

Liahona

**Katapusan nga Pagsaksi
ni Presidente Packer, p. 10**

**Alang sa mga Magtutudlo:
Mas Maayo nga mga Pangutana,
Mas Maayo nga Pagkat-on, p. 20**

**Mahangturon nga Kaminyoon:
Usa ka Pakigsaad sulod
sa Pakigsaad, p. 24**

**Paghupay sa Inyong mga Kabalaka
bahin sa Umaabut, p. 34**

"Usab, ang gingharian sa langit sama sa usa ka magpapatigayon nga nangitag mga hamiling mutya:

"Ug sa pagkakaplag niya sa usa ka mutya nga bililhon kaayo, milakaw siya ug gipamaligya niya ang iyang tanang kabtangan ug iyang gipalit kadto."

Mateo 13:45-46

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapanguloan: Paggahin og Panahon alang sa Manluluwas**
Ni Presidente Thomas S. Monson
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Balaanong mga Kinaiya ni Jesukristo—Kamanggiloy-on ug Kamabination**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 10 Usa ka Saksi sa Manluluwas nga si Jesukristo**
Ni Presidente Boyd K. Packer
Usa ka Apostol sulod sa 45 ka tuig nagpamatuod bahin sa Manluluwas “uban sa hingpit nga kasigurohan.”

ANAA SA HAPIN

Atubangan: Paghulagway sa litrato pinaagi ni Matthew Reier. Sulod sa atubangang hapin: Gilitratohan ni Patrizio Martorana/iStock/Thinkstock. Sulod sa luyo nga hapin: Gilitratohan ni Clebher Tex.

- 14 Si Joseph Smith ug ang Basahon sa Pinadayag**
Ni David A. Edwards
Nganong gitawag man ni Joseph Smith ang basahon sa Pinadayag nga “usa sa pinakayano nga basahon nga gisugo sa Dios nga mahisulat?”

- 20 Paggangutana sa Husto nga mga Pangutana sa Husto nga Pamaagi**
Ni Scott H. Knecht
Ang husto nga pangutana makahimo og dakong kalainan kon kini bahin sa pagkat-on ug pagtudlo sa ebanghelyo.

- 24 Ang Bag-o ug Walay katapusang Pakigsaad**
Ni Elder Marcus B. Nash
Alang sa tanan kinsa nagtuman sa mga kondisyon sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad, ang ganti mao ang hingpit nga kalipay ug kalinaw niini nga kalibutan ug kinabuhing dayon sa sunod.

- 32 “Mihimo ako og Pasalig ngadto sa Dios”**
Ni Néstor Curbelo
Ang dedikasyon sa usa ka miyembro sa Ecuador dako kaayo og impluwensya sa paglambo sa Simbahan niana nga nasud.

- 34 Pagmalinawon**
Ni Elder D. Todd Christofferson
Paggahin og panahon niining panahon sa Pasko sa pagbati sa kasiguroan sa Manluluwas.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Kita Naghisgot kang Kristo: Usa ka Gasa sa Kinabuhi ug Gugma**
Ni Brad Allred
- 38 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 Hangtud sa Sunod Natong Panagkita: Ang Tinuod nga Pasko**
Ni Presidente Howard W. Hunter

48

44 Sayo nga Pagpauli Gikan sa Akong Misyon

Ni Brittany Romanello Casco

Ako mituo sa mga istorya kabahin ni Kristo nga nag-ayo sa masakiton, ug ako mituo nga Siya mobuhat sa samang butang ngari kanako.

48 Mga Profile sa Young Adult: Pagpuyo isip usa ka Saksi sa Germany

Ni Justina McCandless

Ang pagsabut kon sa unsang paagi ang Langitnong Amahan naglantaw kaniya nakatabang ni Esther sa iyang mga relasyon ngadto sa uban.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Unsa ang inyong nakat-unan gikan sa inyong mga ginikanan?

64

50 Unsaon sa Pagsabut sa Tinuod nga Kahulugan sa Pasko

Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf

51 Usa ka Gasa nga Nakapausab sa Kinabuhi didto sa Thrift Store

Ni Keanu Williams

Ang tubag sa usa ka pag-ampo panahon sa Pasko miresulta sa usa ka mahangturong pamilya.

52 Ang Bag-o nga Batan-ong Lalaki

Ni Matthew Flitton

Si Matthew nag-inusara gayud sa iyang korum, apan sa wala madugay iyang nasayran nga kadaghanan sa mga priest nagkinahanglan lang og usa ka imbitasyon sa pagtambong.

54 Sila Nakaila ni Joseph

Ila-ilaha si Propeta Joseph Smith pinaagi sa mga pulong sa mga tauo kinsa nakaila kaniya sa personal.

56 Ikaw ba usa ka Tigdawat o usa ka Tighatag?

Ikonsiderar pag-usab ang inyong panglantaw sa pagsunod sa mga sugo ug pagserbisyo diha sa Simbahan.

57 Poster: Gamita Kini o Mawala Kini

58 Mga Pangutana ug mga Tubag

Gibati nako nga dili ako angayan nga mahimong presidente sa klase sa Young Women. Unsaon nako nga mahimong mas maayo nga lider?

60 Mga Butang nga Akong Nakat-unan isip usa ka Batan-on nga Kinabig

Ni Elder Jörg Klebingat

64 Personal nga Kauswagan sa Akong Family Tree

Ni Raisa Marcondes

Pinaagi sa pagbuhat sa iyang family history, nasayran ni Raisa nga dili lang siya ang miyembro sa Simbahan diha sa iyang pamilya.

68

65 Mga Kasulatan alang kang Spencer

Ni Elder Marcus B. Nash

Si Spencer wala masayud nganong dili siya makatarung og tulog sa dihang mibiyaha ang iyang mga ginikanan. Unsa may problema?

66 Usa ka Leksyon gikan sa Akong Amahan

Ni Elder David A. Bednar

Ang amahan ni Elder Bednar dili miyembro sa Simbahan, apan siya mitudlo gihapon kaniya og importante nga leksyon mahitungod sa priesthood.

67 Mga Tawo sa Kasulatan: Ang Basahon ni Mormon, usa ka Gasa gikan sa Langitnong Amahan

68 Bisperas sa Pasko uban sa mga Córdoba

Ni Honney Thalia Cabel Losno

Si Marycielo ug iyang igsoong babaye makahatag og mas maayo pa kay sa mga regalo ngadto sa mga Córdoba alang sa Pasko.

70 Ang Puzzle bahin sa Pagpahiuli

Ni Heidi Poelman

Si Anna kinahanglang mohatag og pakigpulong sa Primary. Apan unsaon niya sa pagpasabut unsay buot ipasabut sa Pagpahiuli?

72 Panahon sa Kasulatan: Si Jesukristo Moanhi Pag-usab!

Ni Erin Sanderson

74 Para sa Gagmayng mga Bata: Ang Istorya sa Pagkatawo ni Kristo

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapanguloan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Joseph W. Sitati

Mga Adviser: Randall K. Bennett, Craig A. Cardon, Christoffel Golden, Larry R. Lawrence, James B. Martino

Tigdumalang Direktor: David T. Warner

Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan:

Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Assistant sa Publikasyon: Megan VerHoeft

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jill Hacking, Charlotte Larcabal, Mindy Anne Leavitt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus,

Mandie M. Bentley, C. Kimball Bott, Tom Child, Nate Gines, Colleen Hincley, Eric P. Johnson, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Katie Duncan, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitaha ang <http://store.lds.org>. Paliug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon paliug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2015 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

December 2015 Vol. 18 No. 12. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DNIM 707.4.12.5). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka ehemplo.

"Pagmalinawon," pahina 34: si Elder Christofferson nagdapit kanato sa paggahin og panahon niining panahon sa Pasko sa paglingkod og hilom ug paghunahuna mahitungod sa batang si Jesus. Ikonsiderar ang dungan nga pagbasa sa artikulo isip tibukob pamilya ug dayon sa pagdapit og diwa sa balaan nga pagtahud pinaagi sa pagbasa sa mga kasulatan, pagkanta og mga himno, o pagtan-aw og mga Bible video (anaa sa Biblevideos.org) mahitungod sa pagkatawo sa Manluluwas. Dayon hatagi og panahon ang matag tawo nga maghunahuna mahitungod sa pagkatawo sa Manluluwas ug unsay kahulugan niini ngadto kanila. Mahimo ninyong ikonsiderar ang pag-andam og mga journal o papel alang niadtong gusto nga morekord sa ilang mga hunahuna. Hangyoa ang mga

sakop sa pamilya sa pagpakigbahin sa ilang mga hunahuna kon maoy gusto nila.

Video sa Pasko, Mormon.org: Paghunahuna og mga paagi nga ang inyong pamilya makagamit sa video sa Pasko karong tuiga sa pagpakigbahin sa ebanghelyo ngadto sa uban. Makaandam kamo og lamiang mga pagkaon sa Pasko nga ipakigbahin sa mga higala ug ihatud ang pagkaon nga ubanan og kard nga adunay web address sa video. Mahimo usab kamong magplano og social media campaign sa pamilya ug maghimo og mga tumong kon pila ka mga tawo ang inyong pakigbahinan sa video. Ang laing opsyon mao ang pagdapit og mga higala sa inyong balay aron sa pagtan-aw sa video uban kaninyo.

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan sa languages.lds.org.

Bisitaha ang facebook.com/liahona.magazine sa pagpangita og mga ideya sa family home evening, mga tabang sa leksyon sa Dominggo, ug mga sulod nga mahimo ninyong ipakigbahin sa mga higala ug pamilya (anaa sa English, Portuguese, ug Spanish).

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Bag-ong Tugon, 14
Basahon ni Mormon, 67
Buhat sa templo, 42, 43, 58
Dedikasyon, 32
Family history, 64
Gugma, 8
Ikaduhang Pag-anhi, 72
Jesukristo, 4, 10, 24, 34, 50, 60, 72
Kalinaw, 34
Kalooy, 7
Kaminyoon, 24

Kinabuhing dayon, 24
Misyonaryo nga buhat, 32, 44, 48, 51, 52
Pag-ampo, 41, 42, 60
Pagkamabination, 7, 41, 58
Pagkamasulundon, 24, 56
Pagkat-on, 20
Pagpahiuli, 70
Pagpangulo, 58
Pagtudlo, 20
Pagtuon sa kasulatan, 65

Pag-ula, 10, 44, 60
Pakigsaad, mga, 24
Pasko, 4, 8, 34, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 50, 51, 68, 72, 74, 80
Priesthood, 66
Sakripisyo, 8, 32, 39, 40, 43, 56, 60
Serbisyo, 4, 39, 41, 56, 58, 68
Smith, Joseph, 14, 54, 70
Talento, mga, 57

Ni Presidente
Thomas S. Monson

PAGGAHIN OG PANAHON PARA SA Manluluwas

Lain na usab nga panahon sa Pasko ang ania kanato ug uban niini ang masanagon nga bag-ong tuig. Ingon og kagahapon lang kita nagsaulog sa pagkawatawo sa Manluluwas ug naghimo og mga resolusyon.

Sa atong mga resolusyon alang niining tuiga, kita ba mi-hukom sa paggahin og panahon sa atong kinabuhi ug luna sa atong mga kasingkasing alang sa Manluluwas? Bisan og malampuson kaayo kita bahin niana nga resolusyon, sigurado ko nga kitang tanan gusto nga makahimo pa og mas maayo. Kini nga panahon sa Pasko mao ang hingpit nga panahon sa pagsusi ug pagbag-o sa atong mga paningkamot.

Sa atong busy nga kinabuhi, uban sa hilabihan pa gayud ka daghang butang nga angay natong atimanon, mahinungdanon nga kita mohimo og mahunahunaon, mapasaligon nga paningkamot sa pagdala ni Kristo diha sa atong kinabuhi ug sa atong mga panimalay. Ug mahinungdanon nga kita, sama sa mga Mago gikan sa Sidlakan, ug nangadto “aron sa pagsimba kaniya.”¹

Sa tibuok kasaysayan, ang mensahe nga gikan ni Jesus mao ra gihapon. Ngadto kang Pedro ug Andres sa kabaybayunan sa Galilea, miingon Siya, “Sumunod kamo kanako.”² Kang Felipe miabut ang tawag, “Sumunod ka kanako.”³ Ngadto sa Levita kinsa naglingkod sa buhisanan miabut ang instruksyon, “Sumunod ka kanako.”⁴ Ug kaninyo ug kanako, kon kita maminaw lamang, moabut kanang sama nga pagdapit: “Sumunod kamo kanako.”⁵

Samtang kita mosunod sa Iyang mga tunob karon ug samtang atong sundon ang Iyang ehemplo, kita makabaton og mga oportunidad sa pagpanalangin sa kinabuhi sa uban. Si Jesus nagdapit kanato sa paghatag sa atong mga kaugalingon: “Tan-awa, ang Ginoo nagkinahanglan sa kasingkasing ug usa ka andam nga hunahuna.”⁶

Aduna bay usa ka tawo nga angay ninyong serbisyuhan niini nga Pasko? Aduna bay tawo nga naghulat sa inyong pagbisita?

Mga tuig na ang milabay mibisita ko atol sa Pasko sa panimalay sa usa ka tigulang nga biyuda. Samtang didto ko, ang doorbell mibagting. Sa may pultahan nagbarug ang usa ka busy kaayo ug inila nga doktor. Siya wala ipatawag; hinoon, siya mibati og pag-aghat nga mobisita sa usa ka nag-inusarang pasyente.

Niining panahona, ang mga kasingkasing sa mga tawo nga dili makagawas nanghinaot ug nangandoy nga mabisitahan atol sa Pasko. Usa ka Pasko samtang nagbisita sa usa ka care center, milingkod ko ug nakig-istorya sa lima ka tigulang nga mga babaye, ang kinatigulangan nag-edad og 101. Siya usa ka buta, apan nakaila siya sa akong tingog.

“Bishop, naulahi ka og gamay niining tuiga!” siya miingon. “Naghunahuna ko nga dili ka na gayud moabut.”

Kami dunay nindot nga panahon nianang higayuna. Usa ka pasyente, hinoon, mapanganduyong naglantaw sa bintana ug balik-balik nga miingon, “Ako nasayud nga ang akong anak nga lalaki moabut aron mobisita nako karon.” Nagduda ko kon moabut ba siya, kay dunay mga panahon sa Pasko kaniadto nga wala gayud siya motawag.

Aduna pay panahon niining tuiga aron makapadangat og tabang, makapabatyag og paghigugma, ug madasigong espiritu—sa laing pagkasulti, aron makasunod sa ehemplo nga gipakita sa atong Manluluwas ug moserbisyo sa gusto Niya unsaon nato sa pagserbisyo. Samtang kita moserbisyo kaniya, dili mawala kanato ang atong oportunidad, sama sa gibuhay sa karaang mga magbalantay,⁷ sa paggahin og panahon alang kaniya sa atong kinabuhi

ug luna alang Kaniya sa atong mga kasingkasing.

Masabtan ba nato ang talagsaong saad diha sa mensahe sa anghel nga gihatag ngadto sa mga magbalantay sa karnero didto sa sibsibanan: “Gidad-an ko kamog maayong balita sa dakong kalipay. . . . Kay alang kaninyo natawo karon . . . ang Manluluwas, nga mao ang Kristo nga Ginoo?”⁸

Samtang kita magbinayloay og mga gasa sa Pasko, unta kita makahinumdom, makadayeg, ug makadawat niana nga labing mahinungdanon nga gasa sa tanan nga mga gasa—ang gasa sa atong Manluluwas ug Manunubos, nga kita unta makabaton og kinabuhing dayon.

“Kay unsa ang makuha sa usa ka tawo kon ang gasa itugyan diha kaniya, ug siya wala modawat sa gasa? Tan-awa, siya wala malipay niana nga gihatag ngadto kaniya, ni malipay diha kaniya kinsa

mao ang naghatag sa gasa.”⁹

Unta kita mosunod Kaniya, moalagad Kaniya, motahud Kaniya, ug modawat sa atong mga kinabuhi sa Iyang gasa ngari kanato, nga kita unta mahimong, diha sa mga pulong sa Amahang si Lehi, “giliyokan sa kahangturan sa mga bukton sa iyang gugma.”¹⁰ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Mateo 2:2.
2. Mateo 4:19.
3. Juan 1:43.
4. Mateo 9:9.
5. Doktrina ug mga Pakigsaad 38:22.
6. Doktrina ug mga Pakigsaad 64:34.
7. Tan-awa sa Lucas 2:7.
8. Lucas 2:10–11.
9. Doktrina ug mga Pakigsaad 88:33.
10. 2 Nephi 1:15.

PAGTULUN-AN GIKAN NIINI NGA MENSAHE

Si Presidente Monson nanawagan kanato sa “paghimo og usa ka mahunahunaon, mapasaligon nga paningkamot sa pagdala ni Kristo sa atong kinabuhi ug sa atong mga panimalay.” Ikonsiderar ang paghisgut uban niadtong inyong tudloan kon sa unsang paagi sila makahimo niining mahunahunaon nga paningkamot sa tinagsa ug isip usa ka pamilya. Mahimo ninyong ikonsiderar ang paghangyo kanila sa paghunahuna og usa ka piho nga tawo o pamilya kinsa ilang mabisitahan o maserbisuhan niini nga Pasko. “Aduna pay panahon niining tuiga aron makapadangat og tabang, makapabatyang og paghigugma, ug madasigong espiritu.”

Mga Paagi sa Pagserbisyo Panahon sa Pasko

Si Presidente Monson migahin og panahon sa pagbisita sa mga tigulang ug niadtong anaa sa mga care center, ilabi na panahon sa Pasko. Nakamatikod siya nga adunay mga tawo nga nagmalipayon tungod kay sila gibisitahan, samtang ang uban naglaum lamang og mga bisita nga wala gayud mangabut. Adunay mga tawo nga naghulat alang sa usa ka tawo—tingali niini nga Pasko, *kamo* mahimong mao kana nga tawo.

Ang mosunod mao ang lista sa pipila ka mga paagi nga kamo makatabang sa pagsiguro nga walay mobati nga nag-inusara niini nga Pasko. Mahimo kamong maghunahuna og dugang nga mga paagi nga kamo makatabang sa inyong komunidad niini nga kapaskohan. “Aduna bay tawo nga naghulat sa inyong pagbisita?”

- Maghimo og mga kard sa Pasko nga ipadala ngadto sa mga misyonaryo ug sa mga nag-inusara ug tigulang nga mga miyembro sa inyong ward o branch.

- Moboluntaryo uban sa usa ka organisasyon sa lokal nga komunidad.
- Manghatag og mga kopya sa Basahon ni Mormon isip mga gasa sa Pasko ngadto sa inyong mga higala ug mga silingan.
- Mobisita og tigulang nga mga tawo sa inyong ward o pamilya.
- Maghimo og mga makaon nga mahatag ngadto sa inyong mga silingan.

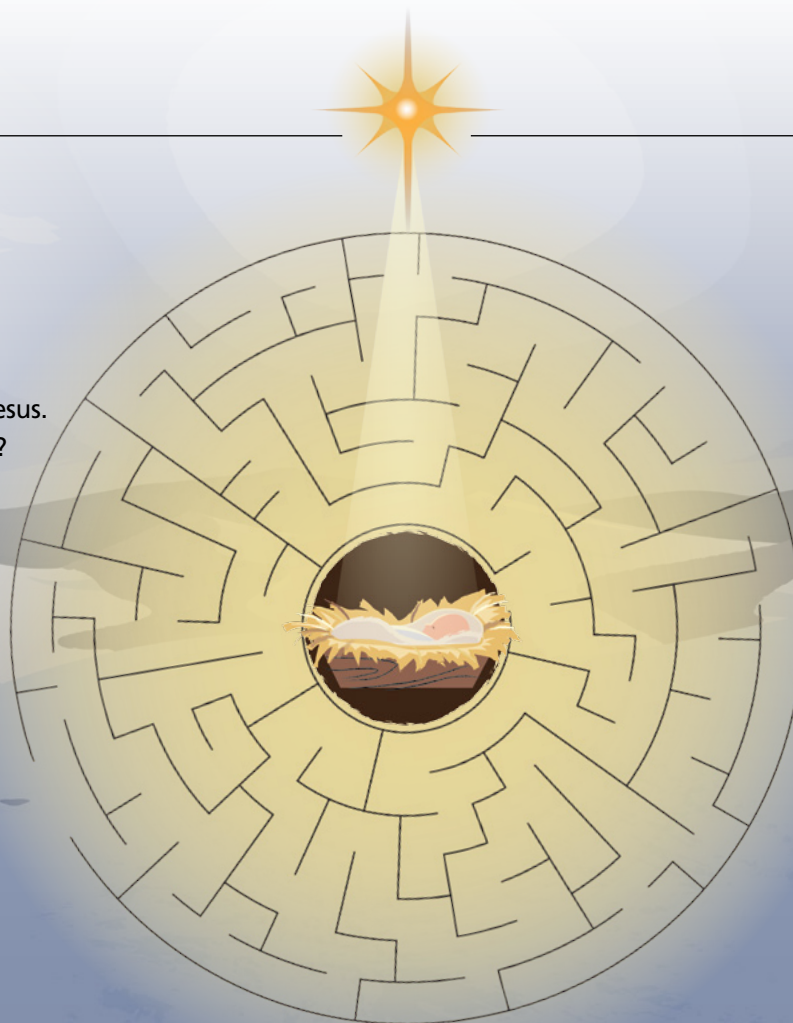
Alang sa dugang nga mga ideya unsaon ninyo nga makaserbisyo sa inyong komunidad, adto sa lds.org/topics/humanitarian-service/help.

MGA BATA

Sunda ang Kahayag

Human natawo si Jesus, ang mga mago nag-dala Kaniya ug mga gasa. Sila misunod sa usa ka bag-o, hayag nga bitoon sa langit aron sa pagpangita Kaniya.

Subaya ang dalan aron makaabut ngadto ni Jesus. Unsa nga mga gasa nga inyong mahatag Kaniya?

Tun-i sa mainampuong paagi kini nga materyal ug tinguhaa nga masayud unsay angay nga ipakigbahin. Sa unsang paagi nga ang pagsabot sa balaanong mga kinaiya sa Manluluwas makapalambo sa inyong pagtuo diha Kaniya ug mopanalangin niadtong inyong giamuma pinaagi sa visiting teaching? Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa reliefsociety.lds.org.

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Balaanong mga Kinaiya ni Jesukristo: Kamanggiloy-on ug Kamabination

Usa kini ka bahin sa sunod-sunod nga mga Mensahe sa Visiting Teaching nga naghulagway sa balaanong mga kinaiya sa Manluluwas.

Diha sa mga kasulatan, ang kalooy nagpasabot nga tinud-anay nga ‘mag-antus uban ni.’ Kini usab nagpasabot usab sa pagpakita og simpatiya, ug kalooy alang sa usa usa.”¹

“Si Jesus mihatag kanato sa mga ehemplo sa mapuanguron nga mga kabalaka,” miingon si Presidente Thomas S. Monson. “Sa bakol nga tawo didto sa tuburan sa Betsata; sa babaye nga nanapaw; sa babaye didto sa atabay ni Jacob; sa anak nga babaye ni Jairo; ni Lazaro, igsoon nga lalaki ni Maria ug Marta—matag usa nagrepresentar nga usa ka biktima diha sa dalan paingon sa Jerico. Matag usa nagkinahanglan og tabang.

“Sa bakol sa Betsata, si Jesus miingon, ‘Bumangon ka, dad-a ang imong higdaanan, ug lumakaw.’ Ngadto sa makasasala nga babaye miabut ang tambag, ‘Lumakaw ka, ug ayaw na pagpakasala.’ Sa pagtabang

kaniya kinsa miabut aron sa pagkawos og tubig, mihatag Siya og usa ka tinubdan sa tubig nga ‘nagtubod ngadto sa walay katapusan nga kinabuhi.’ Sa patay na nga anak nga babaye ni Jairo miabut ang mando, ‘Inday, magaingon ako kanimo, bumaingon ka.’ Ngadto sa gilubong nga si Lazaro, ‘Gula ngari.’

“Ang Manluluwas kanunayng mipakita sa walay kinutuban nga kapasidad alang sa kapuangod. . . . Atong ablihan ang pultahan sa atong mga kasingkasing, nga Siya—ang buhi nga ehemplo sa tinuod nga kamapuanguron—mahimong makasulod.”²

Dugang nga mga Kasulatan

Salmo 145:8; Zacarias 7:9; 1 Pedro 3:8; Mosiah 15:1, 9; 3 Nephi 17:5–7

MUBO NGA MGA SULAT

1. Giya ngadto sa mga Kasulatan, “Kapuangod.”
2. Thomas S. Monson, “Ang Gasa sa Kalooy,” *Liahona*, Mar. 2007, 4–5, 8.
3. Linda S. Reeves, “Sa Tinuod ang Ginoo Wala Makalimot,” *Liahona*, Nob. 2012, 120.
4. Linda S. Reeves, “Sa Tinuod ang Ginoo Wala Makalimot,” 118.
5. Linda S. Reeves, “Sa Tinuod ang Ginoo Wala Makalimot,” 120.

Gikan sa mga Kasulatan

“Ang akong bana ug ako miluhod diha sa kiliran sa among 17 anyos nga anak nga babaye ug nangamuyo alang sa iyang kinabuhi,” miingon si Linda S. Reeves, ikaduhang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Relief Society. “Ang tubag dili, apan. . . among nasayran . . . nga . . . [ang Manluluwas] mibati og kalooy alang kanamo diha sa among mga kasub-anan.”³

“Usa sa paborito nako nga mga istorya sa kinabuhi sa Manluluwas mao ang istorya bahin ni Lazaro. Ang mga kasulatan nagsulti nga ‘gimahal ni Jesus si Marta, . . . iyang igsoon nga si [Maria], ug [ilang igsoong lalaki] nga si Lazaro.’”⁴ Sa dihang si Lazaro nagmasakiton, ang mensahe gipadangat ngadto kang Jesus, apan sa dihang Siya miabut si Lazaro namatay na. Si Maria miadto kang Jesus, mihapa sa iyang tiilan, ug mibakho. Sa dihang nakita ni Jesus si Maria nga nagbakho, “siya miluom diha sa espiritu ug . . . naguol” (Juan 11:33, 35).

“Kana ang atong responsibilidad. Angay nga mobati ug makakita kita ug dayon motabang sa tanang mga anak sa Langitnong Amahan nga mobati ug makakita ug masayud nga ang atong Manluluwas midala diha sa iyang Kaugalingon dili lang sa tanan natong mga sala apan sa atong mga kasakit ug pag-antus ug kasakit aron Siya mahibalo unsaon sa paghupay kanato.”⁵

Ikonsiderar Kini

Kinsa kaha ang mahimong mopanalanginan pinaagi sa imong kalooy?

USA KA GASA SA KINABUHI UG GUGMA

Ni Brad Allred

Ang gasa sa akong inahan nagpakita kanamo sa tinuod nga kahulugan sa Pasko.

Ang akong Tiyo Ed sa kanunay adunay makatakod nga paghigugma sa kinabuhi. Subo lang kay, aduna usab siyay depektuso nga parisan sa kidney. Sulod sa daghang katuigan, nalugwayan ang kinabuhi ni Ed gikan sa kidney failure tungod sa kanunayng pagpa-dialysis. Ang mga pagpatambal sakit ug kanunay. Sa matag patambal makaluya niya hangtud moabut ang sunod nga pagpatambal, ug pag-abut sa tinglarag sa 1995, ingon og nawad-an na gyud siya sa kalagsik sa panglawas.

Sa katapusan miingon ang doktor ngadto kang Ed nga kon dili siya makakuha og bag-o nga kidney sa

dili madugay, ang iyang lawas dili na makaagwanta. Bisan og usa ra ka kidney ang gikinahanglan aron mapatunhay ang kinabuhi, dili gusto ni Ed nga mohangyo ni bisan kinsa nga modonar sa ilahang kidney tungod sa natural nga risgo sa bisan unsang pag-opera. Apan walay laing kapihan. Pipila sa suod nga mga higala ug mga sakop sa pamilya ang gitestigan aron makita kon ang ilang mga kidney compatible ba. Usa lang ang nakaplagan nga miangay: ang magulang ni Ed nga babaye, si Dottie—ang akong inahan.

Niadtong Disyembre 7, daghang mga higala ug pamilya ni Ed miapil sa

pagpuasa ug pag-ampo alang kaniya ug kang Dottie. Ang mga surgeon kinsa mihimo sa operasyon managsoon nga kaluha. Ang makapadasig pa, usa nila midonar og kidney ngadto sa iyang kaluha. Si Ed ug ang akong inahan nakadayeg sa pagkahibalo nga sa matag operasyon, kining duha ka mga doktor mihimo sa tanan nilang mahimo ug dayon miyukbo sa ilang mga ulo ug gisalig ang resulta sa operasyon ngadto sa mga kamot sa Ginoo.

Sa adlaw sa operasyon, ang usa ka doktor mitangtang sa usa ka kidney sa akong inahan. Samtang iyang gitahi og balik, ang kaluha nga magulang mainampingon nga mitaud sa gidonar nga kidney ngadto sa tiyan ni Ed.

Ang operasyon nagmalampuson, apan kinahanglan maghulat kon ang lawas ni Ed modawat ba sa bag-ong kidney. Ang antibodies sa iyang immune system gipugngan aron mapalambo ang iyang mga tsansa, mao nga kinahanglan ilain si Ed diha sa intensive care aron mapanalipdan siya gikan sa mga kagaw. Bisan nakagawas na siya, gikinahanglan pa nga magpabilin siya nga ilain gikan ni bisan kinsa gawas sa iyang pamilya. Sa Bisperas sa Pasko, hinoon, si Ed nakadawat og espesyal nga pagtugot nga makatambong sa kasaulugan sa tinuig nga Bisperas sa Pasko sa akong mga apohan.

“Kay gihigugma gayud sa Dios ang kalibutan, nga tungod niana gihatag niya ang iyang bugtong Anak, aron ang tanan nga mosalig kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhing dayon.

“Kay gipadala sa Dios ang iyang Anak nganhi sa kalibutan dili aron ang kalibutan iyang pagahukman sa silot; kondili aron ang kalibutan maluwas pinaagi kaniya.”

Juan 3:16–17

Nagsul-ob og face mask, si Ed misulod sa pultahan, padulong diretso ni Dottie, ug migakos kaniya og maayo. Samtang sila nag-gaksanay sa usag usa, walay usa diha sa balay nga wala makahilak. Nabati gyud sa tanan ang gugma nga naggikan kanila. Usa ka igsoong babaye ang miantus aron mahatag sa iyang igsoong lalaki ang gasa sa kinabuhi. Usa kadto ka gasa sa gugma, usa ka gasa sa pagsakripisyo, usa ka gasa nga dili niya mahatag sa iyang kaugalingon.

Samtang nagtan-aw ko nila, uban sa mga luha nga nagdagayday sa akong nawong, kini akong nahunahunaan: ingon unya niini ang personal nga pagsugat sa Manluluwas. Gibuhat Niya ang usa ka butang alang kanato nga kita dili makahimo sa pagbuhat sa atong mga kaugalingon. Siya lamang, nga balaan, ang makahimo sa paglahutay sa usa ka sakripisyo nga dako kaayo nga ang balaod sa kaangayan matagbaw. Ug Siya lamang, nga usa ka hingpit, ang takus nga moula alang sa mga sala sa tanang katawhan aron ang mga balaod sa kalooy mahimo nga ipadangat

PAGPAKIGBAHIN OG MGA GASA

Unsay buot ipasabut sa mahigugmaon nga sakripisyo sa Ginoong nganha kaninyo?

Kinsa ang makabenepisyo sa usa ka gasa sa gugma sa Manluluwas?

Kang kinsa ba ninyo ikapakigbahin ang ebanghelyo, ihalad ang usa ka mensahe sa paglaum, o ikapakigbahin ang hingpit nga kalipay sa pasko?

ngadto sa tanan kinsa modawat Kaniya isip ilang Manluluwas.

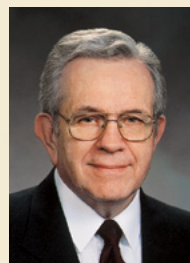
Samtang akong gitagamtam kini nga mga panabut, ako misaad og usab sa akong kaugalingon nga mobuhat sa tanan sa pagpakita sa akong pasalamat alang sa Manluluwas ug sa Iyang sakripisyo. Maningkamot ko sa pagsunod sa akong kinabuhi isip usa ka disipulo aron sa umaabut nga adlaw ako mahimong takus nga mosulod sa Iyang presensya, mogakos Kaniya, ug personal nga magpasalamat Kaniya alang sa paghigugma kanako aron mahimo ang ingon nga sakripisyo. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

**Ni Presidente
Boyd K. Packer
(1924–2015)**

Presidente sa Korum
sa Napulog Duha
ka mga Apostoles

Usa ka Saksi sa Manluluwas nga si JESUKRISTO

Atol sa iyang 54 ka tuig isip General Authority ug sa iyang 45 ka tuig isip usa ka Apostol, usa ka linain nga saksi “sa ngalan ni Kristo sa ti-buok kalibutan” (D&P 107: 23), si Presidente Packer mapainubsanong mipamatuod. Sa wala madugay human sa iyang kamatayon niadtong Hulyo 3, 2015, Si Presidente Packer mihangyo nga ang mosunod nga mga kinutlo nga gikan sa iyang pagpangalagad nga ipakigbahin diha sa Liahona. Diha sa diwas sa panahon sa Pasko, ilang gihatagan og gibug-aton ang iyang pagsaksi sa ug gugma alang sa Mahuluwas nga si Jesukristo.

Akong Gihigugma ang Ginoo

“Ganahan ko og Pasko. Adunay usa ka diwa sa panahon sa Pasko. Kini mokunsad sa kalibutan—dili lamang sa mga miyembro sa Simbahan apan sa tiuok kalibutan—usa ka pagpamatuod ug usa ka saksi nga si Jesus mao ang Kristo. . . . Isip usa ka sulugoon sa Ginoo, isip usa sa Napulog Duha, ako nasa-yud nga si Jesus mao ang Kristo. . . .

“Akong gihigugma ang Ginoo. Akong gimahal ang Iyang buhat. Akong gimahal Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug mosaksi Kaniya kinsa mao ang atong Agalon ug ang atong Higala.”¹

Kaniya Ako usa ka Saksi

“Adunay pipila ka mga butang nga sagrado kaayo nga hisgutan. . . .

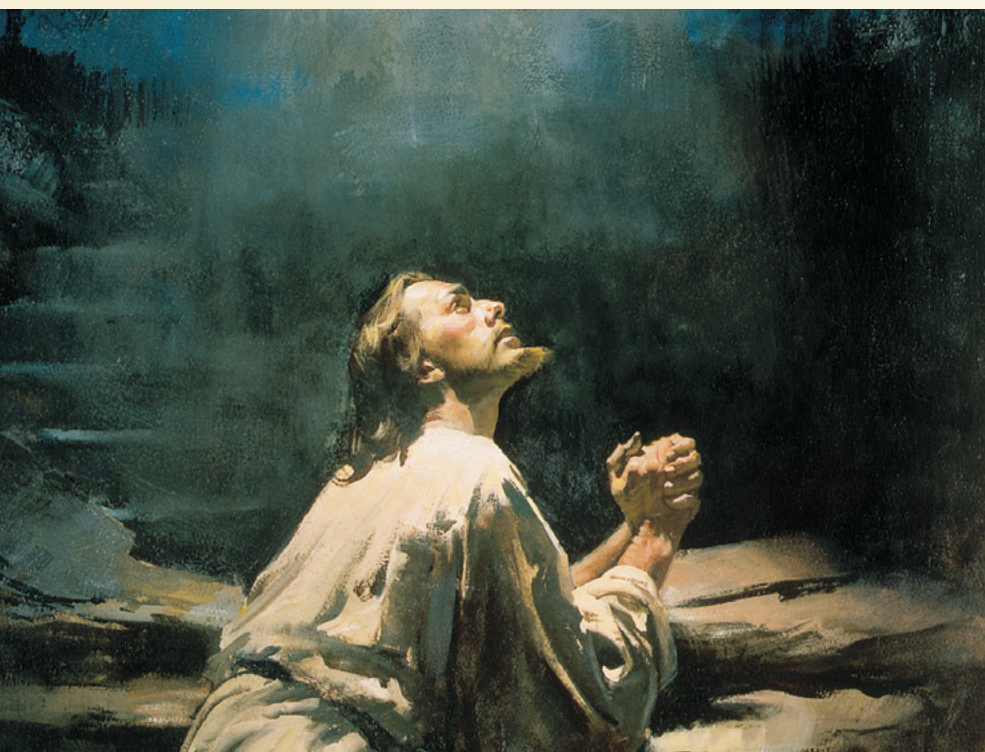
“Kini dili ingon nga usa ka sekreto, apan kini sagrado; dili angayng hisgutan, apan mahimong ihambin ug panalipdan ug tagdon uban sa hilabihan nga pagtahud.

“Nahibaloan nako unsa ang gipasabut sa propeta nga si Alma:

“ . . . Kini gihatag ngadto sa kadaghanan aron masayud sa mga misteryo sa Dios; bisan pa niana sila gipahimutang ubos sa mahig-pit nga sugo nga sila dili makigbahin gawas sumala niana nga bahin sa iyang pulong diin siya mihatag ngadto sa mga kaliwatan, sumala sa pagpaminaw ug kakugi nga sila mihatag ngadto kaniya.

“Ug busa, siya nga mopatig-a sa iyang kasingkasing, ang mao modawat sa gamay nga bahin sa pulong; ug siya nga dili mopatig-a sa iyang kasingkasing, ngadto kaniya ihatag ang dako nga bahin sa pulong, hangtud kini ihatag ngadto kaniya ang kasayuran sa mga misteryo sa Dios hangtud siya masayud kanila sa hingpit’ (Alma 12:9–10). . . .

“Karon, ako natingala uban kaninyo kon ngano nga ang usa ka ingon nako angayan nga tawagon ngadto sa balaang pagka-apostol. Daghan kaayong mga gikinahanglan

nga kulang ako. Adunay daghan kaayo sa akong paningkamot sa pagserbisyo nga kulang. Samtang ako namalandong kabahin niini, dunay usa lang ka butang nga akong mahunahunaan nga maoy hinungdan, ug kana mao, ako nakabaton *niana* nga pagsaksi.

“Ako mamahayag kaninyo nga si Jesus mao ang Kristo. Ako nasayud nga Siya buhi. Siya natawo sa tunga-tungang kapanahonan. Siya mitudlo sa Iyang ebanghelyo, gitaral, gilansang sa krus. Siya mibangon sa ikatulong adlaw. Siya mao ang unang nabanhaw. Siya adunay hlawas sa unod ug bukog. Niini ako mopamatuod. Kaniya ako usa ka saksi.”²

Siya Midawat sa Silot

“Sa wala pa ang Paglansang ug sa pagkahuman, daghang mga tawo ang andam nga mitugyan sa ilang mga kinabuhi sa dili hinakog nga mga buhat sa pagkabayani. Apan walay usa ang nakasinati unsay nasinati ni Kristo. Diha Kaniya ang gibug-aton sa kalapasan sa tanang mga tawo, sa mga sala sa tanang mga tawo. Ug ang nagbitay sa timbangan mao ang Pag-ula. Pinaagi sa Iyang kinabubut-on nga buhat, ang kalooy ug hustisya nagkatakdo, napadayon ang mahangturong balaod, ug ang pagpataliwala nakab-ot nga kon wala kini walay mortal nga tawo ang matubos.

“Siya pinaagi sa pagpili midala sa silot alang sa tanang mga katawhan, alang sa tanang mga kadautan ug kahugawan; alang sa kabangis, imoralidad, kahiwian, ug kadautan; alang sa pagkaadik; alang sa pagpamatay ug pagsakit ug mga kakuyaw—alang sa tanan nga sukad nahitabo o sa tanan nga mahitabo niini nga yuta. Sa pagpili Siya nag-atubang sa makapahibulong nga gahum sa dautan, kinsa

wala sa unod ni ubos sa mortal nga kasakit. Mao kadto ang Getsemani!

“Giunsa paghimo ang Pag-ula wala kita masayud. Walay mortal nga nakakita sa dihang ang dautan mipahawa ug mitago sa kaulaw sa atubangan sa Kahayag nianang putli nga binuhat. Ang tanang pagkadautan dili makapahunong niana nga Kahayag. Kon unsay nahimo nahimo na, ang lukat nabayran na. Ang kamatayon ug impyerno mihunong sa ilang pag-angkon sa tanan nga nakahinulsol. Ang mga tawo sa katapusan nahimong gawasonon. Dayon ang matag kalag nga sukad nagpakabuhi makapili sa paghikap niana nga Kahayag ug matubos.

“Pinaagi niining mahangturong sakripisyo, ‘pinaagi [niini] nga Pag-ula ni Kristo, ang tanang katawhan maluwas, pinaagi sa pagsunod sa mga balaod ug mga ordinansa sa Ebanghelyo’ (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:3).”³

Ang Bantugan nga Magtutudlo

“Sa akong mga paningkamot sa pagtudlo sa Iyang ebanghelyo, Siya akong nailhan, si Jesukristo, ang Anak sa Dios, ang Bugtong Anak sa Amahan. Diha sa balaang pagtahud ako mobarug sa Iyang atubangan uban sa hilabihan nga pagtagad alang sa unsay Iyang gitudlo, ug sa hilabihan nga pagtagad kon sa unsang paagi Siya mitudlo. Dili kini maingon nga dili angay alang ni bisan kinsa kanato nga magtinguha sa pagtudlo sama sa Iyang pagtudlo. Dili kini maingon nga dili angay alang ni bisan kinsa kanato nga magtinguha nga mahimong sama Kaniya. Siya dili basta lang usa ka magtutudlo; Siya mao ang bantugan nga magtutudlo.”⁴

Mga Kamatuoran nga Labing Bililhong Masayran

“Isip mga mortal, kita mahimo, sa tinuoray dili, hingpit nga makasabut *giunsa* sa Manluluwas pagtuman sa Iyang maulaong sakripisyo. Apan sa karon ang *giunsa* dili ingon niana kaimportante sa *raason* sa Iyang pag-antus. Nganong Iya kining gibuhay para ninyo, para nako, para sa tanang katawhan? Iya kining gibuhay tungod sa gugma sa Dios nga Amahan ug sa tanang katawhan. ‘Walay bisan kinsa nga may gugma nga labaw pa niini, nga ang usa ka tawo magahalad sa iyang kinabuhi sa pagpakamatay alang sa iyang mga higala’ (Juan 15:13).

“Sa Getsemani, si Kristo mipalayo gikan sa Iyang mga Apostoles aron mag-ampo. Kon unsay nahitabo wala na sa atong gahum aron masayud! Apan kita nasayud nga Iyang natuman ang Pag-ula. Siya andam sa pagdala nganha sa Iyang kaugalingon ang mga sayop, ang mga sala ug kahamol sa konsensya, ang mga pagduhaduha ug mga kahadlok sa kalibutan. Siya nag-antus para kanato aron kita dili na mag-antus. Daghang mga mortal nag-antus sa pagpakasakit ug namatay sa usa ka masakit, grabe nga kamatayon. Apan ang Iyang paghingutas milabaw pa niining tanan. . . .

“Ang Iyang pag-antus lahi kay sa tanang mga pag-antus kaniadto o sukad tungod kay Iyang gidala sa Iyang Kaugalingon ang tanang mga silot nga [sukad pa mahimong] ipahamtang sa tawhanong pamilya. Hunahunaa kana!

Adunay Usa lang gayud diha sa talaan sa tawhanong kasaysayan kinsa hingpit nga walay sala, kwalipikado nga manubag sa mga sala ug kalapasan sa tanang katawhan ug makalahutay sa sakit nga mabati sa pagbayad niini.

Siya walay utang nga angay bayaran. Siya wala nakahimo og sayop. Bisan pa niana, ang pagkatingob sa tanang kahamol sa konsensya, sa kasubo ug kaguol, sa kasakit ug pagpakaubos, tanang mga pagpakasakit sa hunahuna, emosyon, ug pisikal nga nahibaloan sa tawo—Siya nakasinati niining tanan. Adunay Usa lang gayud diha sa talaan sa tawhanong kasaysayan kinsa hingpit nga walay sala, kwalipikado nga manubag sa mga sala ug kalapasan sa tanang katawhan ug makalahutay sa sakit nga mabati sa pagbayad niini.

“Siya mipresentar sa Iyang kinabuhi ug sa paghatag og kahulugan miingon, ‘Ako mao ang naghatag ngadto kaniya nga motuo hangtud sa katapusan og usa ka dapit diha sa akong tuo nga kamot.’ (Mosiah 26:23). Siya gilansang; Siya namatay. Dili nila makuha ang Iyang kinabuhi gikan Kaniya. Siya miuyon nga mamatay. . . .

“Kon kamo nadagma o nahisalaag sa usa kahigayon kon kamo mibati nga nabilanggo, karon sa kaaway kamo makapadayon uban sa hugot nga pagtuo ug dili na maglagtagaw sa kalibutan. Adunay mga tawo nga andam mogiya

kaninyo pabalik sa kalinaw ug kasiguradohan. Gani ang grasya sa Dios, sama sa gisaad diha sa kasulatan moabut ‘human sa tanan nga atong mabuhar’ (2 Nephi 25:23). Ang posibilidad niini, para nako, mao ang kamatuoran ang laging angay nga masayran.

“Mosaad ko nga moabut ang maanindot nga kabuntagon sa kapasayloan. Dayon ‘ang kalinaw sa Dios, nga lapaw sa tanang pagpanabut’ (Mga Taga-Filipos 4:7) moabut pag-usab sa inyong kinabuhi usa kabutang sama sa sidlak sa adlaw, ug kamo ug Siya dili na gayud hinumduman [sa inyong] sala’ (Jeremias 31:34). Unsaon ninyo sa pagkasayud? Inyong masayran! (Tan-awa sa Mosiah 4:1–3.)”⁵

Ang akong Pagsaksi

“Human sa tanang katuigan nga ako nabuhi ug nagtudlo ug nagserbisyo, human sa minilyon ka milya nga akong nabiyaha sa tibuok kalibutan, nianang tanan nga akong nasinati, adunay usa ka dakong kamatuoran nga akong ipakigbahin. Kini ang akong pagsaksi sa Manluluwas nga si Jesukristo.

“Sila si Joseph Smith ug Sidney Rigdon mirekord sa mosunod human sa usa ka sagradong kasinatian:

“‘Ug karon, human sa daghan nga mga pagpamatuod nga gihatag mahitungod kaniya, kini mao ang pagpamatuod, ang katapusan sa tanan, nga kami naghatag kaniya: Nga siya buhi!

“‘Kay kami nakakita kaniya’ (D&P 76:22–23).

“Ang ilang mga pulong akong mga pulong.”⁶

“Pagkadako nga pribilehiyo sa tibuok nakong kinabuhi nga makahatag sa akong espesyal nga pagsaksi nga si Jesus mao ang Kristo, ang Anak sa Dios. Ako mopamatuod sa tanang pagpaubos, apan uban sa hingpit nga kasigurohan, nga Siya mao ang Bugtong Anak sa Amahan. Iya kining Simbahan; Siya ang nangulo niini ug nagdumala niining buhat. Siya ang atong Manunubos. Ako nasayud nga Siya buhi, ug ako nakaila Kaniya. Niini ako mopamatuod sa pangalan ni Jesukristo, amen.”⁷ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Our Witness of the Lord,” General Authority training, Dis. 5, 1974.
2. “The Spirit Beareth Record,” *Ensign*, Hunyo 1971, 87, 88.
3. “Kinsa si Jesukristo?” *Liahona*, Mar. 2008, 15.
4. *Mine Errand from the Lord: Selections from the Sermons and Writings of Boyd K. Packer* (2008), 337.
5. “Ang Walay Paghunahuna sa Kaugalingon ug Sagradong Sakripisyo sa Manluluwas,” *Liahona*, Abr. 2015, 37–38; tan-awa usab sa “Truths Most Worth Knowing,” Church Educational System Devotional, Nob. 6, 2011.
6. “Ang Pagsaksi,” *Liahona*, Mayo 2014, 97.
7. Presidente Packer misulat niining panapos nga pagpamatuod sa wala pa ang iyang kamatayon.

SI JOSEPH SMITH

UG ANG BASAHON SA PINADAYAG

*Si Propeta Joseph
Smith mitabang sa
pagpaminos sa mis-
teryo nga naglibut sa
basahon sa Pinada-
yag ug mipakita sa
kaimportante niini
sa atong panahon.*

Ni David A. Edwards

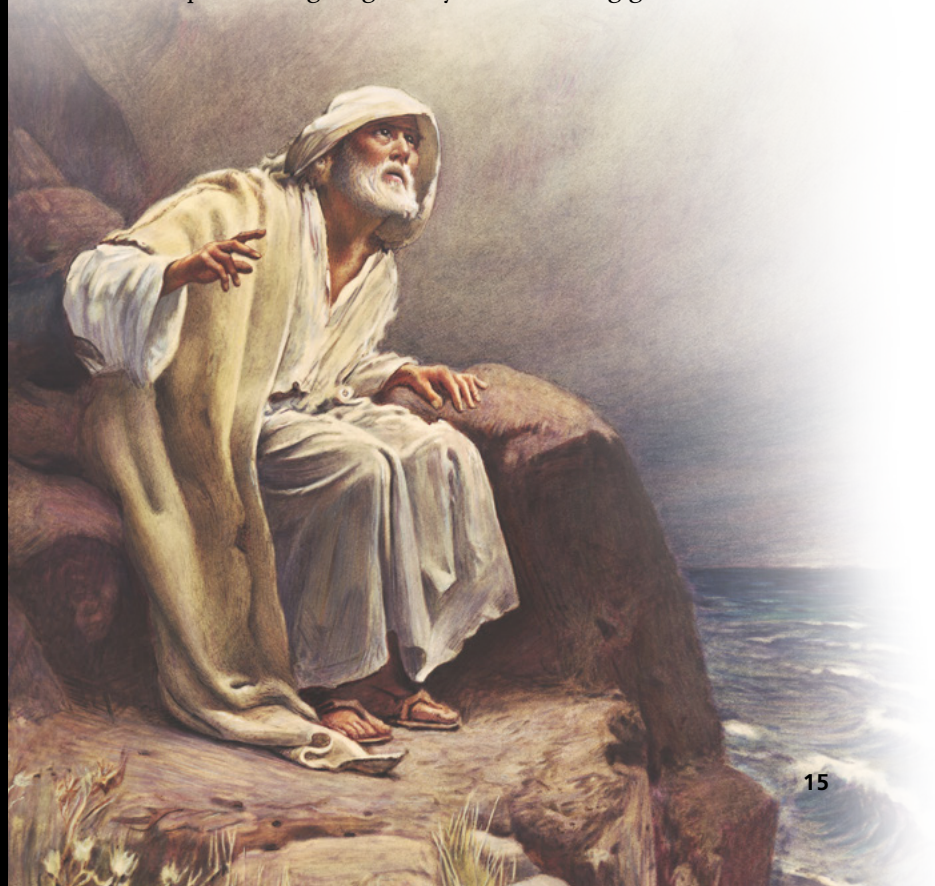
Mga Magasin sa Simbahan

Ang basahon sa Pinadayag gisulat diha sa unang siglo A.D., apan kini mao ang katapusang basahon sa Bag-ong Tugon nga gidawat isip canon (awtorisado nga kasulatan). Pipila sa Kristiyanong mga eskolar sa ulahi nga mga siglo adunay mga pagduhaduha kon kinsa ang nagsulat niini, misupak sa uban nga mga doktrina niini (sama pananglit, ang mga pagtulun-an niini mahitungod sa Milenyum o ang pagtulun-an nga ang mga tawo pagahukman sumala sa ilang mga buhat), ug mihunahuna nga ang mga pagpasabut niini sa mga butang diha sa Daang Tugon ug mga paghulagway og mga panan-awon salikwaut ug lahi kaayo kay sa ubang mga sinulat diha sa Bag-ong Tugon.

Apan pipila ka dili malalis nga mga kamatuoran nakahimo sa basahon nga madawat sa kadaghanan. Sama pananglit, daghan sa kinaunhan nga Kristiyanong mga manunulat mihisgut sa basahon sa Pinadayag, mipasabut nga sinulat kini ni Juan ang Apostol, ug mikutlo niini og maayo ug sa mauyunon nga paagi diha sa ilang mga sinulat. Ang ubang mga basahon nga gidawat isip mga kasulatan dili makaangkon sa ingon nga ebidensya.

Sa sayo nga bahin sa ika-19 nga siglo, dihang ang Dios mitawag ni Joseph Smith isip Propeta sa Pagpahiuli, ang basahon sa Pinadayag gilakip diha sa hapit tanan nga mga bersyon sa Biblia ug gibasa sa

PAGHULAGWAY SA UTRATO PINAAGI NI CHRISTINA SMITH, JOHN ON PATWOS, NI MARK STEINER © PROVIDENCE COLLECTION

Tungod ni Joseph Smith, kita nasa-yud nga si Nephi nakakat-on nga si Juan nga Tig-padayag gipili ug gi-orden nang daan sa pagsulat sa mga panan-awon sa katapusang mga adlaw nga karon makita diha sa basahon sa Pinadayag (tan-awa sa 1 Nephi 14:19–29).

kadaghanan. Ang pagkahulagway sa panan-awon ni Juan nakaimpluwensya sa mga imahinasyon sa mga tawo ug miresulta ngadto sa nagkadaiya nga mga interpretasyon, sama nga nagpadayon kini karon.

Isip Propeta sa dispensasyon sa kahingpitan sa panahon, si Joseph Smith anaa sa talagsaong posisyon nga mohatag og katin-awan sa basahon sa Pinadayag ug motabang sa paghimo niini nga dili kaayo lisud basahon ug sabton. Iya kining gihimo sa dili mominos duha ka mga paagi: (1) siya mipasabut sa piho nga mga bahin sa basahon sa Pinadayag ug mipalapad sa kinatibuk-ang kahulugan niini, ug (2) mipaminos sa kamistryuso niini.

Gipasabut ug Gipalapan

Ang labing maayo nga ehemplo sa pagpasabut ni Joseph Smith sa basahon sa Pinadayag anaa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 77. Nadawat niadtong Marso 1832, kini nga pagpadayag naglangkob og mga pagpangutana ug pagtubag mahitungod sa piho nga mga bersikulo diha sa Pinadayag, mga kapitulo 4–11. Ang Propeta miingon nga kini nga pagpasabut gipadayag ngadto kaniya samtang siya nagsulat sa iyang dinasig nga hubad sa Biblia (tan-awa sa D&P 77, pasiuna sa seksyon).

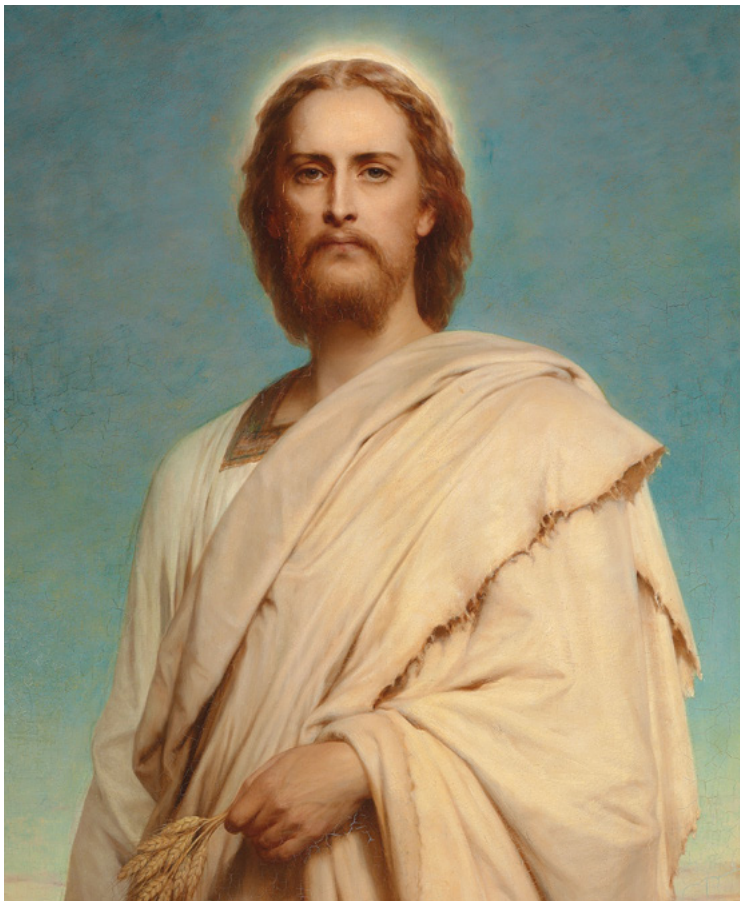
Ang mga pangutana direktso kaayo, sukaranong nangutana, “Unsay gipasabut niini” ug “Kanus-a man kini mahitabo?” Sa samang paagi ang mga tubag direktso, bisan og dili kaayo kompleto. Ang mga tubag nga gitinguha ug nadawat ni Propeta Joseph Smith miimbalido sa pipila ka mga pangaggpas kabahin sa basahon ug sa kinatibuk-an nagtabang kanato nga makasabut sa unsang paagi ang panan-awon ni Juan adunay kalabutan ngadto sa buhat sa ulahing mga adlaw.

Sama pananglit, kini nga pagpadayag nagtabang kanato nga makita nga ang pito ka mga silyo diha sa basahon nga gihulagway ni Juan nga nagsugod sa kapitulo 5 sa Pinadayag nagrepresentar sa pito ka dagkong mga panahon sa kasaysayan sa kalibutan ug nga ang katapusang duha ka mga silyo mao ang naghisgut sa atong panahon ug lapas niini (tan-awa sa D&P 77:6–7), nagtabang kanato nga makasabut nganong ang panan-awon

ni Juan naggahin og mas dako nga panahon diha sa ikaunom ug ikapito nga silyo. Ang pinadayag ni Joseph Smith dayon nagpasabut kon sa unsang paagi ang pipila sa mga tawo diha sa ikaunom nga silyo (ang upat ka mga anghel ug ang 144,000 ka mga sulugoon nga nasilyuhan gikan sa mga tribo sa Israel) may kalabutan sa buhat sa Pagpahiuli ug sa pagpundok sa katapusang mga adlaw (tan-awa sa D&P 77:9–11).

Kining nagpasabut nga pagpadayag, siyempre, dili lang ang bugtong nga kontribusyon ni Propeta Joseph Smith sa atong panabut kabahin sa basahon sa Pinadayag gikan sa iyang paghubad sa Biblia. Sa iyang pagtrabaho, siya usahay nadasig nga usabon ang pulong sa teksto aron mahimong mas klaro,¹ apan sa kasagaran siya usab gidasig nga dugangan o usabon ang teksto aron makonektar ngadto sa uban nga mga kasulatan aron sila maglig-on sa usag usa.² Busa, makita nga kabahin sa buhat ni Joseph Smith sa Biblia mao ang pagmugna og relasyon tali sa mga tema nga komon sa lain-laing mga basahon sa kasulatan aron sa paghiusa sa mga pagtulun-an ug mga panagna nga anaa niini nga mga basahon, ug mao usab kini diha sa basahon sa Pinadayag.

Dugang pa, pinaagi sa uban nga mga pagpadayag ug mga paghubad, gipalapan ni Joseph Smith ang konteksto sa basahon sa Pinadayag pinaagi sa pagpakita nga kini nagsunod og sundanan sa mga panan-awon nga detalyado nga gihatag ngadto sa lain-laing mga propeta sa tibuok kapanahonan. Diha sa Basahon ni Mormon ug sa Perlas nga Labing Bililhon, atong nakat-unan nga si Nephi, ang igsoong lalaki ni Jared, si Moises, ug si Enoch tanan adunay susama nga mga panan-awon nga nagpakita sa dagan sa kasaysayan sa katawhan, lakip na ang katapusan sa kalibutan. Kita usab nakakat-on nga bisan tuod kining uban nga mga propeta gipakita sa katapusan sa kalibutan, sila gidid-an sa pagpakigbahin niini ngadto sa kalibutan tungod kay si Juan gi-orden nang daan sa pagsulat niini (tan-awa sa 1 Nephi 14:25–26). Busa, ang Basahon ni Mormon, nga migula pinaagi ni Propeta Joseph Smith, nagtudlo kanato nga kita angay nga makabaton sa paghulagway ni Juan sa mga panghitabo paingon ngadto

USA SA PAVORITO NGA MGA KINUTLO NI JOSEPH SMITH GIKAN SA BASAHON SA PINADAYAG

“Ang pagpanghimatuod ni Jesus mao man ang espiritu sa panagna” (Pinadayag 19:10).

Kini nga pamahayag sa anghel ngadto kang Juan gibalik-balik kanunay ni Propeta Joseph Smith. Kini usa ka yawe sa pagsabut sa matang sa pagpamatuod ingon man usab sa panginahanglan alang sa panagna ug pagpadayag diha sa Simbahan ug sa atong personal nga mga kinabuhi. Sama pananglit, si Joseph Smith miingon:

“Ang kaluwasan dili moabut kon walay pagpadayag; kawang lamang ang pangalagad ni bisan kinsa kon wala kini. Walay tawo nga alagad ni Jesukristo nga dili usa ka Propeta. Walay tawo nga mahimong alagad ni Jesukristo gawas kon siya adunay pagpamatuod ni Jesus; ug mao kini ang espiritu sa panagna” (*History of the Church*, 3:389).

sa Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo ug nga kini angay sa atong pagtuon.

Tungod sa ingon nga dugang nga kahibalo nga gi-padayag pinaagi ni Joseph Smith, mas makita nato ang nagpatigbabaw nga tema sa Pinadayag: nga “sa katapusan adunay kadaugan sa Dios batok sa yawa dinhi sa yuta; usa ka permanente nga kadaugan batok sa dautan, sa mga Santos batok sa ilang mga tiglutos, sa gingharian sa Dios batok sa mga gingharian sa mga tawo ug ni Satanas. . . . Ang kadaugan maangkon pinaagi ni Jesukristo.”³ Agi og dugang, si Joseph Smith mipasabut og maayo nga ang mensahe sa Pinadayag nakasentro diha kang Jesukristo isip maoy focus sa atong paglaum ug nagtudlo kanato nga pinaagi sa pagkamatitud-anon ngadto Kaniya ug sa Iyang buluhaton sa ulahing mga adlaw, kita makabuntog sa kalibutan.

Giminsan ang misteryo

Sa usa ka komperensya sa Simbahan niadtong Abril 8, 1843, si Propeta Joseph Smith miingon, “Ang basahon sa Pinadayag mao ang usa sa pinakayano nga basahon nga gisugo sa Dios nga mahisulat.”⁴ Kini nga pahayag tingali nakapatingala sa iyang mga tigpaminaw tungod kay kini misukwahi gayud sa ilang kaugalingon nga kasinatian. Busa unsa man ang gipasabut sa Propeta niini?

Samtang si Joseph Smith mipasabut gayud sa pipila sa

mga misteryo sa basahon sa Pinadayag, niini nga pakigpulong daw iya usab nga gitumong ang pagpaminos sa misteryo niini. Mihimo siya niini pinaagi sa pagpakita nga ang makalibug nga paglarawan diha sa basahon dili kanunayng makalibug sumala sa atong gihunahuna ug nga ang usa ka kasulatan nga adunay paglarawan nga lisud sabton wala magpasabut nga aduna kini mas dakong importansya o kahulugan ngari kanato.

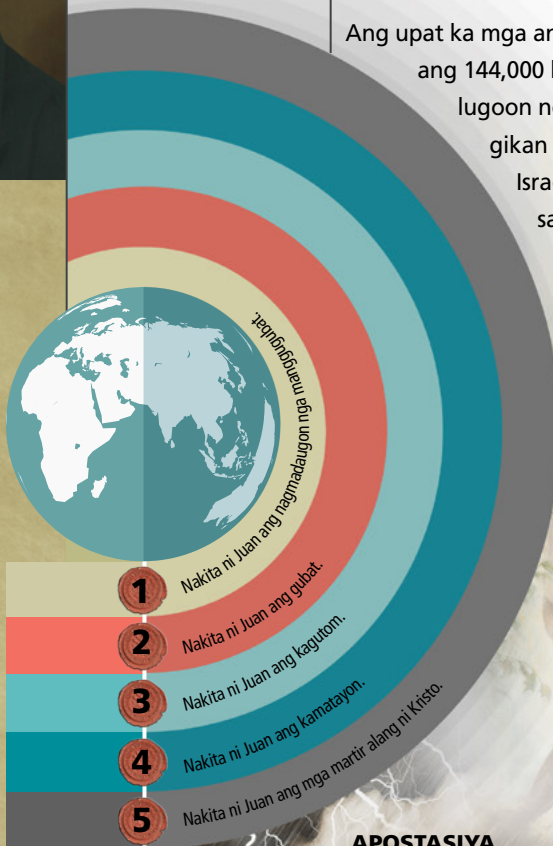
Sama pananglit, diha sa pakigpulong, si Joseph Smith mipakita nga ang mainampingong pagbasa sa basahon sa Pinadayag makahimo og limitasyon sa madawat nga mga interpretasyon. Siya mipasabut nga ang unang tulo ka mga kapitulo sa basahon naghisgut sa panahon ni Juan ug sa “mga butang nga kinahanglan magakahitabo sa dili madugay” (Pinadayag 1:1) ug nga ang nahibilin sa basahon naghisgot sa “kinahanglan magakahitabo tapus niini” (Pinadayag 4:1), o lapas sa kapanahunan ni Juan.⁵ Pinaagi sa pagbutang og pipila ka mga limitasyon kon asa magamit ang mga paglarawan niini nga mga bahin sa basahon, kini nga mga hugna sa panahon nakapaminos sa kamisteryuso niini.

Dugang pa, si Joseph Smith mitudlo nga usahay ang usa ka mananap usa lamang gayud ka mananap. Siya mipasabut nga sa dihang si Juan miingon nga siya nakakita og mga mananap sa langit (tan-awa sa Pinadayag 4:6), siya sa tinuoray nakakita og . . . mga mananap sa langit. Ang

Pipila ka mga Butang nga
Atong Nahibaloan mahitungod sa
BASAHON SA PINADAYAG
Tungod ni **JOSEPH SMITH**

Tungod sa dugang nga kahayag nga gi-padayag pinaagi ni Joseph Smith, mas makasabut kita sa tema sa Pinadayag bahin sa kada-ugan ni Kristo ug sa Iyang mga Santos batok sa yawa ug sa kalibutan.

Human ablihan ang ikapitong silyo, si Jesu-kristo mobalik, ug ang dautan pagalaglagon.

Ang yuta malimpyohan, ug ang Milenyum mag-sugod (tan-awa sa D&P 88:89-110).

PINADAYAG 7:1-8

D&P 77:8-11

Ang upat ka mga anghel ug ang 144,000 ka mga sulugoon nga gisilyuhan gikan sa mga tribo sa Israel may kalabutan sa buhat sa Pagpahiuli ug sa pagpundok sa katapusang mga adlaw.

PAGPAHIULI

PINADAYAG 20:2

1 NEPHI 22:26

Si Satanas gapuson panahon sa Milenyum “tungod sa pagkamatungod sa mga tawo [ni Kristo].”

PAGKABANHAW

PINADAYAG 12:4, 7-9

D&P 29:36-37; 76:25-29

Ang panan-awon ni Juan daklit nga mibalik ngadto sa premortal nga gubat sa langit aron mahatagan og gibug-aton ang nagpadayon nga gubat dinhi sa yuta tali sa mga pwersa sa Dios ug ni Satanas.

APOSTASIYA

“Ang yuta mahanaw pinaagi sa kalayo” (tan-awa sa D&P 43:32-33).

PINADAYAG 5-8

D&P 77:6-7, 12

Ang pito ka mga silyo nagrepresentar sa pito ka mga hugna sa panahon. Ang katapusang duha naghisgut kabahin sa atong panahon ug lapas pa.

PINADAYAG 20:5

D&P 76:81-85

Kadto kinsa dili pagabanhawon hangtud pagkahuman sa Milenyum mao kadtong kinsa makapanunod sa gingharian nga telestial.

“Ug nakita ko ang balaang siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga nanaug gikan sa langit gikan sa Dios” (Pinadayag 21:2). Kini mahimong nagpasabut sa pagbalik sa siyudad ni Enoch (tan-awa sa Moises 7:63).

PINADAYAG 20:11-13**D&P 128:6-7**

Ang mga basahon (dinhi sa yuta ug didto sa langit) diin ang mga tawo pagahukman pinaagi sa ilang mga buhat naglakip sa mga talaan nga may kalabutan ngadto sa kaluwasan sa mga patay.

PINADAYAG 17:5**1 NEPHI 13:6; 14:10**

Ang binuhat nga giila ni Juan isip “Babelonia nga bantugan, ang inahan sa mga dautan nga babaye ug sa mga kangil-aran” mao ang simbahan sa yawa. Kini nga simbahan naglangkob sa tanan nga mga pwersa nga misupak ni Jesukristo, sa Iyang ebanghelyo, ug sa Iyang Simbahan, kay adunay duha lamang ka mga simbahan: ang Simbahan sa Kordero sa Dios ug ang simbahan sa yawa.

Propeta mipakita nga literal ang pipila sa mga paghulagway ni Juan sa Iyang mga panan-awon samtang ang uban mapasumbingayon.⁶ Mipasabut usab siya og usa ka baruganan kalabut sa ingon nga mga imahe:

“Matag higayon nga ang Dios naghatag og usa ka panan-awon sa usa ka larawan, o mananap, o imahe sa bisan unsa nga matang, Siya kanunay mihimo sa Iyang kaugalingon nga responsable sa paghatag og usa ka pagpadayag o interpretasyon sa kahulugan niini, kon dili man, kita dili responsable o walay tulubagon alang sa atong pagtuo niini. Ayaw kahadlok nga panghimarauton kay wala masayud sa kahulugan sa usa ka panan-awon o imahe, kon ang Dios wala mohatag og pagpadayag o interpretasyon niana.”⁷

Ang pagkasayud sa interpretasyon sa matag detalye sa misteryoso nga mga panan-awon dili kaayo importante sa atong pagtuon sa kasulatan. Ang mga misteryo sa mahulagwayong mga pulong sa mga propeta dili susama sa mga misteryo sa Dios, nga gihatag ngadto sa tawo kinsa “naghinulsol ug naggamit sa hugot nga pagtuo, ug nagpasiugda og mga maayo nga buhat, ug nag-ampo kanunay sa walay paghunong” (Alma 26:22).

Pinaagi sa pagpaminos sa misteryo sa basahon sa Pinadayag, ang Propeta mitangtang sa potensyal nga mga makabalda gikan sa mas importanteng mga butang sa ebanghelyo ni Jesukristo. Siyempre, ang panan-awon ni Juan naghatag kanato og importante nga impormasyon mahitungod sa ulahing mga adlaw: ang Apostasiya ug Pagpahiuli, ang Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo, ang Iyang kadaugan batok sa yawa, ang Iyang milenyal nga paghari, ug ang Pagkabanhaw ug Katapusang Paghukom. Kini nga mga butang makatabang kanato samtang kita naningkamot sa pagpangita sa kamatuoran ug sa pagsunod sa kabubut-on sa Ginoo. Apan kon magtutok kita og maayo sa usa ka piho nga interpretasyon sa usa ka imahe nga gihulagway niana nga panan-awon, kita mahimong mobaliwala sa mga butang nga labing mahinungdanon.⁸

Samtang kita magtuon sa basahon sa Pinadayag ug mopahimulos sa talagsaong

kahibalo nga gipadayag kabahin niini pinaagi ni Propeta Joseph Smith, atong masabtan ang atong kaugalingong posisyon diha sa halapad nga panglantaw sa kasaysayan sa kalibutan ug sa pakigsandurot sa Dios uban sa Iyang mga anak. Nasayud niini, atong makita ang kaimportante sa atong personal nga pagpamatuod ni Jesukristo ug sa hingpit nga pag-apil sa Iyang buluhaton sa ulahing mga adlaw. Dayon kita makabuntog sa kalibutan ug, uban ni Kristo, makapanunod sa tanan nga mga butang gikan sa Amahan (tan-awa sa Pinadayag 3:21; 21:7). ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa, pananglit, sa Pinadayag 2:1, footnote *a*; o Pinadayag 6:14, footnote *a*.
2. Sama pananglit, ang pagsulat ni Joseph Smith sa Pinadayag 1:7 (diha sa appendix sa Biblia) mabasa: “Kay tan-awa, siya moanhi *diha sa mga panganod uban sa napulo ka liboan sa Iyang mga santos sa gingharian, gisul-uban sa himaya sa Iyang Amahan*. Ug makita siya sa tanang mata, sa tanang nanagdughang kaniya, ug ang tanang kabanayan sa yuta managminatay tungod kaniya.” Ang mga pulong nga gidugang ni Joseph Smith (*gi-italics*) nagkonektar niini nga bersikulo sa ubang mga pagtulunan sa kasulatan mahitungod sa Ikaduhang Pag-anhi ni Kristo—sama pananglit, Mateo 16:27 (“kahimayaan sa Iyang Amahan”) ug Judas 1:14 (“uban sa Iyang balaang mga panon”).
3. Bible Dictionary, “Revelation of John.”
4. *History of the Church*, 5:342.
5. Siyempre, sama sa nasayran ni Joseph Smith, ang unang lima sa pito ka mga silyo naghigugot sa nangagi nga mga panghitabo, apan kini sila naghatag og gibug-aton sa tema sa usa ka katuyoan o punto sa kasaysayan sa katawhan, nagtapos ngadto sa mga panghitabo padulong sa Ikaduhang Pag-anhi—lapas kaayo sa panahon ni Juan.
6. Niining piho nga ehemplo, ang mga mananap mismo nga literal, nagrepresentar sa upat ka piho nga mga mananap, samtang ang *deskripsyon* ni Juan kanila naglangkob sa mahulagwayong mga elemento (daghang mga mata ug mga pako) nagrepresentar sa ilang dili makita nga mga kinaiya kay sa ilang mga panagway (tan-awa sa Pinadayag 4:6–8; D&P 77:4).
7. *History of the Church*, 5:343.
8. Si Joseph Smith tataw nga mibati nga labi na kining tinuod alang sa mga misyonaryo. Siya miingon: “Oh, kamo nga mga anciano sa Israel, patalinghugi ang akong tingog; ug kon kamo gipadala sa kalibutan sa pagsangyaw, isulti kadto nga mga butang nga kamo gipadala aron sa pagsulti; pagsangyaw ug mosinggit og kusog, ‘Paghinulsol kamo, kay ang gingharian sa langit haduol na; maghinulsol ug motuo sa Ebanghelyo.’ Ipahayag ang unang mga baruganan, ug ayaw paghisgut og mga misteryo, basin pa unya og kamo maglibug. Ayaw gayud panghilabut sa mga panan-awon sa mga mananap ug mga hilisgutan nga kamo wala makasabut” (*History of the Church*, 5:344).

Pagpangutana sa Husto

nga **mga Pangutana**

sa Husto nga Pamaagi

Ni **Scott H. Knecht**
Mga Seminary ug Institute

*Ang pagkat-on
kon unsaon sa
pag-andam,
sa paghimo, sa
pagpangutana,
ug sa pagtubag sa
mga pangutana
makahimo og
dakong kalainan
kon sa unsang
paagi kamo
makakat-on
ug pagtudlo sa
ebanghelyo.*

Adunay daghang mga butang nga mahimong magamit sa paghimo og talagsaon nga leksyon o usa ka importante nga panag-istoryahanay sa pamilya. Mga kalihokan, hilom nga pagtuon, ug magtrabaho uban sa grupo maoy pipila ka mga himan nga ang mga magtutudlo sa ebanghelyo—mahimong kadtong adunay pormal nga mga calling, boluntaryo nga magtutudlo sa seminary o institute, o mga ginikanan—mahimong mogamit sa pagpalambo sa ilang pagtudlo.

Apan nalakip diha sa kinatas-ang duha o tulo ka kinahanglanon nga mga kahanas nga angayng anaa sa tanang magtutudlo mao ang abilidad sa paggamit og maayo sa mga pangutana: sa paghimo niini, sa pagpangutana niini, ug sa pag-awhag og makahuluganong mga tubag. Si Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, miingon, “Ang pagpangutana ug ang pagtubag sa mga pangutana maoy sentro nga baruganan sa tanang pagkat-on ug tanang pagtudlo.”¹ Aron mahimong epektibo nga magtutudlo, mahinungdanon ang pagbaton niini nga kahanas. Aniyay lima ka mga sugyot alang sa pagbuhat gayud niana.

Tinguhaa ang Labing Epektibo nga mga Tubag

Ang paglingkod diha sa usa ka klase isip tigkat-on ug ang pagpaminaw sa talagsaon nga pangutana nagpahinumdom kanato sa gahum sa labing maanindot nga pagtudlo. Apan kon unsaon sa paghimo ug sa pagpangutana og epektibong mga pangutana makalibug ug mahimong malisud ngadto sa daghang magtutudlo. Maayo na lang kay, kini

usa ka kahanas nga mahimong makat-unan ni bisan kinsang magtutudlo.

Samtang naghimo kamo sa mga pangutana, paningkamuti sa pagtino kon unsang matang sa tubag ang moresulta sa pangutana. Ang pipila ka mga pangutana nagtinguha og pihong matang sa tubag—usa nga motugma gyud sa gipangutana. Kadto nga mga pangutana maayong magamit sa klase sa math (“Unsa may area niining kwadrado?”) o diha sa klase sa siyensya (“Sa unsa nga temperatura nga makapabukal sa tubig?”) tungod kay adunay usa lamang ka tubag nga diskobrehon ug sutaon. Mapuslanon usab kini diha sa pagtuon sa ebanghelyo isip usa ka paagi aron sa pagkuha og mga kamatuoran nga anaa aron pagsugod sa panaghisgutan apan gamay ra ang mahimo aron makapaaghat og panaghisgutan. Sa kinatibuk-an, hinoon, kadtong mga matang sa mga pangutana maoy labing gigamit tungod kay kini sayon rang andamon.

Atong ipangutana ang mga butang sama sa, “Unsa man ang atong gitun-an sa una?” o “Sultihi ko sa ngalan sa . . .” Kini nga mga pangutana kanunayng makapaungot niadtong inyong gitudloan. Maghunahuna sila nga kahibalo sila sa tubag apan dili sigurado ug mao nga mangahadlok nga mosulay sa pagtubag. Ang magtutudlo sa kasagaran mohubad niining kahilom isip timailhan nga ang pangutana lisud kaayo, nga sa pagkatinuod ang pangutana sayon ra unta aron mogawas ang mas makahuluganong mga tubag gikan sa mga tigkat-on kay sa usa ka dali nga tubag.

Aron makamugna og panaghisgutan sa klasehanan, ang usa ka mas mapuslanong pangutana mao kanang magdapit og lainlaing gihunahuna nga mga tubag. Kon kamo mangutana niini nga matang sa pangutana,

inyong masuta unsay mga gihuna-huna niadtong inyong gitudloan mahitungod sa hilisgutan o unsay ilang gikalibgan atol sa inyong panaghisgutan. Sama pananglit, ang kapitulo 1 sa Moroni naglangkob og upat ka mga bersikulo, matag usa puno sa lawom nga pagbati. Unsa ang mahitabo kon inyong basahon ang tanang upat ka mga bersikulo uban niadtong inyong gitudloan ug dayon mangutana, “Hain niadtong mga bersikulo ang nakahimo og lawom nga pagbati diha kaninyo?” Hatagi sila og usa ka minuto nga magsugod sa pagsulti. Kay wala man ka nangayo og piho nga tubag, hapit bisan unsay ilang isulti mapuslan. Nagamit nako kana mismo nga kapitulo uban gayud nianang pangutana ug nakadawat og pipila ka talagsaon nga mga tubag nga nakamugna og lawom nga panaghisgutan.

Mao kadto ang matang sa mga pangutana nga magdapit sa panghuhuna ug pagbati sukwahi sa mga pangutana nga nagkinahanglan og paghinumdum o usa lang ka pamahayag sa kamatuoran. Adunay panahon ug dapit alang sa paghinumdum, apan ang magtutudlo makasulti sa unsay angayng hinumduman, sama sa, “Hinumdumi nga sa una atong gihisgutan ang mahitungod sa Moroni 1 ug kon sa unsang paagi ang matag bersikulo naglangkob sa pipila ka gamhanan nga mga leksyon. . . .” Pinaagi lang sa akong pagsulti niana, kini makapaukyab sa hunahuna, ug ang mga nagkat-on mahimong mas ganahan moapil ug magpadayon sa panaghisgutan. Hinoon, kon moingon ko, “Unsay atong gihisgutan sa una?” Sa kasagaran ang akong masugatan mao ang kahilom ug mga kihol sa pagpangambut [shrugs].

Pangutana sa Ikaduhang Pangutana

Usa ka komon nga pangutana nga gigamit sa mga magtutudlo sa ebanghelyo mao ang pipila ka matang niini: “Busa unsa ka importante ang hugot nga pagtuo diha sa inyong kinabuhi?” Sa unang tan-aw kana ingon og makahuluganon nga pakisayud, apan kon imo gayud kining hunahunaon, usa lang ang tubag: “Importante kaayo.” Siyempre, ang hugot nga pagtuo (ug bisan unsang baruganan sa ebanghelyo) *maoy* importante kaayo, apan kanang matang sa pangutana sa kinatibuk-an walay padulngan tungod kay kinahanglan gihapon nimong sunahon og pangutana, nga sama sa: “Nganong importante man kaayo kini?” o “Makahatag ka ba namo og usa ka pananglitan kon kanus-a kini importante sa imong kinabuhi?” Kadto nga mga pangutana makapadayon sa klase, busa diretso na lang niini ug ayaw na iapil ang unang pangutana. Ang pagpangutana og una sa ikaduhang pangutana makadaginot sa oras ug mas makapadayon sa panaghisgutan.

Isulat Daan ang Inyong mga Pangutana

Makatabang kaayo ang pagbutang niining duha ka butang samtang mag-andam sa inyong leksyon. Una, isulat ang pangutana. Ayaw lang kini hunahunaa; isulat kini. Pilia og maayo

ang mga pulong ug basaha kini og pila ka higayon aron masiguro nga ang pangutana klaro kon unsay imong gustong ipangutana.

Ikaduha, pangutan-a ang imong kaugalingon, unsay buhaton niadtong akong gitudloan kon akong pangutan-on nianang pangutana? Adunay mga higayon nga sa akong pagtuo nga aduna koy nindot kaayong pangutana nga nasulat, dayon ako kining gilitok og kusog, ug samtang akong gilantaw ang akong klase, ako nasayud nga kini walay padulngan. Ang pangutana mahimong mosalir sa laing klase, apan alang sa akong partikular nga klase kahibalo ko nga mapakyas kini, mao nga ako misugod og balik. Ako nasayud nga kon ako adunay duha o tulo ka mga pangutana nga maayong pagkahunahuna ug maayong pagkasulat diha sa akong plano sa leksyon, makapasugod ko og panag-istoryahanay. Ang uban nga mga pangutana mosunod na sa natural nga paagi, apan nagkinahanglan ko og mga punto nga maayong pagkagama nga kasugdan.

Kini nga teknik magamit gihapon diha sa panimalay. Kami ingon og dunay daghang dayon-dayon nga panaghisgutan sa ebanghelyo sa akong panimalay sa dihang ang mga pangutana ug mga tubag daling manggawas, apan adunay mga higayon nga dunay butang nga mas bug-at ug direkta nga kinahanglang isulti ngadto sa usa ka partikular nga bata. Niana nga mga kahimtang akong nakat-unan nga kon ako andam sa piho nga mga pangutana, napraktis ang akong paghatag niini, ug mibuhat pinaagi sa mga posibling mahitabo, mas maayo kaayo ang dagan sa mga butang. Kadto nga mga pangutana wala masulat sa papel; nahisulat kini diha sa akong kasingkasing, ug mahimo nako kining gamiton kon gikinahanglan.

Ayaw og Kahadlok sa kahilom

Kon kamo nakahimo og maayo kaayo nga pangutana, usa nga makapahunahuna ug motugot alang sa

nagkadaiyang tubag, busa ayaw katingala kon moabut pa og pila ka segundo una makatubag ang mga tawo. Mahimong dunay kahilom, apan ayaw og kabalaka. Mabaw nga mga pangutana—kanang nagkinahanglan lang og piho nga mga tubag (e.g., “Pila man ka Artikulo sa Hugot nga Pagtuo ang naa?”)—matubag ra dayon. Lawom nga mga pangutana—kanang nagkinahanglan og mga tubag—kasagaran nagkinahanglan og panahon nga hunahunaon sa tigkat-on. Niini nga sitwasyon, ang kahilom makatabang ninyo. Pasagdi ang kahilom, ug kon kadtong inyong gitudloan magsugod na sa pagtubag, mahimuot kamo sa unsay ilang mahimong tubag.

Pangutana mahitungod sa mga Kasulatan

Kon gusto gayud ninyong mapalambo ang inyong abilidad sa paghimo ug pagpangutana og epektibo nga mga pangutana, kinahanglan kamong makat-on sa pagpangutana og talagsaon nga mga pangutana mahitungod sa mga kasulatan atol sa inyong pagtuon ug panahon sa pagpangandam.

Usa ka pamaagi sa pagbasa sa kasulatan mao ang pagbuhat niini alang sa personal nga inspirasyon. Atong basahon ang mga kapitulo ug mga bersikulo aron matagamtam ang kaanindot nga makaplagnan diha niini ug aron mahimong lig-on pinaagi sa doktrina ug kamatuoran. Ang laing pamaagi, nga mas mosalir alang sa mga ginikanan o mga magtutudlo sa pagpangandam sa mga leksyon, mao ang pagbasa sa mga kasulatan ug siksikon ang mga kasulatan pinaagi sa mga pangutana. Ako kining gibuhar aron makadasig sa hunahuna samtang naningkamot ko sa paghukom kon unsaon nga sa labing maayong paagi matabangan kadtong akong gitudloan aron makasabut sa mga kasulatan. Ania ang usa ka ehemplo: Ang Doktrina ug

mga Pakigsaad 18:10 naglangkob og hugpong sa mga pulong nga nailhan kaayo ug makapabayaw sa atong mga espiritu, “Hinumdumi ang bili sa mga kalag mahinungdanon sa panan-aw sa Dios.” Ganahan ko niana nga baru-ganan, apan kon makadasig lang kini ngari kanako, busa dili kini magamit diha sa klase.

Unsa kaha kon ako namalandong niini nga pangutana samtang ako nagtuon ug nag-andam: “Busa unsa man ang bili sa kalag? Ako nasayud nga kini mahinungdanon, apan makabutang ba kita sa bili niini?” Usa ka gabii sa panihapon usa sa akong anak nga babaye nangutana niana gayud nga pangutana, ug kini nakapadasig og daghang panaghisgutan. Dinhi niini kami natapos: Ang bili sa kalag mao ang unsay gibayad sa tawo alang niini, ug unsay gibuhar sa atong Amahan nga gibayad alang sa atong mga kalag? Siya mibayad pinaagi sa dugo sa Iyang hingpit nga Anak. Kana ang nakapahimo sa matag kalag nga molabaw ka bililhon nga dili mahalagway. Wala unta kami moabut niana nga panapos kon wala ang pangutana nga midirekta sa teksto mismo.

Kana nga panagsultihanay sa kananan mahimong sayon ra nga sundugon sa laing kahintang sa pagtudlo. Kon gusto kamo nga mangutana og

mas maayong mga pangutana niadtong inyong gitudloan, pangutana og tinuod nga pangutana mahitungod sa mga kasulatan samtang kamo nagbasa ug nagtuon ug nangandam. Magpuno sa katingala ug ayaw kahadlok sa pagsiksik. Ang mga kasulatan kanunayng magpabilin nga tinuod bisan og tukion pa kini og maayo. Kon kamo magkamaayo sa pagpangutana sa mga pangutana mahitungod sa mga kasulatan, mahimo kamong mas maayo sa pagpangutana sa samang talagsaon nga mga pangutana niadtong inyong gitudloan.

Padayon sa Pagpalambo sa Inyong Abilidad sa Pagtudlo

Adunay kalagmitan nga motan-aw sa talagsaon nga mga magtutudlo ug maghunahuna nga sila matawo nga ingon na gayud niana. Makita sila nga adunay gasa nga mahimong lisud mabatunan sa kasarangan nga tawo. Siyempre, ang abilidad sa pagtudlo mao ang usa sa mga gasa sa Espiritu (tan-awa sa Moroni 10:9–10), busa ang uban nga mga kahanas nga inyong nakita mahimong gasa gikan sa langit—apan kini usa ka gasa nga bukas sa tanan nga magtinguha niini. Daghan kaayo ang gibuhar sa mga magtutudlo nga maanaa usab ninyo pinaagi sa pagtuon ug pagpraktis. Ang pagkat-on sa pagpangutana og epektibo nga mga pangutana maoy usa niana nga kahanas. Samtang kamo mainampoon nga magtinguha sa abilidad sa pagbuhat niana, inyong makaplagnan nga adunay dakong bili sa paghimo og mga pangutana nga makapaukyab niadtong inyong gitudloan sa paghunahuna, ug ang inyong abilidad sa pagbuhat niana gayud nga butang molambo. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa California, USA.

MUBO NGA SULAT

1. Henry B. Eyring, “The Lord Will Multiply the Harvest” (pakigpulong nga sibya sa satellite ngadto sa mga religious educator sa Church Educational System, Feb. 6, 1998), 5–6.

Isip kabahin sa Iyang plano,
ang Amahan mihan-ay sa bag-o ug walay
katapusan nga pakigsaad nga makapahimo
sa Iyang mga anak sa pagbalik ngadto sa
Iyang presensya ug makapanunod
sa kinabuhing dayon.

MGA PAGHULAGWAY SA PAGKUMIPRMA NI SARAH CARABINE JENSON; UTRATO SA MGA MAGTIAYON ATUBANGAN SA TEMPLO SA LOS ANGELES CALIFORNIA PINAAG NI JERRY GARRIS; MGA HULAGWAY SA BACKGROUND GIKAN SA ISTOCK/THINKSTOCK

Ni Elder
Marcus B. Nash
Sa Seventy

Ang BAG-O UG WALAY KATAPUSANG Pakigsaad

Samtang kita nakasabut ug nagsunod sumala sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad, kita makapanunod sa kinabuhing dayon.

Ang Katuyoan sa Kinabuhi

Ang matag tawo usa ka hinigugmang anak nga lalaki o babaye sa langitnong mga ginikanan.¹ Ang plano sa kaluwasan sa Langitnong Amahan naghatag sa matag usa og oportunidad sa pagdawat og kinabuhing dayon, diin mao ang kinabuhi sa Dios.² Walay mas labaw ka mahinungdanon nga gasa.³ Ang kahibalo sa plano sa kaluwasan nagpasabut sa katuyoan sa kinabuhi ug, kon pilion gyud nato, mogiya sa atong paghimo og desisyon ngadto sa usa ka mahangturong panglantaw.

Ang plano ug ang kalabutan niini sa mortalidad gamhanang gipasabut diha sa Oktubre 2015 *Liahona* nga artikulo mahitungod sa hilisgutan ni Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha Ka mga Apostoles.⁴ Isip kabahin sa Iyang plano, ang Amahan mihan-ay sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad nga makahimo sa Iyang mga anak sa pagbalik ngadto sa Iyang presensya ug makapanunod sa kinabuhing dayon.

Sa Iyang pasiuna sa Doktrina ug mga Pakigsaad, ang Ginoo miingon: “Busa, Ako ang Ginoo, nahibalo sa katalagman nga moabut diha sa mga lumulupyos sa yuta, mitawag sa akong sulugoon si Joseph Smith, Jun., ug namulong ngadto kaniya gikan sa langit, . . .

“Nga ang akong katapusan nga pakigsaad unta mapahimutang.”⁵

Kini nga pakigsaad, sa kasagaran gitawag sa Ginoo isip ang “bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad,” naglangkob sa kahingpitan sa ebanghelyo ni Jesukristo, lakip ang tanan nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nga gikinahanglan alang

sa kaluwasan sa katawhan.⁶ Bisan og ang paghan-ay sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad sa Ginoo dinhi sa yuta usa ka nag-unang katuyoan sa Pagpahiuli, ang pipila ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw wala makasabut sa kamahinungdanon sa mga pakigsaad ug sa saad sa maayong mga butang nga moabut niadtong kinsa nagsunod subay niini. Ang katuyoan niini nga artikulo mao ang pagtabang sa matag usa kanato nga mas makasabut ug magsunod sumala sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad aron kita mahimong makapanunod sa kinabuhing dayon. Kini usab mopasabut kon sa unsang paagi nga ang usa sa labing importante nga mga ordinansa ug mga pakigsaad sa ebanghelyo—mahangturon nga kaminyoon—mohaum sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad sa ebanghelyo.

Ang Kahulugan ug Katuyoan sa Bag-o ug Walay Katapusan nga Pakigsaad

Ang usa ka pakigsaad sa pagsabut sa ebanghelyo mao ang usa ka pakigsaad, usa ka kontrata, o usa ka kasabutan tali sa Dios ug sa usa ka tawo (o mga tawo) kinsa nagdawat og mga ordinansa sa priesthood nga gipahigayon

Ang bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad “mao ang kinatibuk-an sa tanang mga pakigsaad ug mga obligasyon sa ebanghelyo.”

pinaagi sa usa ka tawo nga may awtoridad sa priesthood ug kinsa uyon sa pagsunod sa mga lagda ug mga kondisyon sa kauban nga pakigsaad. Kini nga mga lagda ug mga kondisyon gihan-ay sa Dios.⁷

Ang bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad “mao ang sumada sa tanang mga pakigsaad ug mga obligasyon sa ebanghelyo”⁸ nga gihatag sa karaang panahon⁹ ug gipahiuli pag-usab dinhi sa yuta niining ulahing mga adlaw. Kini gipasabut diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad 66:2: “Sa pagkatinuod ako moingon nganha kanimo, bulahan ikaw tungod sa pagdawat *sa akong walay katapusan nga pakigsaad, gani ang kahingpitan sa akong ebanghelyo*, nga gipadala ngadto sa mga katawhan, nga sila unta makaangkon og kinabuhi ug mahimo nga mag-aambit sa mga himaya nga ipadayag diha sa ulahing mga adlaw, sumala sa nahisulat pinaagi sa mga propeta ug mga apostoles diha sa karaan nga mga adlaw.”¹⁰ Tungod kay ang pakigsaad gipahiuli sa katapusang dispensasyon sa panahon, kini “bag-o,” ug tungod kay kini molukop sa tanang kahangturan,¹¹ kini “walay katapusan.”

Diha sa mga kasulatan ang Ginoo nagsulti sa “ang” bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad ug sa “usa ka” bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad. Sama pananglit, sa Doktrina ug mga Pakigsaad 22:1, Siya nagpasabut sa bunyag isip “*usa ka* bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad, gani kana nga diin gikan sa sinugdanan.” Sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:4, Siya usab nagpasabut sa mahangturon nga kaminyoon sama sa “*usa nga* bag-o ug usa ka walay katapusan nga pakigsaad.” Kon Siya namulong og “usa ka” bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad, Siya namulong og usa sa daghan nga mga pakigsaad nga nasakop sa Iyang ebanghelyo.

Kon ang Ginoo mamulong sa kinatibuk-an sa “ang” bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad, Siya namulong sa kahingpitan sa ebanghelyo ni Jesukristo, nga naglakip sa tanan nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nga gikinahanglan alang sa kaluwasan ug kahimayaan sa mga katawhan. Ni ang bunyag o ang mahangturon nga kaminyoon mao ang “ang” bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad; hinoon, kini matag usa kabahin sa kinatibuk-an.

Kadtong Kinsa Molahutay hangtud sa Katapusan diha sa Bag-o ug Walay Katapusan nga Pakigsaad Makadawat ug Kinabuhing Dayon

Mahinungdanon ug mahangturon nga mga panalangin gisaad ngadto niadtong kinsa modawat sa mga ordinansa sa ebanghelyo nga gipahigayon pinaagi sa tukmang awtoridad sa priesthood ug gi-sealed pinaagi sa Balaang Espiritu sa Saad,¹² ug kinsa sa ingon mosunod sa sagradong mga pakigsaad nga giuban sa mga ordinansa. Kini nga mga panalangin naglakip sa pagpasaylo sa mga sala,¹³ sa gahum sa pagkadiosnon,¹⁴ ug sa pagpakig-uban sa Espiritu Santo,¹⁵ uban sa paggiya, inspirasyon, paghupay, kalinaw, paglaum, ug pagbalaan nga nag-uban niana nga gasa.¹⁶

Ang labing mahinungdanon sa tanang mga panalangin ug mga gasa sa Dios mao ang kinabuhi nga dayon—nga mao ang kinabuhi nga gipuy-an a Dios!¹⁷ Kini nga gasa gihatag lamang niadtong kinsa modawat sa tanang mga ordinansa sa ebanghelyo ug motuman sa mga pakigsaad nga anaa sa bag-o ug walay katapusang pakigsaad.¹⁸ Sa mga pulong sa Ginoo: “Ang bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad . . . gitukod alang sa kahingpitan sa akong himaya.”¹⁹ Sa pagkatinuod, kadtong kinsa mosulod sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad ug molahutay hangtud sa katapusan “mobangon sa unang pagkabanhaw . . . ug makapanunod sa mga trono, mga gingharian, mga kayutaan, ug mga kagamhanan, mga kamandoan, tanan nga mga kahitas-an ug

kahiladman.”²⁰ Ang Ginoo tataw nga mipahayag nga “kini pagahimoon ngadto kanila sa tanan nga mga butang bisan unsa ang akong sulugoon mobutang diha kanila, karon ug hangtud sa tanan nga kahangturan; ug walay kapuslanan sa panahon nga sila wala na sa kalibutan; ug sila moagi sa mga anghel, ug sa mga dios, diin gipahimutang didto, diha sa ilang pagkahimaya ug himaya sa tanan nga mga butang, ingon nga nabugkos diha sa ilang mga ulo, diin nga himaya mao ang kahingpitan ug pagpadayon sa mga binhi hangtud sa hangtud. Niana sila mga dios.”²¹

Sa laktud, kadtong mosulod sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad ug matinud-anong molahutay hangtud sa katapusan (1) modawat sa kahingpitan sa himaya sa Dios, (2) motagamtam sa gahum sa pagkadiosnon sa karon ug sa kahangturan,²² (3) pagahimayaon, (4) motagamtam sa mahangturon nga kaminyoon ug paglambo, ug (5) mahimong dios. Kon tingbon, kini nga mga panalangin mosangput sa gasa sa kinabuhing dayon.

Kita Kinahanglan Gayud nga Mosunod sa Matag Pakigsaad sulod sa Bag-o ug Walay Katapusan nga Pakigsaad

Ang Ginoo tin-aw nga mipahayag nga madawat lamang nato kining langitnon nga mga panalangin samtang kita nagsunod sa Iyang mga balaod nga gihan-ay diha sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad:

“Sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad . . . natukod alang sa kahingpitan sa akong himaya; ug siya nga modawat sa kahingpitan niini kinahanglan gayud nga mosunod sa balaod, o siya pagasilotan, miingon ang Ginoong Dios.”²³

Siya usab mipahayag, “Alang sa tanan kinsa may panalangin sa akong mga kamot kinahanglan nga motuman sa balaod nga gitudlo alang niana nga panalangin, ug sa mga kinahanglanon niini, ingon nga gitukod sa wala pa ang katukuran sa kalibutan.”²⁴ Diha sa sama nga seksyon sa Doktrina ug mga Pakigsaad, ang Ginoo mipalanog niini nga punto: “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, Ako moingon nganha kaninyo, gawas kon kamo mosunod sa akong balaod kamo dili makakab-ut niini nga himaya.”²⁵

Ang tinuoray nga panginahanglan mao nga kita kinahanglan gayud nga mosunod sa mga balaod sa Dios aron makadawat sa himaya nga Iyang gitanyag sa matinud-anon naglakip sa tanan nga mga ordinansa ug mga pakigsaad sulod sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad. Sama pananglit, kon ako dili makadawat sa mga ordinansa ug motuman sa pakigsaad sa bunyag, ako pagasilotan, nagpasabut nga ako dili mouswag—ako dili makapanunod sa kahingpitan sa Iyang himaya. Sa samang paagi kon ako dili makadawat sa mga ordinansa sa templo ug motuman

Mahinungdanon
ug mahangturon nga mga
panalangin gisaad niadtong
kinsa modawat sa mga
ordinansa sa ebanghelyo.

sa kauban nga mga pakigsaad o, sa pagkatinuod, kon ako modumili sa pagdawat sa bisan unsa nga mga ordinansa sa ebanghelyo o kon ako modumili sa pagsunod sa bisan hain nga kauban nga mga pakigsaad, ako dili pagahimayaon. Hinoon, ako pagasilotan, nagpasabut nga ang akong pag-uswag pagahunungon. Sa laktud, ako kinahanglan gayud nga modawat sa matag ordinansa sa ebanghelyo ug mosunod sa matag giuban nga pakigsaad kon ang kinabuhing dayon mao ang akong tinguha.

Ang mga kondisyon sa mga pakigsaad nga atong giyunan isip mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga sundon mahimong grupohon sa upat ka mga kategoriya: (1) sa pagdala diha kanato sa ngalan sa Manluluwas, sa paghinumdom Kaniya kanunay, ug sa pagsunod sa Iyang ehemplo; (2) sa pagsunod sa Iyang mga sugo; (3) andam sa pagserbisyo sa mga anak sa Dios isip kabahin sa Iyang buhat sa kaluwasan, bisan sa personal nga sakripisyo; ug (4) sa pagpahinungod sa atong mga kaugalingon ug sa atong katigayunan ngadto sa buhat sa Ginoo.

Sumala sa balaod sa Dios, ang ebanghelyo (ug ang mga himaya nga gitanyag niini) madawat pinaagi sa piho nga mga ordinansa nga gipahigayon pinaagi sa awtoridad sa priesthood. Pinaagi kini sa mga ordinansa sa priesthood nga ang gahum sa pagkadiosnon makita diha sa atong mga kinabuhi—apan kutob lamang diha nga kita motuman sa giuban nga mga pakigsaad. Ang pakigsaad nagpalihok, o naghatag og kinabuhi ngadto, sa mga ordinansa, sama lamang sa usa ka makina nga nagpaandar sa sakyanan ug nakapahimo niini sa pangbiyahe sa mga nanakay gikan sa usa ka dapit ngadto sa lain. Sa laktud, kutob nga kita mahunahunaon ug matinud-anong motuman sa mga pakigsaad nga kauban sa mga ordinansa nga atong nadawat, kita motubo diha sa atong kahibalo sa Dios ug makasinati og “gahum sa pagka-diosnon”²⁶ pinaagi sa grasya sa Dios tungod sa Pag-ula ni Kristo.²⁷

Ang Dapit sa Kaminyoon diha sa Bag-o ug Walay Katapusan nga Pakigsaad

Sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:4, ang Ginoo misulti nga Siya mopadayag og “usa ka” bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad ug midugang, “Kon ikaw dili mosunod niana nga pakigsaad, niana ikaw silotan; kay walay usa nga makasalikway niini nga pakigsaad ug matugutan sa pagsulod ngadto sa akong himaya.” Kini nga mga pulong nagpasabut sa pakigsaad sa mahangturong kaminyoon²⁸ nga gipahigayon pinaagi sa tukmang awtoridad sa priesthood,²⁹ nga usa ka importante ug mahinungdanon nga bahin sa “ang” bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad (ang

kahingpitan sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo).³⁰ Ang Ginoo mihatag og gibug-aton sa ka importante kaayo sa pakigsaad sa mahangturong kaminyoon pinaagi sa pagsaysay kanato nga kadtong kinsa mosalikway niini nga pakigsaad dili makadawat og kinabuhing dayon.³¹

Pipila sa mga tawo, lakip sa pipila ka mga miyembro sa Simbahan, dili husto ang pagsabut sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:4 nga gipakaingon og nagpasabut nga ang dinaghan nga kaminyoon gikinahanglan alang sa kahimayaan, naggiya kanila sa pagtuo nga ang dinaghan nga kaminyoon usa ka unang panginahanglan alang sa kahimayaan diha sa mahangturong kalibutan. Kini, hinoon, walay suporta sa mga pagpadayag. Ingon nga narekord sa Doktrina ug mga Pakigsaad 131 ug 132, ang Ginoo mipaila sa balaod sa mahangturong kaminyoon pinaagi sa tataw nga pagpasabut ngadto sa pag-bugkos sa usa ka lalaki ug sa usa ka babaye (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:4–7, 15–25).

Pinaagi sa paghan-ay sa balaod sa mahangturong kaminyoon sa kinatibuk-ang kahulugan nga usay bana ug usay asawa nga kaminyoon, gipasabut og maayo sa Ginoo nga ang mga panalangin sa kahimayaan, gihatag ngadto sa matag lalaki ug matag babaye kinsa takus nga mosulod ngadto sa pakigsaad sa mahangturong kaminyoon nga gipahigayon pinaagi sa tukmang awtoridad sa priesthood, dili mag-agad kon kana dinaghan o usay bana ug usay asawa nga kaminyoon.³²

Ang Doktrina ug mga Pakigsaad 132:19 miklaro nga ang kinabuhing dayon gisaad ngadto sa usay bana ug usay asawa nga magtiayon kinsa gibugkos pinaagi sa awtoridad sa priesthood ug kinsa motuman sa pakigsaad—nga walay dugang nga kondisyon o gikinahanglan. Bisin kinsa nga lalaki ug babaye kinsa nabugkos niini nga paagi ug kinsa motuman sa pakigsaad pagahimayaon.³³ Ang makasaysayanon nga nabatasan gipasubay sa mga doktrina sa mahangturong kaminyoon ingon nga gipasabut dinhi.³⁴ Ang ordinansa nga nagbugkos sa mga magtiayon alang sa kahangturan naglakip sa managsamang mga pakigsaad ug mga panalangin alang sa usay bana ug usay asawa nga mga kaminyoon ug alang sa gitugutan nga dinaghang mga kaminyoon nga gipahigayon sa nangaging dugay na nga panahon. Kining sama nga mga pakigsaad ug mga panalangin maanaa human niini nga kinabuhi ngadto sa matinud-anon kinsa walay oportunidad nga mabugkos dinhi sa mortalidad.³⁵

Human mapadayag ang balaod ug pakigsaad sa mahangturong kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug sa usa ka babaye, ang Ginoo mitudlo kang Joseph Smith nga ang usa ka lalaki diha sa pagkamatarung makaminyo og labaw sa usa ka

Kini pinaagi sa mga ordinansa sa priesthood nga ang gahum sa pagkadiosnon ipakita diha sa atong mga kinabuhi.

asawa sulod sa pakigsaad sa mahangturong kaminyoon kon gitugutan o gisugo sa Ginoo pinaagi sa Iyang takus nga gi-orden nga propeta (kinsa naghupot sa husto nga mga yawe sa priesthood).³⁶ Ang pagtugot ug pagsugo sa paghimo og dinaghan nga kaminyoon, nga gihatag sa Ginoo ngadto ni Abraham ug sa ubang mga propeta sa karaan,³⁷ usab gihatag ngadto kang Propeta Joseph Smith: “Ako mohatag nganha kanimo, akong sulugoon Joseph, usa ka katungdanan, ug ipahiuli ang tanan nga mga butang.”³⁸

Mga tuig milabay, gipahunong sa Ginoo ang Iyang pagtugot ug pagsugo alang sa mga miyembro sa Simbahan nga mosulod ngadto sa gihimo nga dinaghan nga kaminyoon (sa laing pagkasulti, pagpabugkos ngadto sa labaw sa usa ka buhi nga kapikas) sa dihang si Presidente Wilford Woodruff (1807–98) mipagawas og Manifesto sa 1890.³⁹ Kini mitapos sa paghimo og dinaghan nga kaminyoon, nagpasabut nga walay miyembro sa Simbahan nga maminyo o mabugkos og labaw sa usa ka buhi nga kapikas. Hinumduman, ang Manifesto wala magpugong ni bisan kinsang takus nga lalaki kinsa nabugkos ngadto sa usa ka asawa nga karon patay na nga mabugkos ngadto

“Ang celestial nga kaminyoon mahinungdanon sa usa ka kahingpitan sa himaya sa kalibutan nga moabut.”

sa lain, nga buhi nga kapikas. Ang nahauna pinasubay sa gipadayag nga doktrina nga ang usay bana ug usay asawa nga kaminyoon mao ang sumbanan sa Ginoo alang sa kaminyoon gawas kon Siya mopahayag ug motugot sa laing bahin pinaagi sa Iyang takus nga gitudlo nga representante, nagpasabut sa Presidente ug propeta sa Simbahan.⁴⁰

Alang sa Unang Kapangulohan ug agi og tubag sa pangutana “Ang dinaghan o celestial nga kaminyoon importante ba sa usa ka kahingpitan sa himaya diha sa kalibutan nga moabut?” Si Presidente Charles W. Penrose (1832–1925) misulat: “Ang celestial nga kaminyoon mahinungdanon sa usa ka kahingpitan sa himaya sa kalibutan nga moabut, ingon nga gipasabut diha sa pagpadayag kalabut niini; apan *wala kini ipahayag nga ang dinaghan nga kaminyoon sa ingon importante.*”⁴¹

Niadtong 1933 ang Unang Kapangulohan mipahayag: “Ang celestial nga kaminyoon—nga mao, ang kaminyoon alang sa karon ug sa kahangturan—ug ang daghan og asawa o dinaghan nga kaminyoon mga pulong nga dili sama og kahulugan. Ang usay bana ug usay asawa nga kaminyoon alang sa karon ug sa

kahangturan, gipahigayon sa atong mga templo pinasubay sa pulong sa Ginoo ug sa mga balaod sa Simbahan, mga Celestial nga kaminyoon.”⁴²

Pinasubay niini nga mga pamahayag si Elder Bruce R. McConkie (1915–85) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles misulat: “*Ang dinaghan nga kaminyoon, dili importante sa kaluwasan o sa kahimayaan.* Si Nephi ug ang iyang mga katawhan wala tuguti sa gahum nga makabaton og labaw sa usa ka asawa ug gani sila makaangkon sa matag panalangin sa kahangturan nga gitanyag kanunay sa Ginoo ngadto ni bisan kinsa nga tawo. *Sa atong panahon, gimubo sa Ginoo pinaagi sa pagpadayag sa tibuok doktrina sa kahimayaan ug gipasikad kini diha sa kaminyoon sa usa ka tawo ngadto sa usa ka babaye.* (D&P 132:1–28.) Human niana iyang gidugang ang mga baruganan kalabut sa dinaghan og mga asawa uban sa tataw nga kasabutan nga bisan hain sa mao nga kaminyoon mahimong balido lamang kon gitugutan sa Presidente sa Simbahan. (D&P 132:7, 29–6.)”⁴³

Karon, ingon nga gitudlo sa Ginoo pinaagi sa Iyang mga propeta, Ang Simbahan ni Jesu-kristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

*Alang sa tanan
kinsa nagtuman sa
mga kondisyon sa
bag-o ug walay ka-
tapusan nga pakig-
saad, ang ganti mao
ang hingpit nga
kalipay ug kalinaw
niini nga kalibu-
tan ug kinabuhing
dayon sa sunod.*

wala na mosulod sa dinaghan nga kaminyoon, ug ang mga indibidwal kinsa misulod niini wala tuguti nga magpamiembro sa Simbahan o magpabilin nga mga miyembro niini. Ang Simbahan nagpamatuod nga ang usay bana ug usay asawa nga kaminyoon mao ang sumbanan sa Dios alang sa kaminyoon gawas kon Siya nagtugot o nagsugo pinaagi sa Iyang propeta. Ang Simbahan wala magtudlo nga ang pag-apil sa dinaghan nga kaminyoon gikinahanglan alang sa kahimayaan.

Panapos

Adunay daghan nga wala nato mahibaloi kabahin sa kinabuhi human niini dinhi; bisan pa niana, kita nahibalo nga ang pagdawat ug pagsunod sulod sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad gikinahanglan aron makapanunod sa kinabuhing dayon. Kita usab nahibalo nga tungod niana, “ang sama nga panag-uban nga ania kanato dinhi”—sa mortalidad—“maana kanato didto”—sa kinabuhi human dinhi—“lamang kini pagaubanan sa walay katapusan nga himaya.”⁴⁴

Ang langitnong mga panalangin nga anaa pinaagi sa bag-o ug walay katapusan nga

pakigsaad importante sa mahinungdanong katuyoan sa plano sa Amahan ug sa Pagpahiuli sa Simbahan ni Jesukristo niining ulahing mga adlaw. Ang “hingpit nga kahayag sa paglaum”⁴⁵ kining mahimayaon nga mga pakigsaad nga nagdasig sa mga matinud-anon naghatag og “angkla ngadto sa kalag sa mga katawhan, diin makahimo kanila nga tinuod ug lig-on, kanunay puno sa maayo nga buhat, ingon nga gigiyahan sa paghimaya sa Dios.”⁴⁶ Alang sa tanan kinsa nagtuman sa mga kondisyon sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad, ang ganti mao ang hingpit nga kalipay ug kalinaw niini nga kalibutan ug kinabuhing dayon sa sunod.⁴⁷ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129; tan-awa usab sa *God Loveth His Children* (pamphlet, 2007), 1.
2. Tan-awa sa Robert D. Hales, “Ang Plano sa Kaluwasan: Usa ka Sagradong Bahandi sa Kahibalo sa Paggiya Kanato,” *Liahona*, Okt. 2015, 32–39.
3. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 14:7.
4. Tan-awa sa Robert D. Hales, “Ang Plano sa Kaluwasan: Usa ka Sagrado nga Bahandi sa Kahibalo sa Paggiya Kanato,” 32–39.
5. Doktrina ug mga Pakigsaad 1:17, 22
6. Doktrina ug mga Pakigsaad 66:2
7. Tan-awa sa Giya ngadto sa mga Kasulatan, “Pakigsaad.”
8. Joseph Fielding Smith, *Doctrines of Salvation*, ed. Bruce R. McConkie 3 ka vol. (1954–56), 1:156.
9. Tan-awa sa Jeremias 32:40; Doktrina ug mga Pakigsaad 22:1.
10. Emphasis gidugang; tan-awa usab sa Doktrina ug mga Pakigsaad 39:11; 45:9; 49:9; 88:131, 133; 101:39.
11. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:7.
12. Gitudlo ni Presidente Joseph Fielding Smith (1876–1972): “*Ang Balaang Espiritu sa Saad mao ang Espiritu Santo* kinsa nagbutang sa silyo sa pagtugot diha sa matag ordinansa: bunyag, kumpirma, pag-orden, kaminyoon. *Ang saad mao nga ang mga panalangin madawat pinaagi sa pagkamatinud-anon*. Kon ang usa ka tawo molapas og pakigsaad, sa bunyag, ordinasyon, kaminyoon, o bisan unsa pa, ang Espiritu mokuha sa silyo sa pagtugot ug ang mga panalangin dili madawat. Ang matag ordinansa gi-sealed uban ang usa ka saad sa usa ka ganti nga gipasikad diha sa pagkamatinud-anon. Ang Balaang Espiritu mokuha sa silyo sa pagtugot diin ang mga pakigsaad gilapas” (*Doctrines of Salvation*, 1:45; tan-awa usab Doktrina ug mga Pakigsaad 76:52–53; 132:7).
13. Tan-awa sa Mga Buhat 2:38; 2 Nephi 31:17; Moroni 8:25.
14. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 84:19–21 tan-awa usab sa Moroni 10:32–33.
15. Tan-awa sa Juan 14:26; Doktrina ug mga Pakigsaad 121:45–46.
16. Tan-awa sa 2 Nephi 32:5; 3 Nephi 27:20; Moroni 8:26; Doktrina ug mga Pakigsaad 11:13; Moises 6:59–61.
17. “Ang kinabuhing dayon mao ang kinabuhi sa Dios, o kinabuhi uban sa Dios” (Harold B. Lee, sa Conference Report, Okt. 1956, 61). “Kadtong kinsa naminyo sa templo alang sa tanang panahon ug sa kahangturan makabaton sa panalangin sa mahangturon nga kinabuhi. Akong hatagan og gibug-aton ang kinabuhing dayon. Ang kinabuhing dayon mao ang kinabuhi sa Dios, nga mao, nga mahimong sama kaniya” (Joseph Fielding Smith, *Answers to Gospel Questions*, comp. Joseph Fielding Smith Jr., 5 ka vol. (1957–66), 4:197).
18. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 14:7.
19. Doktrina ug mga Pakigsaad 132:6.
20. Doktrina ug mga Pakigsaad 132:19.
21. Doktrina ug mga Pakigsaad 132:19–20.
22. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 84:19–21.
23. Doktrina ug mga Pakigsaad 132:6.
24. Doktrina ug mga Pakigsaad 132:5.
25. Doktrina ug mga Pakigsaad 132:21.
26. Doktrina ug mga Pakigsaad 84:20–21.
27. Tan-awa sa Moroni 10:32–33.
28. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:4, 15.
29. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:7, 18.
30. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:6–7; tan-awa usab sa Doktrina ug mga Pakigsaad 66:2.
31. Palihug timan-i nga ang kinabuhing dayon dili itugot niadtong kinsa “mosalikway” niini nga pakigsaad. Kadtong kinsa, sa sukwhi, walay oportunidad alang sa mahangturon nga kaminyoon niini nga kinabuhi hatagan og oportunidad alang sa mahangturon nga kaminyoon sa sunod nga kinabuhi. Palihug tan-awa usab ang footnote 35 sa ubos.
32. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:15–25.
33. Alang sa dugang nga ehemplo nga nagmatuod nga ang usay bana ug usay asawa nga mga magtiayon kinsa na-sealed sa kahangturan ug nagsunod sa mga giuban nga mga pakigsaad makadawat og kahimayaan, tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 131.
34. Tan-awa sa mga Hilisgutan sa Ebanghelyo, “Dinaghan nga Kaminyoon diha sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw,” topics.lds.org.
35. “Walay Santos sa Ulahing mga Adlaw kinsa namatay human magpuyo og matinud-anon nga kinabuhi mawagtangan og bisan unsa tungod kay napakyas sa pagbuhay og pipila ka mga butang sa dihang ang mga oportunidad wala mahatag kaniya. Sa laing pagkasulti, kon ang usa ka batan-ong lalaki o batan-ong babaye walay oportunidad nga maminyo, ug sila nagpuyo og matinud-anong mga kinabuhi hangtud sa takna sa ilang kamatayon, ilang maangkon ang tanang mga panalangin, kahimayaan og himaya nga madawat ni bisan kinsa nga lalaki o babaye kinsa anaa niini nga oportunidad ug nakapalambo niini. Kana sigurado ug positibo” (*Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Lorenzo Snow* [2011], 151).
36. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:34–35, 37–39.
37. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132:34–39.
38. Doktrina ug mga Pakigsaad 132:40.
39. Tan-awa sa Opisyal nga Pahayag 1.
40. Tan-awa sa Jacob 2:27–30. Bisang wala mapasabut sa Ginoo ang tanan nga mga rason sa pagsugo o pagtugot sa gihimo nga dinaghan nga kaminyoon, diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad 132 gitanyag sa Ginoo ang duha ka mga rason: (1) aron sa pagtuman sa mga saad pinasikad sa Abrahamic nga pakigsaad, ug (2) “sa pagdaghan ug pagpuno sa yuta” (D&P 132:63; tan-awa usab sa bersikulo 34). Jacob 2:30 nagtanyag tingali sa labing mubo nga pahayag kon nganong usahay ang Ginoo nagsugo sa gihimo nga dinaghan nga kaminyoon: “Kay kon Ako buot, miingon ang Ginoo sa mga Panon, mopasanay og binhi ngari kanako, Ako mosugo sa akong mga katawhan; basin pa og sila mopatalinghug ngadto niini nga mga butang.” Tan-awa usab sa Gospel Topics, “Plural Marriage sa The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints,” topics.lds.org.
41. Charles W. Penrose, “Peculiar Questions Briefly Answered,” *Improvement Era*, Sept. 1912, 1042; emphasis gidugang.
42. Sa James R. Clark, comp., *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 ka vol. (1965–75), 5:329.
43. Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine*, 2nd ed. (1966), 578–79; emphasis gidugang. Tan-awa usab sa mosunod nga pahayag ni Elder Melvin J. Ballard (1873–1939) sa Korum sa Napulog Duha Ka mga Apostoles: “Niadtong kinsa gihikawan sa walay katapusan nga pagtubo dili mahimong sama sa Dios, tungod kay kana nga may kalabutan sa ubang mga butang, naghimo kaniya nga Dios. *Ang kahangturan sa pakigsaad sa kaminyoon kinahanglan gayud nga masabtan og klaro sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga mao ang pagbugkos sa dili mominos og usa ka babaye ngadto sa usa ka lalaki alang sa karon ug hangtud sa tanang kahangturan. Busa ayaw kalibug niana nga punto ug hunahunaa nga kini nagpasabut gyud og labaw sa usa ka babaye*. Kini mahimo, sa tinuod, apan kini nagpasabut og dili mominos sa usa ka lalaki ug usa ka babaye nga gibugkos pinaagi sa gahum sa balaan nga priesthood ug pinaagi sa pagtugot sa pagbugkos sa Espiritu Santo alang sa karon ug hangtud sa kahangturan, ug busa niana sila motuman sa ilang mga pakigsaad, sa dili pa sila mahimong mga kandidato alang sa labing taas nga kahimtang sa celestial nga himaya, ug ngadto kanila lamang sa tanan niini nga mga grupo sa mga anak sa atong Amahan mao ang saad nga gihimo sa walay katapusan o mahangturon pagdugang” (*The Three Degrees of Glory: Usa Ka Pakigpulong ni Melvin J. Ballard*, Sept. 22, 1922, 10; emphasis gidugang).
44. Doktrina ug mga Pakigsaad 130:2.
45. 2 Nephi 31:20.
46. Ether 12:4.
47. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 59:23.

“MIHIMO AKO OG PASALIG NGADTO SA DIOS”

Ni Néstor Curbelo

Church History Adviser, South America South Area

Si Virgilio Simarrón Salazar usa ka lider sa iyang lumad nga Chachi nga komunidad sa amihanang Ecuador. Hangtud niining adlaw, ang Chachi nagpadayon sa ilang lahi kaayo nga pamaagi sa kinabuhi ug sa ilang kaugalingong sistema sa hustisya nga adunay usa ka konseho sa komunidad, mga gobernador, ug mga maghuhukom. Kini nga mga tahas sa pagpangulo kasagaran madungganon nga mga posisyon nga gihuptan sa mga pamilya sa daghan na nga henerasyon ug natukod diha sa usa ka lawom nga pundasyon sa pagtahud ug pagtamud sa komunidad. Ang pagtahud sa posisyon usa ka pagsalig nga giamumahan ug gipasa ngadto sa sunod nga henerasyon.

Apan ang mga plano ni Virgilio Simarrón alang sa iyang kinabuhi nausab niadtong 1996, sa dihang ang iyang anak, si Wilson, miuli gikan sa pag-eskwela sa Quinindé nga nagdala og mga kopya sa Basahon ni Mormon ug usa ka lig-on nga pagpamatuod sa iyang bag-ong relihiyon. Puno sa hugot nga pagtuo ug kadasig sa usa ka tawo kinsa nakakaplag sa kama-tuoran, si Wilson mipakigbahin sa mensahe sa ebanghelyo ngadto sa iyang pamilya, ug sila nabunyagan sa wala madugay diha sa katubihan sa Suba sa Canandé.

Sa dihang ang mga Simarróns mipakigbahin sa ebanghelyo ngadto sa Chachi nga mga higala ug mga silingan, hinoon, usa ka

Ang Simbahan naestablisar sa Guayacana, Ecuador, sa dakong bahin tungod ni Virgilio Simarrón, kinsa mihimo og lisud nga desisyon aron magpabiling matinuoron sa iyang pagpamatuod.

grabe nga panagsumpaki misugod. Pipila ka mga Chachi mibati nga ang mga gituohan ni Virgilio Simarrón nakapahimo kaniya nga usa ka erehes ug gani nakahunahuna sa pagdagmal kaniya. Ang uban mibati nga, isip usa ka gobernador, siya kinahanglang dili moapil sa

Human sa misyonaryo nga buhat sa pamilyang Simarrón, 60 ka mga tawo ang nabunyagan sa Suba sa Canandé niadtong Mayo 1999.

usa ka bag-o nga tinuohan nga tingali makabahin sa mga tawo. Uban niini nga kabalaka, gidala siya nila aron pagahusayon sa konseho sa komunidad. Nahimo kining usa sa labing lisud nga mga kasinatian sa kinabuhi ni Virgilio.

Si Wilson misaysay kon unsa ang nahitabo: “Ang konseho, kompleto nga nagkatigum, misulti sa akong amahan, ‘Magpabilin ka nga among gobernador kon imong isalikway ang Simbahan ni Jesukristo; kinahanglan ka nga mobakwi.’ Ang akong amahan miingon, ‘Mihimo ako og pasalig ngadto sa Dios, ug kon ang usa ka tawo naghimo og usa ka pasalig ngadto sa Dios, dili kini mabakwi. Dili ko makabiya sa Simbahan. Kon sa inyong hunahuna ako usa ka gobernador nga nakabahin sa katawhan sa Chachi, nan o akong mga katawhan, pagpili mo karon og tawo nga ikapulì kanako.’ Dayon akong nakita ang talan-awon nga naghilak ang akong amahan. Ang konseho anaa sa hingpit nga kahilom sa sobra sa lima ka minuto—walay bisan usa nga mitingog. Dayon dunay usa ka tawo nga miingon, ‘Nan Gobernador, lakaw.’ Sa hinay-hinay mibarug ang akong amahan, mao nga ang akong mama, ang akong manghud nga babaye, ug ako nanaog ug mibiya sa konseho.”

Human si Brother Simarrón gitangtang sa iyang posisyon, ang lisud nga mga adlaw miabut sa pamilya. Gitamay sa kadaghanan kinsa kanhi mitahud kanila, ang pamilya mitutok sa tinuohan nga ilang gihangup ug misangyaw sa ebanghelyo uban sa dako nga kadasig. Ang ilang presidente sa stake, si Omar Intriago Cesar, mipasabut: “Sila misugod sa pagsangyaw sa ebanghelyo sa kada balay ngadto sa matag pamilya niini nga komunidad. Gisugdan ang Guayacana Branch uban ni Virgilio Simarrón ug iyang anak, si Wilson. Ang Simbahan naestablisar tungod sa iyang hugot nga pagtuo, sa iyang kalig-on, ug sa iyang pagpamatuod.”

Sa pipila lang ka mga tuig, ang mga paningkamot sa pamilya nga Simarrón namunga og dako. Ang Mayo 30, 1999, nahimo nga usa ka adlaw sa pagsaulog sa Guayacana

sa dihang ang usa ka dako nga serbisyo sa bunyag gipahigayon. Si Presidente Intriago nahinumdom, “Kami miabut uban ni Roberto Garcia, ang presidente sa misyon, ug miapil niana nga mahimayaon nga adlaw, diin sa baybayon sa Suba sa Canandé, ang duha ka mga misyonaryo mibunyag sa 60 ka mga tawo. Dayon, si Presidente Garcia ug ako mikumpirma sa tanan nga mga nabunyagan isip mga miyembro sa Simbahan. Kadto usa ka pribilehiyo nga dili gayud makalimtan sa akong kinabuhi.”

Bisan tuod nga si Virgilio miundang sa iyang pagka-gobernador aron magpabiling matinud-anon sa iyang pagpamatuod, siya nakapasa og lain nga kabilin ngadto sa sunod nga henerasyon: kanang pagserbisyo sa mga tawo pinaagi sa pag-establisar sa ebanghelyo taliwala kanila. Nakita pa niya si Wilson nga nagserbisyo og full-time nga misyon ug dayon mibalik sa Guayacana aron maminyo sa iyang asawa, si Ruth, ug nakabaton og mga anak. Paglabay sa pipila ka tuig, si Virgilio namatay nga matinud-anon sa Simbahan. Ang iyang asawa, si Maria Juana Apa, nakasaksi pa sa ilang anak nga lalaki nga gitawag, niadtong 2014, sa pag-alagad isip branch president sa Guayacana.

Si Wilson nahibalo gayud sa panulundon nga gusto kanunay nga ihatag sa iyang amahan kaniya. “Ang akong mga katigulangan kanunay nga mga gobernador, mga pangulo sa kasundalohan, lig-ong mga manggugubat,” siya miingon. “Akong gibati nga kining mga kinaiya sa akong mga katigulangan makita gihapon ngari kanako. Apan karon nga ako usa na ka miyembro sa Simbahan, kanang tanan nga kalig-on nakatabang kanako nga mahimong usa ka maayo nga sundalo ni Jesukristo.” ■

Ibabaw: Usa ka bag-o nga henerasyon sa mga lider, si Ruth ug Wilson Simarrón sa Guayacana Branch (uban sa mga miyembro sa branch nga makita sa wala).

**Ni Elder D. Todd
Christofferson**

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

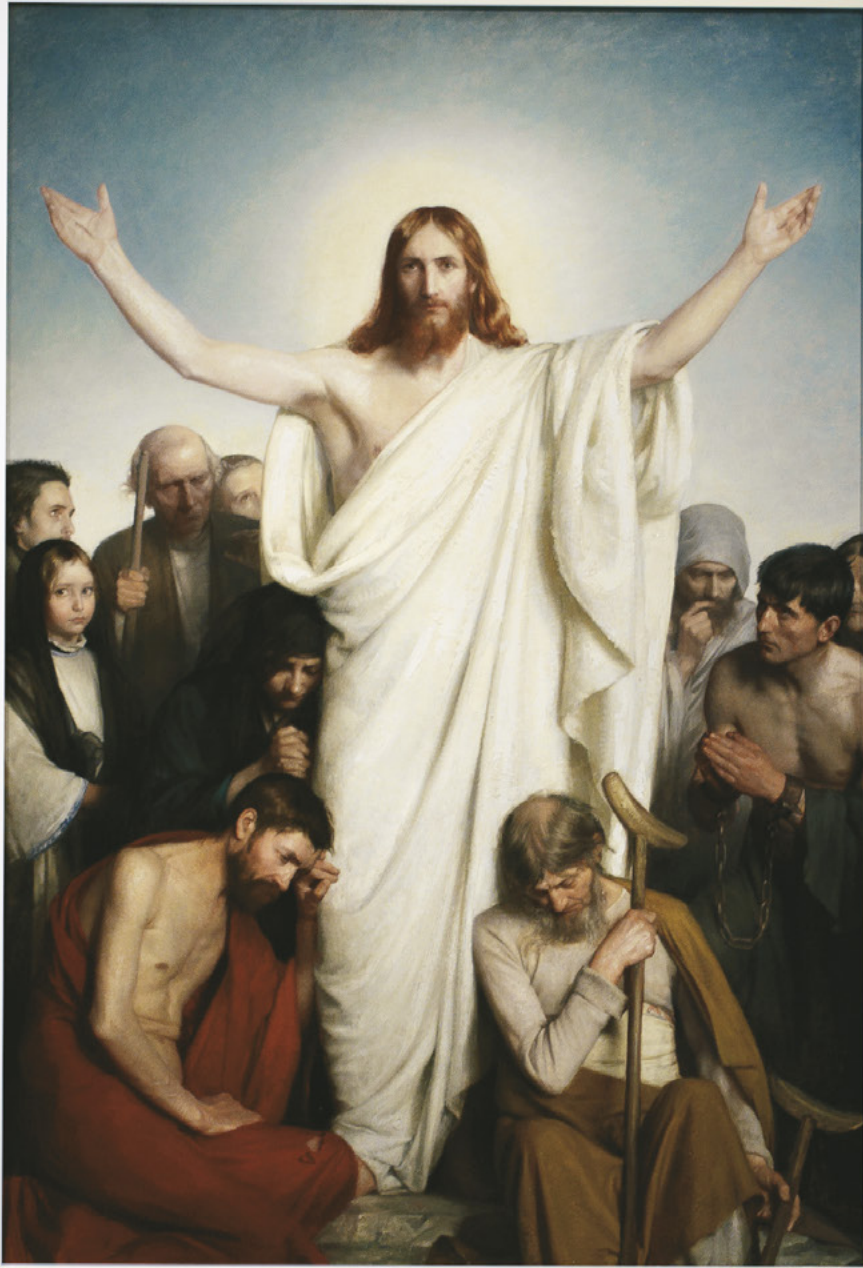
Pagmalinawon

Manghinaut ako nga kamo mogahin og panahon niining Pasko sa paglingkod sulod sa pipila ka hilom nga mga gutlo ug tuguti ang Espiritu sa Manluluwas nga mohupay kaninyo ug mopasalig kaninyo pag-usab sa katakus sa inyong serbisyo, sa inyong paghalad, ug sa inyong kinabuhi.

Kanunay kining makadasig alang kanako sa pagpamalandong bahin sa paghalad sa serbisyo ug sakripisyo nga gihimo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ngadto sa ilang mga pamilya, sa ilang mga ward, ug sa ilang Langitnong Amahan. Kini usa ka gipahinungod, sagrado nga butang. Dili ko motuo nga aduna pay mas labaw nga pasidungog nga moabut kanato kay sa nianang ikonsiderar sa Ginoo nga atong paghalad isip takus ug tukma ug niana Siya morespeto ug modawat niini.

Mao kana ang talagsaon nga pagdayeg sa Amahan ngadto sa Anak sa dihang Siya mipaila Kaniya isip “ang akong Hinigugmang Anak, kinsa Ako nahimuot kaayo” (3 Nephi 11:7; tan-awa usab sa Mateo 3:17; Marcos 1:11; Lucas 9:35; D&P 93:15; ni Joseph Smith—Kasaysayan 1:17). Pagkaanindot nga ulohan. Unsa pay mas dakong dungog ang anaa kay sa nianang ang Dios moingon nganha kanimo, “Akong hini-gugmang anak nga lalaki” o “Akong hinigugmang anak nga babaye,” ug nga kamo makadawat sa Iyang pagdayeg nga ang inyong paghalad Iyang madawat, “kinsa Ako nahimuot kaayo.”

Ako nag-ampo niining panahon sa Pasko nga kamo makabaton og pagbati sa pagtagad sa Ginoo alang sa inyong gihalad, mga pagbati kon unsa kamo kabilihon sa Iyang panan-aw, mga pagbati sa pagkapinalangga isip Iyang anak nga lalaki o Iyang anak nga babaye. Ug ako nag-ampo nga ang kahibalo bahin niana nga kahim-tang maghatag unta kaninyo og dakong kahupayan, kasiguradohan, ug pagsalig nga kamo may pag-uyon sa Iyang panan-aw.

ANG GASA SA KALINAW SA MANLULUWAS

“Siya kinsa nagpas-an sa kasub-anan ug nakasinati sa kasakit nakasabut sa matag magul-anong kasing-kasing ug naghatag sa gasa sa kalinaw. ‘Kaninyo ibilin ko ang kalinaw; kaninyo ihatag ko ang akong kalinaw. Hatagan ko kamo niini dili sama sa hinatagan sa kalibutan. Kinahanglan dili magkaguol ang inyong kasingkasing, ni magtalar’ [Juan 14:27].”

Presidente Thomas S. Monson,
“Gihambin nga mga Gasa,”
Liahona, Dis. 2006, 5.

Ang Pagkatawo sa Manluluwas

Kon atong hisgutan ang pagkatawo ni Jesukristo, tukma natong pamalandungan ang unsay masunod. Ang Iyang pagkatawo walay kinutuban ang kamakahuluganon tungod sa mga butang nga Iyang masinati ug antuson aron nga Siya mas makatabang kanato—tanang natapos diha sa Iyang Pagpanglansang ug Pagkabanhaw (tan-awa sa Alma 7:11–12). Apan ang Iyang misyon naglakip usab sa katahum sa Iyang pagserbisyo, ang mga milagro sa Iyang pagpangalagad, ang kahupayan nga Iyang gidala ngadto sa mga nag-antus, ug ang hingpit nga kalipay nga Iyang gitanyag—ug nagtanyag pa gihapon—ngadto sa nagbangutan.

Ganahan usab ko nga maghunahuna sa unsay moabut sa kaulahian. Duha sa akong paborito nga mga bersikulo nga naghisgut niana nga panahon makita sa katapusan sa kapitulo 7 diha sa basahon sa Pinadayag:

“Sila dili na gutomon, ug dili na usab pagauhawon; dili na sila pagahasulon sa adlaw, ni sa bisan unsang makasunog nga kainit.

“Kay ang Kordero nga anaa sa gitaliwad-an sa trono mamahimong ilang magbalantay, ug siya magatultol kanila ngadto sa mga tuboran sa mga tubig nga nagahatag og kinabuhi: ug pagapahiran sa Dios ang tanang luha sa ilang mga mata” (Pinadayag 7:16–17; tan-awa usab 21:4).

Kana mga paglarawan alang kanako sa balaan nga paglaum kon unsa ang umaabut, sa unsa kahay mahitabo atol sa mahinungdanong Milenyum ug sa celestial nga paghari ni Kristo nga mosunod.

Sa tanang niana nga moabut, tukma lamang niining panahona sa tuig ang paghunahuna lang mahitungod nianang bata sa pasungan. Ayaw kaayo palabi sapagbati nga nabug-atan o maghunahuna pirme sa moabut; hunahuna lang kanang gamayng bata. Paggahin og hilom, malinawon nga mga gutlo sa pagpamalandong sa pagsugod sa Iyang kinabuhi—ang hinapos sa langitnong panagna apan ang yutan-ong sinugdanan alang Kaniya.

Paggahin og panahon sa pag-relaks, pagbaton og kalinaw, ug tan-awa kining gamay nga bata diha sa inyong hunahuna. Ayaw

kaayo og kabalaka o mobati nga nabug-atan sa unsay moabut sa Iyang kinabuhi o diha sa inyoha. Hinoon, gahini og malinawon nga gutlo sa pagpamalandong tingali bahin sa labing hilom nga gutlo sa kasaysayan sa kalibutan—sa dihang ang tibuok kalangitan nagmaya sa mensahe nga “Himaya sa Dios sa kalangitan, ug sa yuta panagdait sa mga tawo nga iyang gikahimut-an” (Lucas 2:14).

Tuguti ang Espiritu nga Mohupay Kaninyo

Pipila ka tuig ang milabay nakadungog ko og interbyu sa radyo nga nagpaila ni Bishop Desmond Tutu, ang arsobispo nga Anglican sa South Africa. Bag-uhay lang siya nga nagmantala og usa ka basahon uban sa iyang anak nga babaye mahitungod sa pagpakig-uli [reconciliation] nga nahitabo sa South Africa

human sa apartheid.¹ Sa tinuod lang, ang mensahe sa basahon mao nga adunay kamaayo diha sa tanang mga tawo.

Atol sa interbyu ang host nangutana og usa ka makahatag og panabut, dinasig nga pangutana ngadto ni Bishop Tutu: “Nakita ba nimo nga ang imong relasyon ngadto sa Dios nausab samtang ikaw nagkatigulang?”

Si Bishop Tutu mihunong og kadiyot ug dayon miingon, “Oo. Ako nagkat-on nga mas maghilom diha sa presensya sa Dios.”

Siya nahinumdom sa iyang pagkabantanan nga kon siya mag-ampo, iya kining gibuhat uban sa listahan sa mga hangyo ug mga kabalaka. Siya mag-ampo sa langit uban sa unsay iyang gitawag nga “usa ka matang sa

DETALYE GIKAN SA SI JESUKRISTO NAG-AYO SA BUZA, NI DOMENICO FIASSELLA, SA MAAYONG KABUBUTON SA JOHN ANDRÉAS RINGLING MUSEUM OF ART, SA TUO; ANG BALAHAY NGA GABII, NI CARL HEINRICH BLOCH

Gahini og malinawon
nga gutlo sa
pagpamalandong
tingali bahin sa labing
hilom nga gutlo
sa kasaysayan sa
kalibutan—sa dihang
ang tibuok kalangitan
nagmaya sa mensahe
nga “Himaya sa Dios
sa kalangitan, ug sa
yuta panagdait sa
mga tawo nga iyang
gikahimut-an.”

listahan sa kumprahon.” Apan karon, siya miingon, “Sa akong hunahuna [ako] naningkamot sa paglambo pinaagi nga anaa lang ko. Sama kon kamo molingkod atubangan sa kalayo diha sa tingtugnaw, anaa lang kamo diha sa atubangan sa kalayo, ug dili na kamo kinahanglan nga magmaalamon o bisan unsa. Ang kalayo moinit kaninyo.”²

Sa akong hunahuna usa kana ka matahum nga pasumbingay—lingkod lang uban sa Ginoo ug tuguti nga Siya mohupay kaninyo sama sa kalayo diha sa tingtugnaw. Dili kinahanglan nga kamo hingpit o ang labing banggiitan nga tawo nga sukad nabuhi sa yuta o ang labing maayo sa bisan unsang butang aron makig-uban Kaniya.

Manghinaut ako nga kamo mogahin og panahon niining Pasko sa paglingkod sulod sa pipila ka hilom nga mga gutlo ug tuguti ang Espiritu sa Manluluwas nga mohupay kaninyo ug mopasalig kaninyo pag-usab sa katakus sa inyong serbisyo, sa inyong paghalad, sa inyong kinabuhi. Hilom

nga maglingkod uban nianang gamayng bata ug mobiya nga lig-on sa espirituhanon ug mas maandam alang sa tanan nga moabut sa kaulahian. Himoa kanang mga gutloa nga panagon sa pagpahulay ug makapadasig ug kasiguroan ug makapabag-o.

Ang Dios moganti kaninyo nianang panalangin niining Paskoha samtang kamo, uban kanako, mosaksi sa Manluluwas nga si Jesukristo—Iyang importansya sa atong mga kinabuhi, sa tanang tawhanong kinabuhi, ug ngadto mismo sa labing tumong sa kinabuhi.

Kita mosimba Kaniya, kita moserbisyo Kaniya, ug kita mohigugma Kaniya. Unta ang inyong kinabuhi mopakita nianang gugma pinaagi sa inyong halad niining panahon sa Pasko ug sa kanunay. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Desmond Tutu ug Mpho Tutu, *Made for Goodness: And Why This Makes All the Difference* (2011).
2. Desmond Tutu, sa “Desmond Tutu, Insisting We Are ‘Made for Goodness’” (NPR nga interbyu pinaagi ni Renee Montagne, Mar. 11, 2010), npr.org.

NAGDAGAN NGADTO SA TEMPLO

Niadtong Disyembre 1999 kami nangandam alang sa among tinuig nga biyahe sa Pasko ngadto sa Templo sa Bern Switzerland. Ang biyahe, usa ka espesyal nga tradisyon nga gisugdan pagkahuman sa among kaminyoon, usa ka paagi nga among saulugon ang pagkatawo sa Manluluwas.

Nagpuyo mi mga walo ka oras daganon sa awto gikan sa templo, ug ang dautan nga panahon nag-una sa wala pa kami makabiya. Ang nangai-but nga punoan sa mga kahoy, kusog nga hangin, ug karsada nga nagka-ice mao ang nakaingon sa makuyaw nga pagbiyahe.

Mibati ko og kawalay kasiguroan ug wala makasabut ngano nga nakasugat kami og daghan kaayong mga babag nga kahibalo man mi nga ang Ginoo gusto nga moadto kami sa templo. Dili ba diay Niya ablihan ang among dalan?

Ang akong bana, si Antonio, ug ako miluhod sa pag-ampo uban sa

among mga anak ug miingon ngadto sa among Langitnong Amahan nga gawas kon Siya mosulti kanamo sa lahi nga paagi, kami mopadulong sa Bern pagkasunod adlaw.

“Kon ang dalan tinud-anay gayud nga dili na maagian,” si Antonio miingon human sa among pag-ampo, “mamalik kita.”

Mibati ko nga ang among desisyon husto, apan mahadlukon gihapon ako. Sa pagkasunod buntag, puno sa pagduha-duha, gusto ko nga mag-ampo pag-usab. Miingon si Antonio nako nga kami nakadawat na sa among mga tubag, apan siya mahigugmaon ug mapainubsanon nga miluhod tupad kanako.

Sa dihang mibiya na kami, mao pa lang ang pagbanag-banag ug ang itom nga mga panganod nagpaibabaw kanamo. Samtang nag-drive kami, makita nako ang gamayng tipik sa asul nga langit duol sa kabukiran. Ang gamayng bidlisuw sa adlaw

milapos na sa kapanganuran.

Kanang sidlak sa hayag sa adlaw nagpalig-on sa akong nagkahinay nga pagtuo. Milagro kaayo, ang adlaw migimaw ug misaka ang temperatura. Walay gabon, walay ice, walay hangin—ang naa usa lamang ka tin-aw, talagsaong kainit sa adlaw sa tingtug-naw. Ang akong mga mata napuno sa luha. Ingon nga ang Langitnong Amahan mitubag sa among mga pag-ampo.

Human kami miabut sa Bern, misugod na ang baga nga pag-snow ug padayon nga nag-snow sa tibuok namong pag-istar didto. Samtang nagpadulong kami ngadto sa templo sa wala pa magkaadlawon pagkasunod buntag, ang unos nahimong blizzard. Nahadlok ko sulod sa usa ka minuto, ug misugod ko sa pagdagan subay sa daplin sa dalan paingon ngadto sa templo.

Dayon dunay misantop sa akong hunahuna: “Mao gayud kini ang angayng mahitabo.

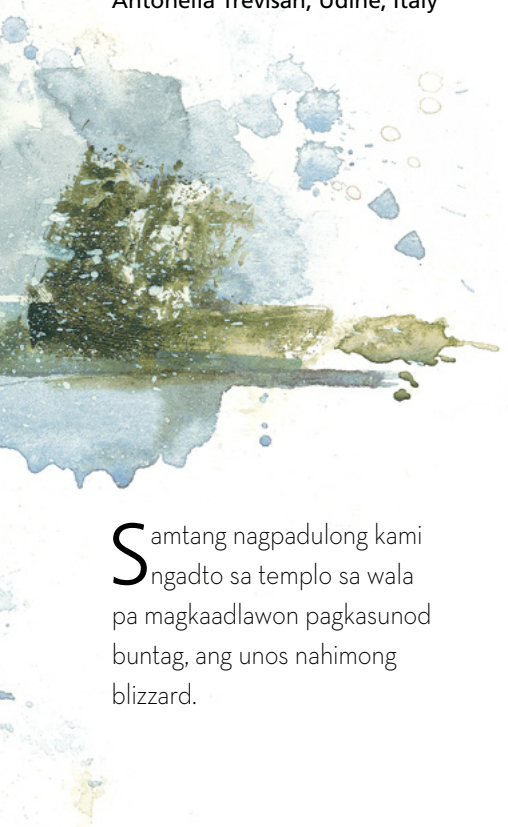
ANG AKONG MILAGRO SA PASKO

Nagdahunog ang kasaba sa kalibutan ngari kanato uban sa mga kalisud, apan kinahanglan kitang modagan ngadto sa kalinaw sa Ginoo nga ma-kita diha sa Iyang balay.”

Kami adunay usa ka talagsaon nga panahon didto sa templo nianang panahon sa Pasko, apan nabalaka kami sa among biyahe sa pagpamauli. Ang snow nagpadayon, ug ang among kinamanghuran nga anak nga lalaki adunay taas nga hilanat. Sa adlaw sa among pagbiya, hinoon, ang snow milagrong mituang, ug mihuwang ang hilanat sa among anak nga lalaki human siya makadawat og panalangin sa priesthood.

Samtang ang kalinaw sa templo mipatunhay kanamo, usa ka bersikulo sa Biblia ang misantop sa akong hunahuna: “Aduna bay butang nga makuli sa Ginoo?” (Genesis 18:14). Uban sa pasalamat, ako nakaamgo nga wala, wala gayud. ■

Antonella Trevisan, Udine, Italy

Samtang nagpadulong kami ngadto sa templo sa wala pa magkaadlawon pagkasunod buntag, ang unos nahimong blizzard.

Sa panahon sa tinglarag sa 1968, ang among bishop mihangyo sa akong mga ginikanan kon mosaad ba sila nga motampo og kwarta sa pagtukod sa Templo sa Provo Utah. Ang mga ward dili na mobuhat niana karon, apan komon kana kaniadto. Ang akong papa misaad og US \$1,000. Tingali dili na dako kaayo nga kwarta, apan dako na kaayo kadto alang kanamo. Duha ang trabaho sa akong amahan aron makatabang sa pagsuporta sa usa ka anak nga lalaki nga anaa sa kolehiyo, usa ka anak nga lalaki nga nagmisyon, ug lima ka mga anak diha sa balay.

Sa dihang gitapok mi sa akong amahan alang sa family council ug misulti kanamo nga siya misaad nga motampo og \$1,000 alang sa templo, nakahinumdom ko nga naghunahuna, “Maayo pa og misaad na lang ka nga motampo og \$1 milyon kay dili man gihapon makab-ut kana nga mga kantidad.” Dili ko makatuo nga misaad siya nga motampo og ingon niana kadako, ug aduna na lang kami ubos sa upat ka bulan aron matigum ang kwarta.

Mipili kami og upat ka mga paagi aron makakwarta: dili kami manghatag og regalo niana nga Pasko ug idonar ang kwarta nga amo untang magasto sa mga regalo; ang akong mga igsoong babaye ug ako modonar sa among kinitaan sa pagbantay og bata; ang akong manghud nga lalaki manarbaho og bisan unsa aron makakwarta; ug isip usa ka pamilya moadto kami sa usa ka lokal nga umahan, mamu-pu og mga mansanas matag adlaw sulod sa pipila ka semana, ug idonar ang kinitaan.

Among giputos nga daw gasa ang kahon nga maoy sudlan sa among kwarta, gibutangan og litrato sa templo ug ni Jesukristo, ug gibutang ang kahon sa usa ka gamay nga lamesa. Ang kahinam misaka samtang ang

among mga donasyon mitubo. Ang among pagtutok nabalhin gikan sa mga regalo nga among gusto ngadto sa among gasa alang sa Manluluwas. Nakadayeg kaayo ko sa gasa nga Iyang gihatag sa mga anak sa Dios—ang Iyang kinabuhi—nga gusto kong mobalos paghatag ngadto Kaniya.

Ang pagpu-pu og mga mansanas maoy labing lisud ug makatagbaw nga paagi sa pagpangita og kwarta. Makaluya kini, apan kami nalig-on ug nagantihan samtang migahin kami og panahon nga magkauban isip usa ka pamilya. Nagsugod kami nga “nabugkos diha sa pagkahiusa ug diha sa gugma” (Mosiah 18:21).

Samtang nagkaduol ang Pasko, moli-li ko sa kahon sa donasyon, apan kanunay ko nga nasagmuyo. Bisan sa among mga paningkamot, layo pa kaayo mi sa among tumong.

Akong gibati ang kaanindot, hinoon, mahitungod sa among desisyon nga wad-on ang mga regalo. Nasayud ko nga gagmay ra ang among mga sakripisyo, apan ako adunay hugot nga pagtuo nga ang Manluluwas mahimuot.

Usa ka adlaw si papa mipahibalo nga nakab-ut na namo ang among tumong ug nga gidonar na niya ang kwarta. Wala ko masayud kon giunsa namo nga dali ra nga nakatigum sa kulang.

Ang katumanan sa saad ni Papa niana nga Pasko milagroso. Apan alang kanako, ang tinuod nga milagro mao nga pinaagi sa paghatag kay sa pagdawat, mas naduol ko sa Manluluwas. Kana mas maayo pa kay sa bisan unsang regalo sa Pasko nga ako untang nadawat. Paglabay sa pito ka tuig ang gasa nahibalik kanako samtang ako miluhod sa altar sa Templo sa Provo aron ma-sealed sa karon ug hangtud sa kahangturan ngadto sa akong bana. ■
Joan Burton Stott, California, USA

Sa pag-abli sa usa ka kahon, akong nakita ang usa ka tinahi nga apron ginama gikan sa panapton para sa Pasko.

MGA HIGUT SA SAKRIPISYO

Usa ka Pasko mga katuigan na ang milabay daghan kaayo ang akong gihunahuna aron nako matagamtam ang panahon sa Pasko. Ang akong bana, si Andy, naghambin og ubo nga, paghuman sa medikal nga pag-eksamin, daling mi-evolve ngadto sa pagkadaut sa baga, dinalian nga pag-opera, pag-reconstruct sa iyang ubol-ubol, ug mga pag-biopsy—“panagana lang aron luwas.” Ang iyang operasyon nahitabo usa ka semana sa wala pa kami mibalhin sa usa ka bag-o nga panimalay.

Pipila ka semana sa wala pa ang Pasko, nakig-istorya ko sa akong silingan nga si Janae. Nangutana siya kon andam na ba ko alang sa Pasko. Nakatubag pa ko nga andam na kaayo. Naghisgut ko nga kanunay kaming maghimo og cookies sa Pasko uban sa akong lola sa dili pa mag-Pasko, ug gusto kong maghimo og mga apron alang sa mga batang babaye apan basin dili na kini mahimo.

Usa ka semana ang milabay mipahiluna ko sa lingkuranan nga napuno sa mga butang nga tupad sa among Christmas tree. Ang mga batang babaye tua na sa higdaanan, ug si Andy nagtrabaho sa iyang opisina sa dihang

akong nadungog ang doorbell. Akong giablihan ang pultahan ug si Janae naa sa bakanan, naggunit sa tulo ka mga pinutos samtang nagpangatangak ang mga lugas sa snow sa iyang luyo.

“Dayon,” miingon ko, sigurado nga iyang nabatyagan ang akong katingala.

“Salamat, apan kinahanglan ko nga mobalik na,” miingon siya. “Alang kini sa imong mga batang babaye.”

Mitunol si Janae kanako sa putos.

“Mga apron kini,” miingon siya.

“Dili kini ang kinanindutan, apan ako ning gihuman karong gabhiona.”

Mapainubsanong nahingangha, minunot sa pagginhawa ang akong pasalamat. Naggakos kami, ug mitan-aw kaniya sa iyang pagpauli.

Samtang naglingkod ko pag-usab sa akong lingkuranan, maampingon nakong gibadbad ang puti nga lasong satin sa usa ka kahon. Sa pag-abli niini, akong nakita ang usa ka tinahi nga apron ginama gikan sa panapton para sa Pasko. Akong gihapyud ang pinil-an sa akong tudlo ug kumagko samtang naghunahuna ko ni Janae. Duna siyay upat ka gagmayng mga anak, lakip na ang kaluha nga mag-usa pa lang gyud

ka tuig. Nagtudlo siya og piano, ug busy siya sa iyang importanting calling sa among ward.

Naghunahuna ko og maayo kon sa unsang higayuna kaha siya nakahimo sa mga apron, ug kahibalo ko nga nga siya walay panahon. Migahin siya og panahon.

Ang mga luha nangatangak samtang akong nabati ang gugma sa Langit-nong Amahan nga gihatag pinaagi ni Janae—usa ka sukdanan sa kainit ug kahupayan samtang ako giliyokan “diha sa mga bukton sa [Iyang] gugma” (D&P 6:20).

Daghan nang katuigan sukad nga nadawat namo ang mga apron. Dugay na kining nabiyaan sukad nga mitubona ang akong anak nga mga babaye, apan ako kining gitipigan sa akong aparador, gibitay kini sa sinaw nga kaw-it nga nailawman sa mga bag-o. Matag higayon nga akong makita ang regalo ni Janae, mapahinumduman ko sa kahupay ug gugma nga akong nabati nianang gabhiona. Nagpahinumdom kini kanako sa unsay akong gusto nga ako mamahimo—usa ka disipulo ni Jesukristo nga takus sa pagpadayag ug andam sa paghatag og serbisyo. ■ Candice A. Grover, Idaho, USA

WALA AKO NAG-INUSARA

Naglingkod sa usa ka gidali-dali pagkalot nga posisyon sa pagdepensa, mitan-aw ko ibabaw sa mga balas paingon sa amihanan—ngadto sa Iraq. Disyembre 24 kadto atol sa Desert Shield, ug ako ang maggardya sugod sa tungang gabii.

Ako lamang ang bugtong Santos sa Ulahing mga Adlaw sa akong batalyon, mao nga mas mingaw ang holiday. Diha na mi sa disyerto sa Saudi Arabia sukad sa Agosto, ug karon Pasko na niining gabii nga mabugnaw, gihayagan sa mga bitoon. Ang tibuok kampo natulog na, ug duna koy pipila ka oras uban sa abuhon nga mga balas ug sa akong mga hunahuna.

Naghunahuna ko sa akong asawa ug anak nga lalaki sa Georgia, USA, ug nga dili ko makaapil sa mga kalingawan sa amoa—ang Christmas tree, ang mga regalo, usa ka tinuod nga panihapon sa Pasko. Dayon misugod ko sa pagpamalandong sa istorya sa Pasko.

Naghunahuna ko sa gabii nga natawo si Kristo. Naghunahuna ko kon unsa kadto ka ngitngit ug kon aduna bay bulan nga nagdan-ag sa kayutaan o kon ang kahayag lang ba sa mga bitoon ang anaa. Tungod kay wala pay elektrik nga suga sa Iyang pagkatawo, ang gabii siguradong susama sa gabii nga ako karong nasaksihan. Wala siguroy mga kalingawan—ngitngit, hilom lang nga gabii.

Dayon misantup kanako ang usa ka talagsaong hunahuna. Ang Biblia nagsaysay nga ang mga Mago sa wala madugay miabut gikan sa Silangan, gigiyahan sa usa ka bitoon nga mipakita sa gabii nga kalangitan. Samtang mitan-aw ko ngadto sa ngitngit nga kalangitan, nakaamgo ko nga anaa ko sa silangan sa Bethlehem ug nga ang usa sa mga sentro sa kahibalo nianang panahona mao ang Baghdad. Gikan kaha ang mga Mago sa usa ka dapit nga dili layo sa akong nahimutangan? Unsa nga bitoon ang misanag? Anaa pa ba kini gihapon sa langit? Makakita ba ako niini?

Mihangad ko sa langit nga nahingangha sa mga gilalang sa Dios ug mibati og kainit nga nagagikan sa kinahiladman. Dili importante kon anaa

ba ako sa sama nga dapit o kon ang sama nga bitoon anaa sa kalangitan. Ang importante mao nga nasayud ako sama sa mga Mago kabahin sa usa ka masuso nga natawo sa Bethlehem kinsa mao ang Hari sa mga hari.

Wala ako mag-inusara niana nga Pasko; hinoon, ako nahiusa sa tanan nga nagtinguha Kaniya, sila man mga Mago, mga propeta, o gimingaw nga mga sundalo diha sa usa ka lungag sa disyerto. Nianang gabhiona ang akong pagpamatuod sa pagkatawo sa Manluluwas nalig-on, ug sa pagkasunod buntag ang Balaan nga Espiritu anaa gihapon kanako.

Imbis nga magul-anon ang Pasko nianang tuiga, nahimo kining usa sa akong labing bililhong mga Pasko. ■
Robert Hoffman, Washington, USA

Samtang mitan-aw ko ngadto sa ngitngit nga kalangitan, nakaamgo ko nga anaa ko sa silangan sa Bethlehem.

Nag-ampo ko nga sa pagtapos sa gabii, ang “Puli ni Santa” nga garapon mapuno sa mga donasyon.

PAGHULAGWAY PINAAGI NI ALLEN GARRIS

ANG DIYOT SA BIYUDA SA MODERNONG PANAHOON

Ang hinulaman nga puti nga mga mantel ug snowmen nga mga dekorasyon nakapasadya tan-awon sa cultural hall samtang ang katapusang mga pagpangandam gihimo alang sa Christmas party sa among pamilya.

Samtang nagpaabut kami sa among mga bisita, nabaling ang akong panan-aw ngadto sa lamesa diin ang usa ka basiyon nga garapon—nga gisulatan og “Puli ni Santa”—nahimutang. Nag-ampo ko nga sa pagtapos sa gabii, ang garapon mapuno sa mga donasyon.

Atol sa among mga pagpangandam sa party among nadiskobrehan nga ang bana sa akong ig-agaw walay trabaho sobra na sa usa ka tuig ug tunga. Ang gisaligan nga tinubdan sa kinitaan sa iyang pamilya mao ang paghatud og mga newspaper sa lima ka mga rota, diin magsugod sila sa alas 3:30 sa buntag matag adlaw. Ang dakong bahin sa ilang kinitaan ibayad sa bayranan sa balay ug uban pang mga kinahanglanon, gamay na lang ang mabilin alang sa mga butang nga ilang gusto, sama sa mga regalo sa Pasko.

Ang pamilya sa akong ig-agaw maoy usa sa mga una nga miabut. Mitan-aw ko samtang mipadulong sila sa kan-anan, lapas sa among garapon sa Pasko. Samtang nagkaduol sila,

ang bana sa akong ig-agaw mihunong aron sa pagbasa sa nakasulat sa garapon. Sa walay pagduha-duha, iyang gikuha ang iyang gubaong pitaka, mikuha og duha ka dolyares, ug gibutang diha sa sudlanan, wala masayud kon si kinsa ang pamilya nga “nanginahanglan”.

Napuno ko sa emosyon, ug diha-diha dayon akong nahinumduman ang istorya sa Bag-ong Tugon kabahin sa biyuda [balo] ug sa iyang duha ka diyot. Ang adunahan nga mga tawo nagpakita sa ilang dagko nga mga donasyon ngadto sa tipiganan sa dihang “dihay usa ka kabus nga babayeng balo nga miabut ug mihulog og duha ka diyot” (tan-awa sa Marcos 12:41–42).

Ang Manluluwas dayon miingon sa Iyang mga disipulo:

“Kining kabus nga babayeng balo nakahulog og labaw pa kay sa tanan kanila nga nanagpanghulog ngadto sa panudlanan:

“Kay silang tanan miamot gikan sa ilang naghingapin nga kahamugaway; apan kini siya, gikan sa iyang kapit-os mihatag sa tanan nga diha kaniya, sa tanan nga iyang kabuhian” (Marcos 12:43–44).

Si Jesukristo miingon nga ang babaye mihatag diha sa “iyang kapit-os”

ug mihatag “sa tanan nga iyang kabuhian.” Makahatag ra unta siya og usa ka diyot. Kana tingali igo na sa unsay gikinahanglan, apan ang iyang matinud-anon nga kasingkasing ug kaandam sa pagsakripisyo nakakuha sa atensyon sa Anak sa Dios.

Tingali walay usa nga mobasol sa bana sa akong ig-agaw kon labyan lang ang garapon nga maghunahuna, “Kon ako aduna ako mohatag” (Mosiah 4:24). Ang iyang talagsaong ehemplo sa gugmang putli ug paghigugma alang sa iyang isigkatawo nakatandog dili lang kanako apan sa ubang mga miyembro usab sa akong pamilya kinsa nagtan-aw kaniya. Nasayud ako nga mamaayo ra ang iyang pamilya tungod kay “ang gugma nga putli mao ang tiunay nga gugma ni Kristo, . . . ug bisan kinsa nga makaplakan nga aduna niini sa katapusan nga adlaw, kini makaayo uban kaniya” (Moroni 7:47).

Kami naglaum nga adunay ikahatag sa iyang pamilya nianang gabhiona, nga among gihimo sa wala madugay, apan pinaagi sa paghatag taliwala sa iyang kaugalingong panahon sa panginahanglan, gipakita niya kanamo nga kon kabahin na sa unsay labing importante, siya usa na ka adunahan nga tawo. ■

Stephanie H. Olsen, Utah, USA

GIUNSA NILA PAGKAHIBALO SA AKONG PANGINAHANGLAN?

Hapit 20 ka tuig ang milabay akong nadawat ang akong mission call sa pagserbisyo sa Japan. Uban sa hilabihan nga kahinam ug mga kabalaka, nangandam ako sa pagbiya alang sa akong misyon sa Enero. Niining panahona ang akong mga ginikanan nawad-an sa ilang mga trabaho.

Aduna koy pundo alang sa akong misyon sa higayon nga moabut ko, apan ang among pamilya naglisud sa pinansyal. Dili ko sigurado kon asa ko og kwarta alang sa mga unang galastuhan sama sa mga sinina sa misyon, bagahe, ug uban pang mga kinahanglanon. Nagrabaho ko og part-time nga trabaho apan dili paigo. Labi na kong nabalaka unsaon nako nga makakwarta aron maka-apply dayon og pasaporte

aron aduna na ako niini sa panahon nga mobiya na alang sa Japan.

Usa ka hapon, nawad-an na sa paglaum, miadto ko sa akong kwarto ug mihangyo sa Langitnong Amahan. Akong gipakigbahin ang akong tinguha sa pagserbisyo sa Japan ug sa akong pasalamat nga ang akong damgo sa pagserbisyo og misyon hapit na matinuod. Akong gipugnan ang akong mga luha, nagsulti kaniya nga nagkinahanglan ko og \$75 alang sa pasaporte nga wala gayud ako. Sa dihang mibarug ko gikan sa akong pag-ampo, ako nasayud nga ang tanang butang mamaayo ra. Wala ko masayud kon unsaon, apan usa ka hilom nga kalinaw misiguro kanako nga ang Ginoo mosangkap.

Wala madugay nianang adlaw akong giablihan ang among mailbox ug nakakita og Christmas card sa sulod. Ang indibidwal nga mihatud niini naningkamot gayud nga dili mailhan. Walay marka sa koreyo ang card; kini personal gayud nga gihatud.

Sa sulod sa kard adunay gi-type

nga, “Congratulations! Ikaw ang makadawat sa pinasulagma nga mga buhat sa Kristohanong kamabination. Maayong Pasko, Hannah. Good luck sa imong misyon.”

Sulod sa kard mao ang \$100. Mibarug ko sa akong atubangan nga pulthanghan ug mihilak. Kinsay nagbuhat niini, ug giunsa nila pagkahibalo sa akong panginahanglan?

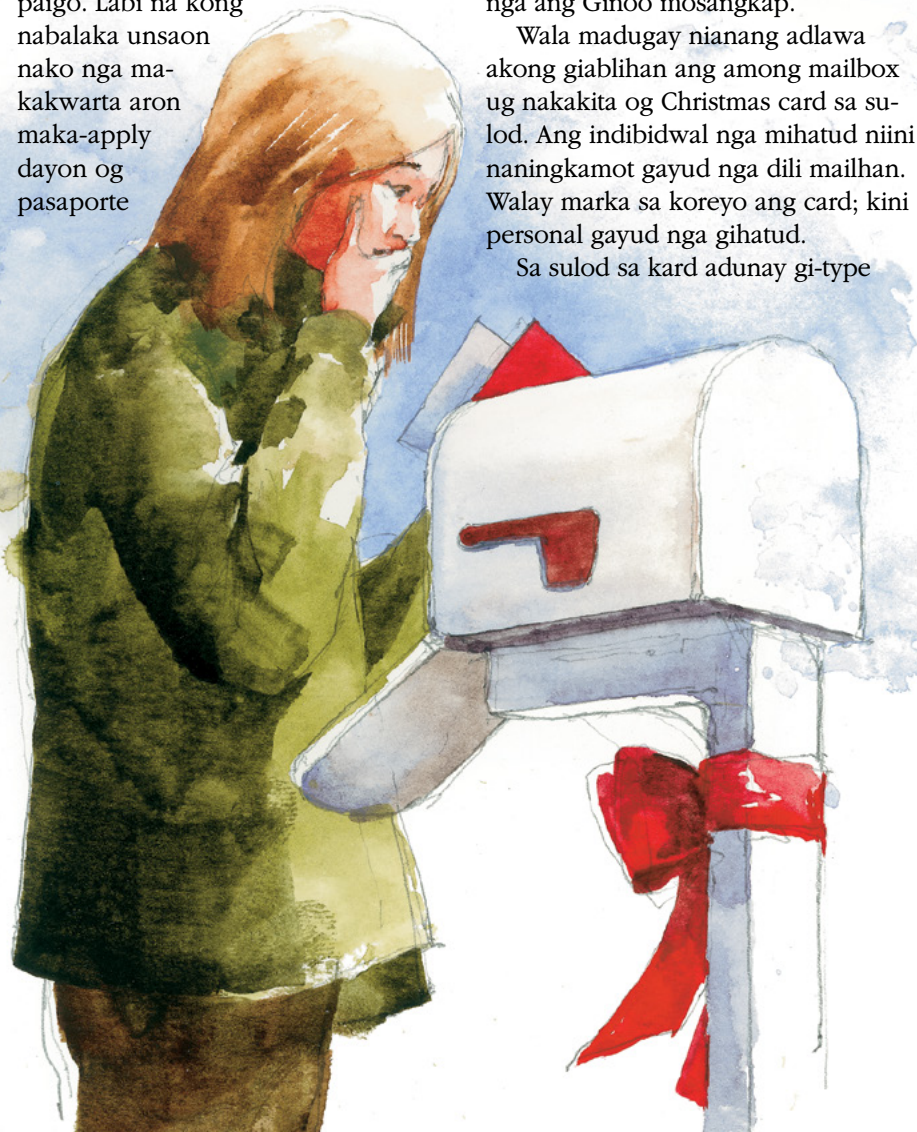
Paglabay sa katuigan wala gihapon ko mahibalo kinsa ang naghatud sa kwarta sa akong balay nianang adlaw. Ako naghunahuna niana nga tawo, o mga tawo, sa makadaghan sukad niadto. Gipakita nila kon unsay akong gituohan nga gipasabut ni Elder Joseph B. Wirthlin (1917–2008) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa dihang siya miingon: “Ang kalooy sa Kristohanon nga mga higala motandog sa kinahiladman ug makapausab sa atong kinabuhi. . . . Niini nga Simbahan, ang mga pag-ampo alang sa tabang kanunay nga tubagon sa Ginoo pinaagi sa yano, matag adlaw nga pagserbisyo sa nagpakabana nga mga kaigsoonan. Sa kamaayo sa tinuod nga mga higala, akong nakita ang gipadan-ag nga kalooy sa Ginoo Mismo.”¹

Kana nga buhat sa pagkamabination nakapausab kanako, nagtabang kanako nga makabiya sa saktong panahon alang sa akong misyon ug nagdasig kanako sa pagpangita og mga paagi nga mahimong tubag sa mga pag-ampo sa uban. ■ Hannah Eiselin, Arizona, USA

MUBO NGA SULAT

1. Joseph B. Wirthlin, “Valued Companions,” *Ensign*, Nob. 1997, 32.

Akong giablihan ang among mailbox ug nakakita og Christmas card sa sulod. Walay marka sa koreyo ang card; kini personal gayud nga gihatud.

Sayo nga Pagpauli

GIKAN SA AKONG MISYON

Ni Brittany Romanello Casco

Ang pagdawat sa akong mission call maoy usa sa labing tiunay ug mahimayaon nga mga gutlo sa akong kinabuhi. Daghang higayon nga naghunahuna ko mahitungod sa misyon sukad nga nakabaton og pagpamatuod sa ebanghelyo sa pag-edad og 18. Nahinumduman nako sa dihang nakadawat ko sa akong call sa pagserbisyo sa Taiwan Taichung Mission, nakahibalo ko nga husto kini, ug naghinam-hinam kaayo ko nga moserbisyo.

Akong gibasa ang akong mga kasulatan matag adlaw, mitambong sa akong mga klase sa pagpangandam sa misyonaryo ug sa templo, ug misulay pa gani sa pagkat-on og Mandarin Chinese nga ako ra. Isip bugtong nga anak sa akong pamilya, ako nasayud nga ang akong misyon makahatag og dungog dili lamang sa akong kaugalingon apan ngadto usab sa akong mga ginikanan ug sa akong Langitnong Amahan. Sa adlaw nga ako misulod sa missionary training center (MTC), akong gibati nga daw walay bisan unsang sayop nga mahitabo sa mosunod nga 18 ka bulan. Naghinam-hinam na ko sa tanang butang gikan sa pagkakita og bunyag hangtud na sa pagpaningkamot

sa pagluto sa Taiwanese nga pagkaon nga daghan kaayo ang akong nadunggan mahitungod niini. Wala kaayo ko makahibalo nga sa dihang misulod ko sa MTC nga ang akong misyon mahimong lahi kaayo kay sa unsay akong pagtuo.

Nagmasakiton

Mga upat ka bulan sa akong misyon, misugod ko sa pagsinati og sakit—dili lamang sa pisikal nga mga kalihokan sama sa pagsakay sa akong bisikleta o pag-ehersisyo sa buntag apan sa higayon usab sa akong pagkatulog o diha sa personal nga pagtuon. Paspas kaayo ang akong paghugo. Masakit ko bisan sa pag-inom og tubig. Ang mga paghiling sa doktor dili makatumbok unsay problema. Wala koy mga parasite o mga kagaw. Ang akong presidente sa misyon, akong kompanyon, ug ako naglibog tanan sa akong nagkagrabe nga panglawas.

Atol sa misunod nga bulan, nagpa-dayon ang akong hugot nga pagtuo nga bisan ako natingala. Bisan tuod nga mibati ko og kasagmuyo, ako nagtuo nga kon magpadayon ko sa pagtrabaho og maayo, paspasan ang pagbiseklita, ug makig-istorya sa tanan nga akong makita sa akong salikwaot

Wala ko makahibalo nga sa dihang misulod ko sa missionary training center nga ang akong misyon mahimong lahi kaayo kay sa unsay akong pagtuo.

nga Inintsik, nga ang Dios milagrusong moayo nako. Ako mituo sa mga istorya ni Kristo sa pag-ayo sa masakiton ug pagbuhi sa patay, ug ako kinasingkasing nga mituo nga Iyang buhaton ang samang butang ngari kanako—usa ka huyang apan madasigon nga misyonaryo. Dayon usa ka Domingo samtang ang akong kompanyon ug ako nagbiseklita padulong sa meetinghouse sa Simbahan aron sa pakighimamat sa usa ka investigator, ang kasakit ug pag-konbulsyon sa tibuok nakong lawas dili na magwanta. Sa dihang kami miabut sa

meetinghouse, ako mihangyo sa mga elder aron hatagan ko og panalangin, nga maoy nakatabang. Sa mga adlaw nga nanlabay, ang mga panalangin sa priesthood nahimong magsagunson na ug ingon man usab ang mga pag-ampo alang sa kaayohan.

Kini mao ang labing lisud nga adlaw sa akong misyon sa dihang ako nakamata sa usa ka buntag diha sa mainit nga panahon sa Taiwan ug nakamatngon ko nga dili gani nako malihok ang akong lawas bisan makabangon man lang ko sa katre. Nianang higayuna ako nasayud nga ako dili na makapadayon pa sa pagkamisyonaryo. Ang akong presidente sa misyon miabut aron sa pagbisita kanako, ug kami nagtinambagay sa usag usa. Gihisgutan namo ang tanan nga mga posibilidad, ug human sa daghan nga mga pag-ampo ug sa daghang mga luha, ang Espiritu mikumpirmar nga kinahanglan kong mopauli ug tutukan ang pagpaayo.

Sayo nga Pagpauli sa Panimalay

Imbis nga makapauli nga dunay pagsaulog ug mga plakard nga “Welcome Home,” gisakay ko sa eroplano paingon sa akong mga ginikanan nga nangahadlok, kinsa midali sa pagdala nako ngadto sa emergency room sa ospital. Misugod ang binulan nga pagsuta, apan ang mga doktor walay makitang problema nako. Agig dugang, may mga tawo sa akong palibut nga maayo og intensyon nga mosulti og ingon niini, “Kanus-a man ka mobalik?” “Magpabilin ka lang ba sa balay?” “Tingali angay na ikaw nga magminyo.” “Tingali sayop gayud ang imong paglakaw.”

Akong gibati ang kaulaw ug kalibug. Takus ba ako sa gugma sa Dios? Nganong nahitabo man kini nga miserbisyo man ko sa makugihon nga paagi? Dili ba diay ako usa ka maayong misyonaryo? Naminaw ba

ang Dios kanako? Makadawat ba ang akong mga kaedad sa akong “nadaot” nga misyonaryo nga pangalagad?

Sa misunod nga unom ka bulan, nanlimbasug ko sa akong pagpamatuod, diin ako mibati nga sad-an mahitungod niini. Naghunahuna ko nga kon nawad-an na ba kaha ko sa grasya ug kon tinuod ba gayud nga nagmahal kanako ang Langitnong Amahan. Bisano hinay-hinay nang miarang-arang ang akong gipamati, dili parehas ang akong pagbati sa wala pa ko magmisyon. Ug nakamatngon ko sa akong kaugalingon nga wala nay gana nga mopadayon sa akong kinabuhi.

Bisan tuod ang akong lawas mahimong 100 porsyento nga wala naayo, ang akong kasingkasing hingpit nga naayo o andam sa pag-alagad sa Agalon.

Dayon usa ka gabii ang akong buotan nga higala ug ako nag-istoryahanay. Siya usab nakasinati sa kasakit ug kasubo nga nauli og sayo gikan sa iyang misyon tungod sa sakit ug gitrabaho na ang pagbalik sa mission field. Nakahinumdom ko nga mao kadto ang unang gabii sulod sa unom ka bulan nga gibati nako ang tinuod nga kalinaw. Ang tingog sa Espiritu mihunghong kanako, “Kinahanglan kang mobalik.” Nahupay ko pag-ayo nga sa katapusan nasayud kon asa nga direksyon mopadayon. Nakigkita ko sa akong bishop sa pagkasunod nga adlaw. Dayon madasigon ko nga misulat ngadto sa Missionary Department sa paghangyo kon makabalik ko ngadto sa mission field. Ang akong gihangyo natugutan, ug usa ka bulan ang milabay nagsul-ob na usab ko sa akong name tag.

Unom ka bulan ang milabay, hinoon, nasinati na usab nako og balik ang samang problema sa panglawas. Nakahinumdom ako nga naghigda sa higdaanan sa ospital, nagsalimuang gumikan sa mga oras nga pag-test

ug nga pag-injection. Dili ko katuo nga nahitabo kini. Niining higayuna nasayud ko nga ang akong misyon natapos na. Uban sa mga luha nga midagayday sa akong nawong tungod sa kahiubos ug pagmahay, naminaw ko sa akong maalamon nga presidente sa misyon nga miingon: “Sister Romanello, ikaw nahigugma sa Ginoo sa ikaduha nga higayon nga ingon kadako, tungod kay ikaw mibalik.” Ako mibati og dako gayud nga kahupayan gikan sa iyang mga pulong. Niini nga higayuna misakay ko og eroplano sa pagpauli, misaad ko sa akong Langitnong Amahan nga ako magpabiling matitud-anon bisan kon wala ako makadawat og mga tubag.

Pagkaplag sa Kaayohan diha sa Pag-ula ni Kristo

Karon kapin lang sa duha ka tuig sukad nga ako nauli sa balay. Nagpabilin lang gihapon ang akong mga problema, ug ang akong kapiskay ug kusog dili na gayud sama niadtong wala pa ko nagserbisyo sa akong misyon. Ang mga doktor wala gayud masayud kon unsay akong problema. Dili sayon kanako nga mahimong usa ka returned missionary kinsa wala makahuman og serbisyo sa tibuok nakong misyon. Bisin pa niana, gimahal gihapon nako ang kada usa sa akong buotan nga mga kinabig. Taud-taud gayud una nako gibati nga validated ug nasayud nga ang akong mubo nga misyonaryo nga pagserbisyo adunay bili sama ra sa bili sa mga misyon nga 18 o 24 ka bulan ngadto sa ubang mga misyonaryo.

Ang Ginoo mihatag kanako og daghang mga oportunidad nga makig-istorya ngadto sa uban kinsa nakasinati og truma sa pagpauli nga wala damha. Ako nasayud nga ang Langitnong Amahan migiya kanako ngadto kanila sa pagpakigbahin sa

akong pagpamatuod ug makatabang nila nga makaamgo nga ang mauli og sayo tungod sa problema sa panglawas dili usa ka sipyat nga angay taguon apan usa ka kasinatian nga angay hisgutan.

Sa unang higayon nga ako nauli sa balay, akong nasinati kon unsa ang bation nga mobaliwala sa akong hugot nga pagtuo, apan sa ikaduhang higayon sa akong pagbalik, akong nasinati kon unsay mahitabo kon magpabilin nga matitudon. Nagpabilin ko sa sukaranang mga baruganan: pagtuon sa mga kasulatan, pagtambong sa institute, pag-apil sa simbahan, ug pagtuman sa akong mga calling. Nag-ampo ko sa daghang higayon aron masayud kon nganong ang tanang butang nahitabo sa ingon ana nga paagi. Mihunong ko sa pagbasol sa akong kaugalingon, ug mihunong ko sa pagbasol sa Langitnong Amahan. Samtang motan-aw ko sa akong kinabuhi sukad sa pagbalik sa panimalay ug sa akong pagbisita sa akong mga kaigsoonang Intsik kinsa nagpuyo sa akong siyudad nga natawhan, napabilin nako ang lig-on nga posisyon nga dihay usa ka mahangturon nga katuyoan niining tanan.

Ganahan ko sa mga pulong diha sa Mosiah 5:15: “Busa, ako manghinaut nga kamo kinahanglan magmakunayon ug dili mausab, sa kanunay puno sa mga maayo nga buhat, nga si Kristo, ang Ginoong Dios nga Makagagahum, mahimo nga mosilyo kaninyo nga iya, nga kamo mahimo nga dad-on ngadto sa langit, nga kamo mahimo nga makaangkon sa walay katapusan nga kaluwasan ug kinabuhi nga dayon, pinaagi sa kaalam, ug gahum, ug kaangayan, ug kalooy kaniya kinsa naglalang sa tanan nga mga butang, diha sa langit ug diha sa yuta, kinsa mao ang Dios nga labaw sa tanan.”

Nagtuo ko nga kon ako magpadayon sa pagpakabuhin sa pagpahinungod ngadto sa Ginoo, ako hangtud sa kahangturan nga mapanalanginan. Niana nga paagi, ako nasayud nga ako naayo pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, kay bisan tuod ang akong lawas mahimong 100 porsyento nga wala naayo, ang akong kasingkasing hingpit nga naayo o andam sa pag-alagad sa kawsa sa Agalon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

UNSA ANG AKONG MGA OPSYON KON AKO MOULI OG SAYO TUNGOD SA PROBLEMA SA PANGLAHAS?

Alang niadtong mga hagit sa pisikal, emosyonal, o mental nga kahimsog, pakigsulti sa inyong bishop o presidente sa branch alang sa dugang nga impormasyon bahin sa programa sa batanong mga Church-service missionary.

“Ang mga service mission mahimong usa ka dako nga panalangin, nagtugot sa mga indibidwal sa pagpuyo sa panimalay ug makadawat sa tukmang medikal nga pag-amuma samtang nagtubo ug nagkahingkod diha sa pag-alagad sa Ginoo.”

Donald B. Doty, M.D., Chairman, Missionary Department Health Services, “Pagpangandam Alang sa Panglawas sa Misionaryo,” *Liahona*, Mar. 2007, 67.

Pagpuyo isip usa ka Saksi sa **Germany**

Ni Justina McCandless

30 lang ka minutos sakyon sa tren gikan sa metropolis sa Hannover ug komportableng nataliwad-an sa ektaryang mga umahan nga puno sa kabulakan sa tingpamulak nahimutang ang gamayng siyudad sa Germany nga Stadthagen. Kini mao ang dapit diin ang 19 anyos nga si Esther Graf midako. Mao kini ang dapit diin ang tanan mahimo rang lakawon o bisiklitahon, diin ang mga bakery ug mga tindahan sa ice cream daghan kaayo diha sa kadalanan, ug diin ang mga merkado sa kada adlaw mopuno sa city square.

Ang Stadthagen mao usab ang dapit sa mauswagon nga komunidad sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Bisan og gamay ra nga pagka-siyudad, ang Stadthagen aduna kini dako nga ward—dili sagad sa Germany, diin dili kaabut og lima ka mga miyembro sa kada 10,000 ka mga German. Apan alang kang Esther mao na kini ang hingpit nga lugar aron magkat-on sa pagsunod sa mga baruganan sa ebanghelyo ni Jesukristo ug unsaon sa paggamit niadtong mga baruganan sa pagserbisyo ug pagpanalangan sa uban.

Sa dihang nag-14 anyos na si Esther, nadawat niya ang iyang patriyarkal nga panalangan, nga

nakahatag og usa ka importante nga pag-amgo. “Naklaro na kini nako kon unsa gayud ako ka importante ngadto sa Langitnong Amahan,” siya miingon. “Nakat-unan nako kon unsa ka importante kitang tanan ngadto Kaniya.”

Siya midala niana nga kahibalo ug migamit niini sa iyang pakigrelasyon sa uban.

Diha sa iyang calling sa stake young single adult council, sama pananglit, siya ang responsable sa pagsiguro nga ang tanan mobati nga naapil sa pundok. “Nagkat-on ko nga dili mahimong kritikal sa uban apan makig-ilaila hinoon kanila.”

Iya usab kanang hinumduman kon anaa siya sa eskwelahan. “Kanunay kong mapangutan-an kabahin sa akong tinuohan, apan wala ko kini giisip nga dautan sa bisan unsang paagi,” siya miingon. “Sa bisan unsang paagi kini nakahatag nakog kalipay tungod kay niana yano nakong napanumduman ang akong kaugalingon kon unsa ka dako ang natabang niini kanako ug unsa ka dako ang nahatag niini sa akong kinabuhi. Pinaagi sa ebanghelyo daghan kaayo ang akong nahibaloan.

“Kanunayng adunay mga tawo nga magbugal-bugal sa atong pagtuo ug

Ang pagbarug alang sa iyang gituohan nakapasayon sa pagpakigbahin niini.

wala makasabut niini,” siya miingon, “apan kini dili gayud dautan kon kita mobarug alang sa unsay atong gituohan.”

Ang gugma ug pagsalig ni Esther diha sa Dios maoy nakatabang kaniya og maayo sa pagsunod ug sa pagpakigbahin sa ebanghelyo.

“Sa dili ka pa mabalaka,” siya miingon, “salig una sa Dios. Sa higayon nga ako kanang buhaton ug magbaton ako og hugot nga pagtuo, ang tanang butang sayon ra. Kon kita mosalig sa Dios, makapadayon kita sa atong mga kinabuhi uban sa hugot nga pagtuo ug pagsalig sa umaabut. Kon ato kanang buhaton, makapuyo kita isip mga saksi sa Dios.” ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Germany.

MGA LITRATO SA MAAYONG KABUFON SA ESTHER GRAF

DUGANG PA KABAHIN NI ESTHER

Unsa may ganahang kaunon sa mga German?

Ang mga German ganahan mo-kaon og patatas o noodle casserole. Ang paborito nako nga pagkaon mao ang patatas nga dunay mga utanon ug sarsa. Ganahan gyud ko og gisantes [peas] ug mga Brussel sprout.

Unsay imong buhaton alang sa kalingawan?

Maminaw ko sa musika, mo-kanta, ug magpatugtog sa piano o sa sista [guitar]. Ganahan kong mag-bake. Nagtuon ko kon unsaon paghimo og lamiang mga cake.

Unsa ang pagpakig-date sa Germany?

Dili kami makig-date. Lain kon ang usa ka lalaki miingon, "Ganahan ka ba nga makig-date nako?" Dinhi maila-ila nimo ang mga tawo diha sa grupo, ug kon magustohan nimo ang usa ka tawo, mag-istorya mo sa telepono ug pinaagi sa internet. Maghimamat kamo matag karon ug unya, ug dayon mahimong magsugod ang inyong relasyon o dili.

ANG SIMBAHAN SA GERMANY

- 39,401 ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw
- 15 ka stake
- 89 ka ward
- 85 ka branch
- 3 ka misyon
- 2 ka templo

SUMALA SA GIDAGHANON

- 80,995,685 ka mga tawo (gibana-bana kutob sa Hulyo 2014)
- 6,200 ka mga museo
- Sobra sa 400 ka mga zoo, ang labing daghan sa usa ka nasud dinhi sa kalibutan

MGA KAMATUORAN KABAHIN SA GERMANY

Kaulohan: Berlin

Pinulongan: German (Deutsch)

**Ni Presidente
Dieter F. Uchtdorf**
Ikaduhang Magtatambag
sa Unang Kapangulohan

UNSAON SA PAGSABUT SA TINUOD NGA KAHULUGAN SA PASKO

Kon kita mangandam alang sa Pasko pinaagi sa pagpamalandong sa tinuod nga kahulugan niini, kita nangandam nga makasinati ni Kristo ug sa Iyang mensahe. Mosugyot ako og tulo ka mga butang nga mahimo natong tun-an, pamalandungon, ug gamiton niining panahon sa pagpangandam.

Una, maglipay sa pagkatawo sa atong Manluluwas. Atong isaulog ang pagkatawo sa Anak sa Dios, ang Tiglalang, ang atong Mesiyas. Kita nalipay nga ang Hari sa mga hari mianhi sa yuta, natawo sa pasungan, ug nagpuyo og hingpit nga kinabuhi. Sa dihang si Jesus natawo, ang hingpit nga kalipay didto sa langit hilabihan ka dako nga dili kini kapugngan (tan-awa sa Lucas 2:8–14).

Ikaduha, pamalandonga ang Iyang impluwensya sa atong kinabuhi karon. Ang Pasko mao ang panahon alang sa paghinumdom sa Anak sa Dios ug pagbag-o sa atong determinasyon sa pagdala ngari kanato sa Iyang ngalan. Usa kini ka panahon nga timbang-timbangon og balik ang atong mga kinabuhi ug susihon ang atong mga hunahuna, mga pagbati, ug mga binuhatan. Himoa kini nga panahon sa paghinumdom, sa pagpasalamat, ug usa ka panahon sa pagpasaylo. Himoa kini nga panahon sa pagpamalandong sa Pag-ula ni Jesukristo ug sa kahulugan niini alang sa matag usa kanato sa personal nga paagi. Ilabi na nga himoa kini nga panahon sa pagbag-o ug pagpasalig pag-usab sa pagpakabuhi subay sa pulong sa Dios ug sa pagsunod sa Iyang mga sugo. Pinaagi sa pagbuhat niini, kita nagtahud Kaniya labaw pa kay sa atong mahimo uban sa mga suga, mga gasa, o mga party.

Ikatulo, paglantaw nga makanunayon alang sa Iyang pag-anhi. Samtang ang panahon sa Pasko sa kasagaran usa ka panahon alang sa paghinumdom ug pag-saulog sa pagkatawo sa atong Ginoo, alang kanako kini kinahanglan usab nga usa ka panahon sa pagtan-aw sa umaabut. Kita molantaw sa unahan. Mangandam kita alang nianang bulahan nga adlaw nga Siya moanhi pag-usab. Kita magmaalamon sama niadtong mga tawo sa karaang panahon kinsa nagtan-aw sa Iyang pag-anhi.

Mag-ampo ko nga atol niining panahona ug sa kanunay, kita makakita sa kaputli sa istorya sa pagkatawo sa Manluluwas ug mobati og kinasingkasing nga pasalamat alang sa Iyang kinabuhi, mga pagtulun-an, ug makaluwas nga pagsakripisyo alang kanato. Hinaut nga kining pasalamat makahimo kanato sa pagbag-o sa atong determinasyon sa pagsunod Kaniya. Hinaut nga kini usab makadala kanato nga mas maduol sa atong pamilya, sa atong simbahan, ug sa atong isigkatawo. Ug unta kita maglantaw nga makanunayon nianang bulahan nga adlaw sa dihang ang nabanhaw nga Kristo maglakaw pag-usab sa yuta isip atong Ginoo, atong Hari, ug ang atong bulahan nga Manluluwas. ■

Gikan sa 2010 nga Debosyonal sa Pasko sa Unang Kapangulohan.

GIUNSA NINYO KINI PAGGAMIT?

Pipila ka mga Pasko na ang milabay, ang akong lola mihangyo sa tanan niyang mga anak ug mga apo sa pagserbisyo sa uban alang kaniya. Ang akong mga igsoong babaye migansilyo og mga kalo sa bata ug miserbisyo sa usa ka santuwaryo sa mga hayop, ug ang akong igsoong lalaki mitaud sa mga suga sa Pasko sa usa ka biyuda. Akong nakit-an ang mga pangalan sa pamilya ug midala niini ngadto sa templo. Kaming tanan misulat ni Lola nga naghulagway sa among mga kasinatian—mga luha milugmaw sa iyang mga mata samtang iya kining gibasa sa buntag sa Pasko. Mapasalamaton ako sa ehemplo sa akong lola ug nakaamgo nga samtang ako “pinaagi sa gugma [mi-alagad]” sa uban (Mga Taga-Galacia 5:13), ako nakabaton og dugang nga gugmang putli ug mibati nga mas duol ngadto sa mga sakop sa pamilya buhi ug patay.

Amanda S., Utah, USA

USA KA GASA NGA NAKAPAUSAB SA KINABUHI DIDTO SA THRIFT STORE

Ni Keanu Williams

Usa ka tuig wala kami daghang kwarta alang sa Pasko, busa nag-ampo ko alang sa panabang aron makapalit og ikagasa alang sa akong ama-ama, si Adrian (nga ako ug ang akong igsoong babaye motawag niya og Weegee). Ang akong igsoong babaye ug ako aduna lang mi duha ka dolyares aron ikapalit og mga gasa.

Sa dihang ang akong mama miingon nga moadto kami sa usa ka duol nga thrift store aron mamalit og mga regalo sa Pasko, midagan ko ngadto sa akong kwarto ug nag-ampo alang sa panabang: “Palihug tabangi kami nga makakita og gasa nga mapalit sa duha ka dolyares.”

Didto sa tindahan si Elaina ug ako nanan-aw sa mga libro ug nakakita sa triple combination nga bag-o pangtan-awon. Nalipay mi kaayo sa dihang amo kining nakit-an. Gigunitan nako kini og maayo samtang midagan paingon sa akong mama. Naglukso-lukso, miingon mi, “Among nakita ang usa ka gasa alang kang Weegee!” Diha sa kahera si mama nangutana, “Tagpila man ni?” Ang babaye mitubag, “Duha ka dolyares.” Ang akong pag-ampo natubag.

Nianang panahona ang among ama-ama dili pa miyembro. Wala siya ganahi sa mga Mormon, siya wala motuo “sa Mormon nga basahon,” ug siya dili ganahan sa mga miyembro nga mohapit namo alang sa mga kalihokan sa Young Men ug Young Women.

Iyaha pa ganing gukoron palayo ang mga elder. Apan ang mga miyembro sa ward ug mga misyonaryo wala moundang kaniya.

Sa adlaw sa Pasko among gipaulahi ang iyang gasa. Ako ug si Eliana miingon, “Mao kini ang labing mahinungdanon nga gasa nga mahatag ni bisan kinsa diha kanimo! Kini makahimo kanimong malipayon.” Mitag-an si Weegee og pipila ka higayon, ug nangatawa kami sa iyang mga tubag. Gisultihan namo siya, “Kini usa ka nindot nga gasa! Mao kini ang makapausab sa imong kinabuhi. Miusab kini kanamo.”

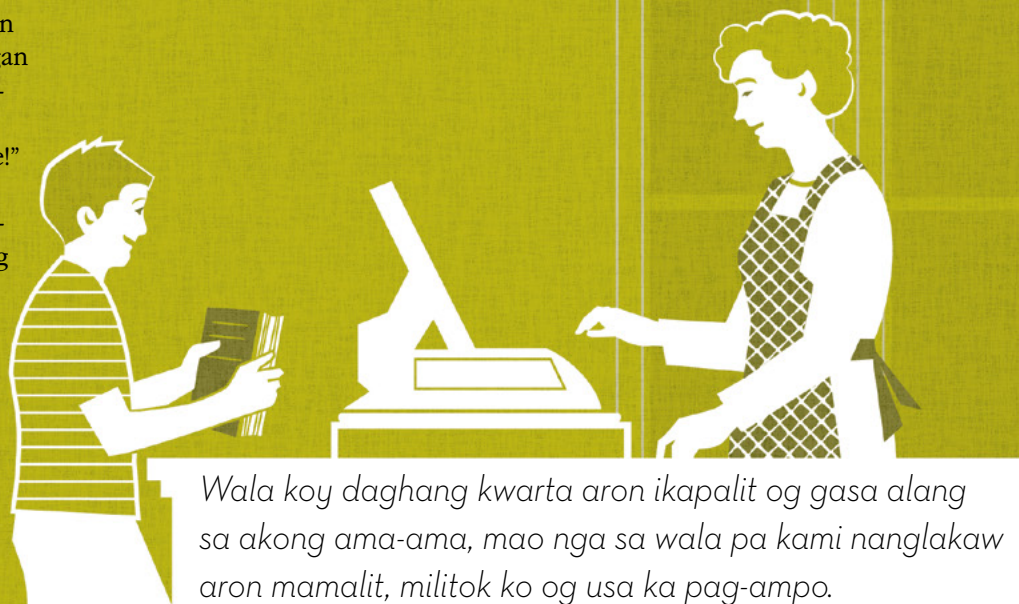
Ang among mama nabalaka nga siya masuko bahin sa among gasa ngadto kaniya, apan si Elaina ug ako nasayud nga kini mao ang angay nga buhaton.

Sa dihang iyang giablihan kini, siya mipasalamat kanamo alang sa gasa ug miingon nga siya mobasa niini.

Tungod kay gimahal namo si Weegee, gusto mi nga iyang makatunan ang mahitungod ni Jesukristo ug ang gasa sa Iyang Pag-ula. Gusto namo nga siya motuo sama sa among pagtuo, mag-ampo ug maghinulsol, ug aron makabaton sa ebanghelyo sa iyang kinabuhi.

Siya mibasa ug nag-ampo kabahin sa Basahon ni Mormon, ug uban sa tabang sa mga elder ug mga miyembro sa ward, siya nabunyagan ug karon usa na ka miyembro sa Simbahan. Kami malipayon kaayo nga ma-sealed sa templo, ug kami nasayud nga kanunay kaming magkauban hangtud sa kahangturan isip pamilya. ■

Ang tagsulat nagbuyo sa Arizona, USA.

Wala koy daghang kwarta aron ikapalit og gasa alang sa akong ama-ama, mao nga sa wala pa kami nanglakaw aron mamalit, militok ko og usa ka pag-ampo.

**MGA LEKSYON
SA DOMINGGO**

Hilisgutan Niining Bulana:

**Pagtukod sa
Gingharian sa Dios
sa Ulahing mga
Adlaw**

Ang

BAG-O NGA BATAN-ONG LALAKI

Ako lang ang aktibo nga priest sa akong bag-o nga ward. Unsaon man nako sa pagpatambong sa ubang mga priest sa simbahan?

Ni Matthew Flitton

Mga Magasin sa Simbahan

Sa dihang ang akong pamilya namalhin human sa pipila ka bulan nga ako nag-18 na, ako anaa na sa usa ka bag-ong ward ug nag-atubang og usa ka hagit. Sulod sa duha ka semana gikan sa akong pagbalhin, hapit tanan nga mga priest nahimo nang mga elder. Gitawag usab ko nga mahimong unang assistant sa korum sa mga priest.

Sa paghatag kanako niini nga calling, ang bishop mipasabut nga daghang mga priest ang naa sa attendance roll, apan hapit walay mitunga. Daghan kaayo ang atong buluhaton sa pag-awhag sa mga tawo aron manambong.

“Dapita lang ang mga tawo sa pag-anhi,” siya miingon.

Usa lamang ka priest ang miadto sa simbahan, usa ka lalaki nga ginganlan og Ryan, kinsa motunga og mga kaduha ra kada buwan. Nakahukom ko nga manuktok sa pultahan sa mga sakop sa among korum nga dili kaayo aktibo ug dapiton sila sa among mga kalihokan. Gikulbaan ko, nahadlok nga masuko sila nako sa pagdapit kanila ngadto sa simbahan. Naghuna-huna ko nga wala sila moadto tungod kay dili sila ganahan sa simbahan. Apan nahunahunaan usab nako nga

maayo kining nga pagbansay alang sa umaabut nako nga misyon sa pagsulay sa pagdapit, busa akong gibaliwala kana nga kahadlok ug misugod sa pagpanawag sa uban nga mga priest o mihapit sa ilang mga panimalay. Gidapit nako sila ngadto sa fireside, sa mga kalihokan, ngadto sa simbahan.

Ang nakapatingala kanako mao nga ang uban tinuoray nga mitubag ug miabut. Sa katapusan kami aduna nay usa ka grupo nga upat ka mga priest nga regular nang motambong. Dili sa ingon nga dili sila ganahan sa simbahan—naghulat lang sila nga dapiton sa pag-anhi. Nakuyawan lang sila mahitungod sa bag-ong sitwasyon—pagtambong sa simbahan—sama nako sa bag-o pa.

Ang pipila sa mga kalihokan mas malampuson kay sa uban. Ang tanan mitunga alang sa volleyball, apan nanlimbasug ko sa pagdala sa mga tawo aron motambong sa uban nga mga kalihokan.

Ang komperensya sa kabatan-onan nianang tuiga labi gayud ka magantihon samtang nagtan-aw ko sa mga batan-ong lalaki nga mibarug ug mihatag sa ilang pagpamatuod. Akong gibati nga nakahimo ko og kalainan sa ilang kinabuhi.

Ang usa sa mga kalainan nga akong nakita mao nga si Ryan mitambong na sa simbahan matag semana ug nahimong maayo ang among panaghigala.

Nadawat namo ni Ryan ang Melchizedek Priesthood mga unom ka bulan gikan sa akong pagbalhin. Akong gipalabi nga humanon ang misyon una mosulod sa kolehiyo aron makatrabaho ko aron makatigum og kwarta alang sa akong pagmisyon. Si Ryan naestablisar na sa usa ka trabaho, ug siya mihukom nga dili usab moeskwela sa kolehiyo. Human sa trabaho kanunay kaming magkuyog sa paglingaw-lingaw.

Makausa, nagtukaw mi hapit sa tibuok gabii nga naningkamot nga

mahaman ang basahon sa Alma isip unang higayon ni Ryan sa pagbasa sa Basahon ni Mormon. Makaluya apan nakapakusgan sa espirituhanong paagi. Nindot usab kaayo nga makita ang mga kausaban nga nahimo ni Ryan sa iyang kinabuhi. Iyang gi-biyaan ang naandan nga mga gawi [habit], mihimo og mas maayo, ug miusab sa uban niyang mga higala aron makauban niya ang mga tawo nga pareho niya og mga sumbanan.

Naglantaw ko sa akong pagmisyon sukad pa sa pagsugod nako og adto sa simbahan pila ka tuig na ang milabay. Si Ryan dili sigurado kon siya moadto. Samtang naglingaw-lingaw, among gihisgutan ang akong misyon ug ang akong kadasig sa pagserbisyo. Samtang ako siyang gi-awhag ug mitubag sa mga pangutana sa ebanghelyo, nakabaton ko og dugang nga pagsalig sa akong kaugalingong mga abilidad sa pagserbisyo isip misyonaryo. Igo na ang pangidaron ni

Ryan sa pagmisyon apan nanlimbasug siya sa iyang desisyon.

“Dili ko sigurado kon ang akong pagpamatuod igo na ba ang kalig-on, bisan tuod og maayo ang akong gibati mahitungod sa Simbahan nianang panahona,” siya miingon. “Gusto kong moadto, apan lisud gayud nga mobiya sa pamilya.”

Sa katapusan miabut ra gyud ang adlaw nga makasugod na ko sa pag-fill up sa akong mga papeles sa misyon. Sa dihang akong gisultihan si Ryan, nasurprisa ko nga midesider na usab siya sa pagserbisyo. Ang among mga mission call miabut sa samang gabii. Si Ryan mibiya sa pagserbisyo sa Canada sa usa ka bulan sa wala pa magsugod ang akong misyon sa France.

***Dili sa ingon nga
dili sila ganahan sa
simbahan—naghulat lang
sila nga dapiton
sa, pag-anhi.***

Sa dihang nakapauli na ko human sa duha ka tuig, akong gikontak ang tanan nga mga priest nga akong nakauban. Nakapaguol kini nako nga nakahibalo nga ang uban mihunong sa pagsimba sa wala madugay human sa akong pagbiya, apan nalipay ko nga makita pag-usab si Ryan. Nakaserbisyo siya og madungganon nga misyon, ug sama kang Alma ug sa anak nga mga lalaki ni Mosiah, ako adunay mas labaw nga kalipay nga makita nga siya mao gihapon ang akong igsoon sa Ginoo (tan-awa sa Alma 17:2). ■

SILA NAKAILA NI JOSEPH

Unsa nga matang sa tawo si Joseph Smith, ang Propeta sa Pagpahiuli? Kita makakat-on og dugang mahitungod kaniya pinaagi sa pagbasa sa unsay gisulti kabahin niya niadtong nakahimamat niya ug kadtong nakaila niya pag-ayo.

MGA DILI MORMON NGA NAKAHIMAMAT NI JOSEPH

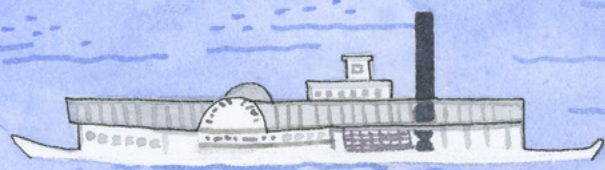
Nakadayeg ang daghang mga dili Mormon nga nakahimamat ni Joseph. Sama pananglit, si Josiah Quincy, migradwar sa Harvard ug sa dili madugay mahimong mayor sa Boston, mibisita kang Joseph Smith sa Nauvoo. Siya miingon nga si Joseph usa ka “talagsaong tawo nga angay ipasabut,” gipakatawo aron mangulo, “adunay kusganong pamayhon . . . kinsa ingon og natural lang nga sundon.” Siya miingon nga ang umaabut nga mga libro tingali maghisgut ni Joseph Smith nga adunay “kusganong impluwensya sa dangatan sa iyang mga tagilungsod.”¹

BAG-ONG MGA KINABIG KINSA NAKAHIMAMAT KANIYA

Ang mga kinabig kinsa nakahimamat ni Joseph sa unang higayon mipahayag usab og pagdayeg. Lima ka adlaw human miabut sa Nauvoo gikan sa England, si William Clayton misulat sa panimalay: “Kagabii daghan kanamo [ang] nakauban ni Brother Joseph, nalipay kami nga naminaw kaniya nga namulong sa mga butang sa Gingharian, siya usa ka mahigugmaon nga tawo ug mahigalaon sama ni bisan kinsa kanamo. Gimahal namo siya og maayo ug sigurado nga kamo pud.”²

Si Mary Alice Cannon Lambert, kinsa 14 anyos sa dihang siya miabut sa Nauvoo, miingon, “Daghan sa nag-una nga mga kaigsoonan didto aron sa pagsugat sa mga santos nga miabut sa [sakayan]. Kuyog niadtong mga kaigsoonan mao si Propeta Joseph Smith. Nakaila dayon ako kaniya dihang ang akong mga mata napunting kaniya, ug nianang higayona nadawat nako ang akong pagpamatuod nga siya usa ka Propeta sa Dios.”³

Kamo makabasa pa og dugang mahitungod ni Joseph Smith sa mga kapitulo 43 ug 47 sa Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith. Ang mga pamahayag didto makatabang kaninyo nga makaila ni Propeta Joseph Smith.

MGA TAWO KINSA NAKAILA KANIYA OG MAAYO

Si John M. Bernhisel, usa sa unang miyembro sa Simbahan, usa ka doktor. Nag-abang siya sa panimalay sa mga Smith sulod sa pipila ka bulan. Siya miingon nga si Joseph Smith adunay “gamhanang kusog sa panghunahuna,” daghang enerhiya, “usa ka halawom nga kahibalo sa kinaiyahan sa tawo,” “makalmahon sa paghukom,” “halapad nga panglantaw,” ug “gugma sa hustisya.” “Mabination siya ug matinabangon, manggihatagon ug manggiloy-on, maayong ikauban ug masadyaon, ug adunay panghunahuna nga mapamalandungon ug manggihunahunaon nga kinaiya. Matinud-anon siya, pranka, walay kahadlok ug independente, ug layo sa [pagpakaaron ingnon] nga makit-an diha sa tanang tawo.”⁴

Si Howard Coray, usa sa mga klerk ni Joseph, nadasig sa abilidad sa Propeta sa pakighimat sa tanan nga matang sa mga tawo—mga doktor, abogado, mga pari, ug sa uban—kinsa miabut sa “pagpangutana sa lisud nga mga pangutana.” Siya misulat nga si Joseph “andam nga mobuhat sa bisan unsa nga gikinahanglan kaniya. . . Ako tinud-anay nga nalipay, nga makita unsa siya ka komportable, bisan sa atubangan sa labing siyentipiko, ug sa listo [dali, andam] nga paagi nga siya motubag sa ilang mga pangutana.”⁵

Si Daniel D. McArthur, kinsa sa wala madugay nangulo og usa ka pundok sa mga nagkariton ngadto sa Walog sa Salt Lake, miingon, “Ang akong pagpamatuod mao nga siya usa ka matuod nga Propeta sa buhi nga Dios; ug kon unsa ka daghan ang akong nadunggan nga iyang gipanulti ug nakita sa iyang mga gipanghimo misamot ako nga nakombinsar nga siya matuod nga nakakita sa Dios nga Amahan ug sa Iyang Anak nga si Jesukristo.”⁶

MGA PROPETA KINSA NAKAILA KANIYA

Si John Taylor, kinsa nahimong ikatulo nga Presidente sa Simbahan, miingon, “Kon inyong pangutan-on si Joseph unsa nga klase sa . . . tawo si Adan, sultihan kamo niya diha-diha, sultihan kamo niya sa iyang gidak-on ug panagway ug sa tanan nga mahitungod kaniya. Tingali makapangutana kamo unsa nga klase sa mga tawo sila si Pedro, Santiago ug Juan, ug siya maka-sulti kaninyo. Ngano man? Tungod kay siya nakakita kanila.”⁷

Ang pag-umangkong sa Propeta, si Joseph F. Smith, nahimong ikaunom nga Presidente sa Simbahan. Siya misulat nga si Joseph Smith “naghingapin ang iyang pagkadunggan ug pagkaputli sa tawhanong kinaiyahan, diin sa kasagaran mapahayag diha sa inosente nga mga kalingawan—sa pagdula og bola, sa pakiglayog sa iyang mga igsoong lalaki . . . ug sa paglingaw sa iyang kaugalingon; . . . puno siya sa kamaya; puno siya sa kalipay, puno siya sa gugma, ug sa tanang klase sa kinaiya nga maghimo sa usa ka tawo nga talagsaon ug maayo, ug sa samang higayon simple ug inosente; . . . siya adunay gahum, pinaagi sa grasya sa Dios, aron sa pagsabot usab sa mga katuyoan sa Labaw nga Makagagahum. Mao kana ang kinaiya ni Propeta Joseph Smith.”⁸ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Josiah Quincy, “Joseph Smith at Nauvoo,” *Figures of the Past from the Leaves of Old Journals*, 3rd ed. (1883), 376–400; tan-awa usab sa Richard L. Bushman, “The Character of Joseph Smith,” *BYU Studies*, vol. 42, no. 2 (2003), 29–30.
2. Bushman, “The Character of Joseph Smith,” 33.
3. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 601.
4. *Mga Pagtulun-an: Joseph Smith*, 604.
5. Bushman, “The Character of Joseph Smith,” 29.
6. *Mga Pagtulun-an: Joseph Smith* 600.
7. *Mga Pagtulun-an: Joseph Smith* 121.
8. *Mga Pagtulun-an: Joseph Smith* 605.

IKAW BA

USA KA TIGDAWAT O USA KA TIGHATAG?

Nakahunong ba kamo sukad aron maghunahuna bahin kon *ngano* nga moserbisyo mo sa uban ug mosunod sa mga kasugoan? Kining bulana mahimong usa ka maayong panahon sa pagbuhat niana samtang inyong tun-an ang bahin sa pagtukod sa gingharian sa Dios diha sa inyong mga leksyon sa simbahan. Mahimo kamong mangutana sa inyong kaugalingon, mas makapadasig

ba nako ang unsay akong *madawat* o sa unsay akong *mahatag*?

Ang mga pangutana sa ibabaw makatabang kaninyo nga makita kon ang inyong pagtagad anaa sa kaugalingon (naghunahuna sa inyong kaugalingon) o anaa sa laing tawo (naghunahuna sa uban).

OK ra nga maghunahuna mahitungod sa mga panalangin nga inyong madawat, apan kon inyong

mabatyagan nga kamo may kalagmitan sa motan-aw lang sa inyong kaugalingon kay sa uban, sulayi sa paghangad. Si Presidente Thomas S. Monson mitudlo: “Hinumdumi nga kining trabahoa dili lamang inyo ug akoa. Mahimo kitang mohangad ug mangayo og balaanon nga tabang” (“Buhata ang Inyong Katungdanan—Kana Mao ang Labing Maayo,” *Liahona*, Nob. 2005, 58). ■

GAMITA KINI O MAWALA KINI

Wagtanga ang mga pagpangatarungan ug palamboang inyong mga talento. Makahimo kamo og mahinungdanong tahas sa paghimo sa kalibutan nga mas maayong dapit.

“Gibati nako nga dili ako angayan nga mahimong presidente sa klase sa Young Women. Unsaon nako nga mahimong mas maayo nga lider?”

Kon kamo mobati nga dili angayan sa inyong pagdawat og calling, daghan na ang mibati niana. Si Jeremias, Enoch, ug Joseph Smith pulos mga batan-on ug pulos mibati nga dili angayan sa dihang nadawat nila ang ilang propetikanhon nga tawag, apan ang Ginoo mi-gamit gihapon kanila sa pagpalambo sa Iyang gingharian. Sama nga gigamit sa Ginoo ang mga propeta sa karaan aron makab-ot ang talagsaong mga butang, samtang kamo mag-ampo ug mosa-lig Kaniya, Siya makagamit kaninyo.

Tingali ang labing maayo nga mahimo ninyong buhaton alang sa inyong mga sakop sa klase mao nga mahimong higala nila. Ilha ang ilang mga ngalan. Kamo makaampo alang kanila ma-tag adlaw ug tingali gani makapauasa alang kanila kon sila nan-limbisug. Ikonsiderar ang pagpangutana mahitungod sa ilang kinabuhi gawas sa simbahan, mopahiyum ug motimbaya kanila matag higayon nga magkita kamo, ug motapad kanila diha sa simbahan o sa eskwelahan. Pagbantay niadtong nanginahanglan og dugang nga gugma ug suporta.

Ug ayaw kahadlok sa pagpangayo og tabang. Ang Langitnong Amahan dili mobiya kaninyo nga mag-inusara—Siya mihatag kaninyo og mga magtatambag ug mga hamtong nga tigtambag. Sila motabang kaninyo, ug Siya usab.

Sama sa gisulti ni Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008): “Luhod ug pangayo og mga panalangin sa Ginoo; dayon baruw ug buhata ang unsay gihangyo kaninyo nga buhaton. Da-yon isalig kini sa Ginoo. Inyong makaplagan nga aduna kamoy nabuhat nga bililhon kaayo” (“Alang sa mga Babaye sa Simba-han,” *Liahona*, Nob. 2003, 114).

Pagpakighigala

Isip presidente sa usa ka klase, ako usab mibati nga dili angay. Apan importante nga maningkamot sa paghimo sa mga batan-ong babaye nga mobati nga gihigugma ug giapil. Pagmahimo nga masuportahon nga higala ug paminaw sa inyong mga magtatambag kon mohimo og mga desisyon. Paghimo og matarung nga ehemplo ug paningkamot sa pagsu-nod sa mga mithi sa Young Women, apan ayaw paabuta ang inyong kau-galingon nga mahimong hingpit. Ang Langitnong Amahan naglaum lamang nga kamo mosulay. Kon kamo mo-tawag Kaniya, Siya mohatag kaninyo sa kalig-on ug direksyon nga inyong gikinahanglan.

Rebecca N., edad 16, New Hampshire, USA

Andam nga Moserbisyo

Akong gibati ang sama nga butang, tungod kay sa una ako ang presidente sa klase sa

Mia Maid. Nakahinumdom gihapon ko sa pagbati dihang ako misulod sa opisina sa bishop alang sa interbyu. Makabalidad unta ko, apan nasayud ko nga kini dili usa ka buluhaton gikan sa akong bishop—kini usa ka calling gikan sa Dios. Ang Langit-nong Amahan motabang kanato sa pagtuman sa atong mga calling kon kita andam nga motugyan sa atong mga kaugalingon ngadto Kaniya ug magmapainubsanon.

Nicole P., edad 16, Philippines

Higugmaa Kadtong Inyong Giserbisuhan

Aron mahimong mas maayo nga lider, kinahanglang mohigugma gayud kamo niadtong inyong giser-bisuhan. Busa, ang paghikalimot sa bisan unsang kaligutgot ug pag-pasaylo gikinahanglan. Makahimo kamo sa pag-ampo aron makakita

sa ilang bili sama sa pagtan-aw sa Dios kanila. Pag-ampo nga mobati sa Iyang gugma alang kaninyo ingon man usab alang sa inyong mga sakop sa klase. Ako nasayud gikan sa kasinatian nga ang Personal nga Kauswagan makatabang kaninyo sa pagpalambo sa mga kinaiya ug mga mithi nga gikinahanglan sa pagtuman sa inyong calling. Ang Dios mohatag kaninyo og gahum nga inyong gikinahanglan kon kamo mangayo niana nga tabang.

Mary B., edad 16, Washington, USA

Sugdi Kon Asa Kamo

Kamo mahimong usa ka mas maayo nga lider pinaagi sa paggamit sa mga kinaiya nga gusto ninyong maangkon.

Pag-ampo alang sa Espiritu nga magauban kaninyo kon kamo mohimo og mga desisyon. Pag-ampo aron makahatag og pagtagad sa mga panginahanglan sa batan-ong mga babaye. Daghan pa kamo og mabuhay aron mahimong mas maayo nga lider, apan akong nakita nga ang unang lakang mao kanunay ang pagtuo nga makahimo kamo.

Savanna P., edad 15, Texas, USA

Tambong sa Templo

Sa dihang bag-o kong natawag isip presidente sa korum sa mga deacon, dili ko sigurado kon unsaon sa pagpalambo sa akong espiritalidad. Misugod ko sa paghimo sa family history, kasagaran sa matag Dominggo. Kanunay kong moadto sa templo matag Sabado sa buntag. Ang akong tumong mao ang pagdala og mga ngalan sa lalaki alang sa bunyag ug kumpirmasyon kutob sa akong mahimo. Human ako moadto sa templo matag semana, ako mobati nga mas espirituhanon, ug niana nga paagi ako mas makatabang sa akong korum.

Josh B., edad 13, Utah, USA

Sunda ang Inspirasyon

Kon ang Ginoo mihatag og calling kaninyo, kini tungod kay adunay usa ka buhat nga inyong mahimo. Kita kinahanglan nga mangutana sa Dios, sama sa mabasa sa Santiago 1:5. Pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo, ipadayag kanato unsay angay natong buhaton (tan-awa sa 2 Nephi 32:5). Uban sa Iyang tabang, kita mahimong “masayud sa kamatuoran sa tanan nga mga butang” (Moroni 10:5). Dayon kinahanglan kita nga mosunod sa inspirasyon nga atong madawat. Ako adunay lawom nga kombiksyon nga tungod kay ang Ginoo maoy naggiya kanato, kitang tanan mahimong makapalambo sa atong mga calling.

Lucy D., edad 17, France

Pagplano og Makapalig-on nga mga Kalihokan

Pagpahigayon og regular nga mga miting uban sa inyong

kapangulohan ug pagplano og makapalig-on nga mga kalihokan nga makatubag sa mga panginahanglan ug mga interes sa mga babaye. Kon ang usa ka batan-ong babaye diha sa inyong klase dili motambong, ipahibalo kaniya nga kamo gimingaw kaniya. Usa sa mga kasulatan nga nakatabang kanako mao ang Mosiah 18:9.

Karen P., edad 16, Mexico

ANG GINOO MIPILI KANINYO

“Kamo gitawag sa Dios. Ang Ginoo nakaila kaninyo. Siya nasayud kon kinsa ang Iyang paserbisyuhon sa matag katungdanan diha sa Iyang Simbahan. Siya mipili kaninyo. . . Ang tawo nga nadasig sa pagrekomend kaninyo alang niini nga tawag wala maghimo niini tungod kay sila ganahan ninyo o tungod kay sila nagkinahanglan og tawo nga mobuhay sa usa ka piho nga buluhaton. Sila nag-ampo ug mibati og tubag nga kamo ang angay nga tawagon. . .

“Gitawag kamo aron morepresentar sa Manluluwas. Ang inyong tingog sa pagpamatuod nahimong sama sa Iyang tingog, ang inyong mga kamot sa pagbayaw sama sa Iyang mga kamot.”

Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Rise to Your Call,” Liahona, Nob. 2002, 76.

UMAABUT NGA PANGUTANA

“Gusto nakong imbitaron ang akong mga ig-agaw sa simbahan, apan nahadlok ko nga masuko ang ilang mga ginikanan. Unsaon nako sa pagpakigbahin sa akong pagpamatuod ngadto sa akong mga ig-agaw?”

Isumiter ang inyong tubag ug, kon ganahan, apili og klaro kaayo nga litrato hangtud Enero 15, 2016, sa liahona.lds.org o pinaagi sa email sa liahona@ldschurch.org.

Ang mosunod nga impormasyon ug pagtugot kinahanglan gayud nga ilakip sa inyong email o sulat: (1) kompleto nga pangalan, (2) petsa sa pagkatawo, (3) ward o branch, (4) stake o district, (5) ang inyong sinulat nga pagtugot, ug, kon kamo ubos sa 18 anyos, ang sinulat nga pagtugot sa inyong ginikanan (ang email dawaton) aron sa pagmantala sa inyong tubag ug litrato.

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitason o sa pagklaro.

**Ni Elder Jörg
Klebingat**
Sa Seventy

Mga Butang nga Akong Nakat-unan isip usa ka **BATAN-ON NGA KINABIG**

Sa dihang bag-o pa ako sa Simbahan, ako nakakita og talagsaong ehemplo sa sakripisyo gikan sa ubang kabatan-onan sa akong ward. Sukad niana, daghan ko og nakat-unan nga mahinungdanong mga leksyon.

Mipasakop ako sa Simbahan sa dihang 17 anyos pa ko. Gipaila ko niini pinaagi sa mga Amerikano gikan sa usa ka base militar sa akong lungsod nga natawhan sa Germany. Walay ward alang sa German og pinulongan sa akong dapit, mao nga magsimbahan ko uban sa mga Amerikano diha sa base militar sa gamay nga chapel sa army alang sa bisan unsa nga denominasyon.

Usa ka Dominggo wala madugay human ako ma-bunyagi, sa pagtapos sa mga tulumanon, ang bishop mibarug ug nangutana, “Mahimo ba nga magpabilin ang tanan nga mga ginikanan nga adunay mga estudyante

sa seminary?” Siya usab mihangyo kanako sa pag-apil kanila.

Sa diha nga kining mga pamilya, ang bishop, ug ako mao na lang ang nahabilin sa chapel, ang bishop mipasabut nga ako takus sa pag-apil sa ilang klase sa seminary alang sa sunod nga tuig sa tingklase. Apan ako nagtambungan sa lokal nga German nga eskwelahan, nga magsugod nga mas sayo og sobra sa usa ka oras kay sa American nga eskwelahan nga gitambungan sa tanan nga mga kabatan-onan gikan sa base militar. Aron ako adunay igong panahon sa pagdagan padulong sa akong eskwelahan sa saktong oras, kinahanglan nilang ibalhin ang ilang klase sa seminary sa 6:00 sa buntag, sayo og sobra usa ka oras kay sa ilang naandan nga miting.

Ang bishop mihangyo dayon sa tanan nga botohan kon sila andam ba sa paghimo niini nga sakripisyo aron makaapil ko sa klase. Diha-diha dayon, ang tanang mga ginikanan ug ang tanang mga estudyante mipataas sa

Ang bishop mihangyo sa tanan nga botohan ang pagpahigayon sa seminary nga sayo og usa ka oras aron makatambong ko. Sila tanan miingon og oo.

ilang mga kamot
ug miingon og oo.

Kadto usa ka nindot

kaayo nga higayon alang kanako. Kini

nagtudlo kanako og usa ka leksyon kabahin sa sakripisyo. Kining batan-ong mga estudyante andam nga personal nga mosakripisyo sa ilang kaugalingong kahamugaway—dili lamang alang sa usa ka adlaw o usa ka semana apan sa tibuok tuig sa pag-eskwela—alang sa usa ka bag-ong kina-big nga dili unta mahimong makaapil sa seminary.

Mapasalamaton gihapon ko alang sa ilang sakripisyo, nakaamgo ko kon unsa ka importante kadtong usa ka tuig nga seminary (nagtuon sa Doktrina ug mga Pakigsaad) alang sa sayo nga bahin sa akong kinabuhi sa Simbahan. Kon wala ang seminary wala unta koy kontak kaayo sa Simbahan gawas sa Dominggo. Ang matag adlaw nga seminary usa ka talagsaong pagpangandam alang sa misyon. Daghan kini og gitudlo kanako kabahin sa disiplina, ug, siyempre, kini mipanalangin kanako og maayo sa akong kahibalo sa ebanghelyo ug sa mga kasulatan. Pangutan-a ko sa tanan nga mga bersikulo sa scripture mastery sa Doktrina ug mga Pakigsaad niadtong panahona, ug nakahibalo pa gihapon ko niini. Kini nga mga kasinatian nakatabang kanako nga mas maduol sa Langitnong Amahan ug usab nakatabang kanako sa pag-atubang sa mga hagit nga mao lamang ang German og pinulongan nga miyembro sa Simbahan sa among lungsod.

Pakig-istorya sa Dios

Pagkahuman nako og eskwela ug sa wala pa ko mag-misyon, gikompleto nako ang gikinahanglan nga serbisyo sa militar. Samtang naa ko sa militar, nagsugod ko og usa ka gawi nga gibuhay gihapon nako hangtud niining adlaw: sa pag-ampo sa kanunay.

Dayag lang, ang palibut sa militar dili kanunay espirituhanon—ang mga locker, ang mga litrato, mga istoryahan, mga salida nga tan-awon sa mga tawo sa gabii. Apan nasayud ko nga magmisyon gyud ko. Gusto ko nga magpabiling lig-on. Dili ko gusto nga makasala. Dili ko gusto nga mosunod sa mga pagpamugos sa mga kaubanan. Busa nagsugod ko sa gawi nga mag-ampo diha sa akong kasingkasing sa tanang panahon.

Maglakaw gikan ug padulong sa mga building, mosaka-kanaug sa mga bungtod sa kalasangan, maghigda sa mga foxhole, magpraktis og gubat—bisan asa ko, mag-ampo ko sa Langitnong Amahan bisan kanus-a nga makahimo ko, mogahin og mga minuto ug usahay mga oras sa pakig-uban o pakig-istorya sa Langitnong Amahan aron maduol Kaniya ug magpabiling lig-on. Kasagaran, magpasalamat lang ko.

Kini nga gawi anaa gihapon kanako. Kon magdrayb ko padulong sa usa ka lugar o naglingkod sa bus o naglakaw, natural na alang kanako nga kanunay nga mag-ampo diha sa akong kasingkasing o “mag-ampo sa kanunay” sama sa gisulti sa kasulatan (tan-awa, pananglit, sa 2 Nephi 32:9). Maayo kana nga gawi nga palambuon sa bata nga pangidaron.

Nasayud kita nga angay kitang mag-ampo, apan wala lang kana nagpasabut nga moluhod sa makadiyot inigka buntag ug gabii isip pabor sa Langitnong Amahan. Ang pag-ampo kinahanglang mahimong usa ka matinuoron, tinud-anay, ug padayon nga pakig-istorya uban sa inyong Amahan, diin, sa kadugayan, makatabang kaninyo nga mas mapaduol ngadto Kaniya. Ang pagpalambo niini nga gawi sa pag-ampo makatabang kaninyo sa pag-atubang sa tanang mga tintasyon sa kalibutan (tan-awa sa 3 Nephi 18:15, 18). Busa, kon maglakaw mo gikan sa punto A ngadto sa punto B, o kon kamo adunay libre nga panahon, ikonsiderar nga minusan ang paggahin og oras sa pagpaminaw sa musika o pag-text ug pun-an ang paggahin og oras sa pag-ampo diha sa inyong kasingkasing.

Gamita ang Pag-ula ni Jesukristo sa Tanang Panahon

Samtang kamo mopadayon sa pag-ampo ug sa pagkat-on sa ebanghelyo, inyong makita nga ang Pag-ula ni Jesukristo anaa alang kaninyo matag oras sa matag adlaw aron sa pagtabang kaninyo nga “magbaton sa kapasayloan sa inyong mga sala” (tan-awa sa Mosiah 4:11–12). Makaampo kamo sa Langitnong Amahan aron makagamit niini nga gahum ug tinud-anay nga mahimong limpyo sa bisan unsang panahon, dili lang sa Dominggo, dili lang

kon kamo moadto sa bishop sa pagkumpisal og bug-at nga butang.

Ang Ginoo gusto nga kamo mogamit sa Pag-ula ni Jesukristo matag adlaw aron mahimo kamong limpyo ug takus, mobati sa Espiritu, ug magiyahan sa tanang panahon kay sa dili pirme nga magiyahan. Pinaagi sa paggamit sa Pag-ula sa matag adlaw, kamo makabaton niini nga panalangin bisan unsa pa nga sayop ang inyong nabuhat sa nangagi. Daghan nga kabatan-onan ang mibati nga ang paghinulsol naglangkob lamang sa pag-adto sa bishop ug sa pagsulti kaniya mahitungod sa seryuso nga mga sala. Apan ang paghinulsol labaw pa niana. Nagpasabut kini sa paghimo og usa ka mapainubsanon, makanunayon, mainampoon, inadlaw nga paningkamot sa (1) pagtuon sa kasulatan, ilabi na niadtong nagtudlo mahitungod sa Pag-ula ni Kristo, ug dayon sa (2) pagkat-on unsaon gayud sa paggamit niini sa inyong kinabuhi matag higayon sa matag adlaw. Kana ang katuyoan niini. Pahibaloa ang Langitnong Amahan sa matag adlaw nga kini mao ang inyong gusto—nga mahimong mas maayo karon kay sa kagahapon.

Ayaw itugot nga ang kaaway mobutang og bisan

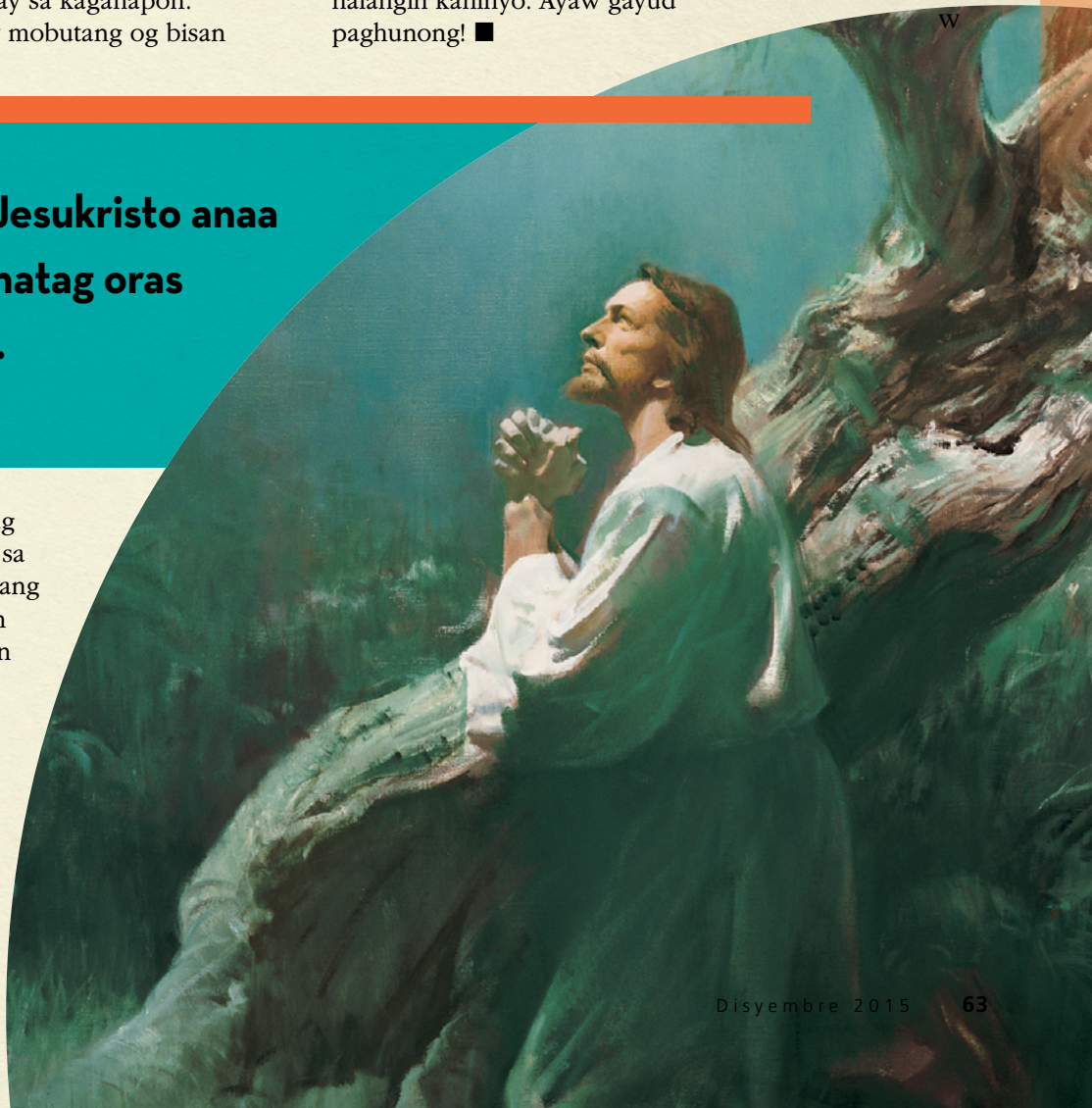
kanunay nga maglambo ug maningkamot sa pagsunod sa mga sugo ug sa paggamit sa Pag-ula sa matag adlaw, *sa tanang panahon*. Sama sa gisulti ni Apostol Pablo, “Susiha ang inyong kaugalingon” (2 Mga Taga-Corinto 13:5). Apan sa higayon nga makakat-on kamo mahitungod sa Pag-ula ug kon unsaon sa paggamit niini, inyong makita nga kamo mobati sa gugma sa Ginoo bisan pa sa inyong mga sayop.

Sabta kon kinsa kamo, ug sabta kon kinsa si Kristo ug unsay Iyang gibuhay alang kaninyo. Dayon hiusaha kang duha aron nga mahimo kamong limpyo sa tanang panahon ug adunay pagsalig sa inyong kaugalingon ug sa Langitnong Amahan ug sa Manluluwas. Dayon, isip du-gang resulta, makaangkon kamo og maayo nga pagsabut sa bili sa kaugalingon ug pagsalig sa kaugalingon.

Paglabay sa panahon, kini ang mga butang nga akong nakat-unan isip usa ka batan-ong kinabig, ug kini mipanangin og maayo sa akong kinabuhi. Samtang kamo mag-sakripisyo, magtuon, ug maningkamot nga magpabiling duol sa Langitnong Amahan, Siya usab mopanalangin kaninyo. Ayaw gayud paghunong! ■

Ang Pag-ula ni Jesukristo anaa alang kaninyo matag oras sa matag adlaw.

unsang distansya tali kaninyo ug sa Langitnong Amahan pinaagi sa pagpabati kaninyo nga dili igo ang inyong kamaayo, nga ang tanan mas maayo kaninyo—nga ingon og ang Pag-ula sa Manluluwas ug ang Iyang gugma ug pag-uyon gibutang sa inyong atubangan apan dili gayud makab-ut. Kana dili gayud tinuod. Ang Langitnong Amahan nahigugma kaninyo kon unsa kamo karon, apan, siyempre, kamo kinahanglan

Personal nga Kauswagan sa AKONG FAMILY TREE

Ang akong igsoong lalaki ug ako mao lang ang mga miyembro sa akong pamilya diha sa Simbahan—mao kana ang akong nahunahunaan sa wala pa magsugod sa akong buhat sa family history.

Ni Raisa Marcondes

Kanunay kong maglangay pagbuhat sa akong genealogy. Apan ang akong tinguha sa pagserbisyo og misyon migiya nako sa paghimo og mga tumong aron sa pagtabang sa pagpangandam sa akong kaugalingon nga mahimong mas maayo nga misyonaryo. Uban sa tabang sa dinasig nga bishop, midesisyon ko nga magsugod sa pagtrabaho sa Personal nga Kauswagan. Aron matuman ang piho nga mga tumong ug mga proyekto sa maayong mga buhat, kinahanglan ko nga moapil sa genealogy. Busa mitrabaho ko.

Nasayud ko nga ang Espiritu migiya kanako, tungod kay usa ka Dominggo sa gabii, human sa tulo lamang ka oras sa trabaho, usa ka talagsaong butang ang nahitabo.

Sa dihang ako nang gisugdan, akong nahinumduman nga ang akong apohan sa tuhod nahimong gobernador sa estado sa Amazonas, Brazil. Busa akong gi-type ang iyang ngalan sa usa ka search engine sa Internet, ug sa akong katingala, akong nakita ang usa ka page sa Wikipedia mahitungod sa akong apohan sa tuhod nga lalaki ug apohan sa tuhod nga babaye! Diha-diha dayon akong nailhan diha kanila ang mga talento ug mga gasa nga naa nako, ug misugod na sa pagsaka ang akong emosyon. Apan aduna pay mas daghang kinahanglan madiskobrehan.

Nagtan-aw sa mga link sa page, akong nabantayan ang usa niini miingon og “family tree.” Ako kining gi-click, ug akong nakit-an ang mga sanga sa akong pamilya nga wala gani koy ideya nga anaa diay kini. Apan ang labing nakakuha sa akong atensyon mao ang ngalan sa akong apohan, si Rosalina Meireles, nga klaro kaayo nga nagpuyo sa Utah.

Nahingangha ko. Abi nako og ako ug ang akong igsoong lalaki lang ang mga miyembro sa Simbahan. Aduna pa gayud kahay ubang mga miyembro sa Simbahan sa akong pamilya? Sa dihang akong gi-click ang iyang ngalan, akong nakita ang link sa usa ka page sa Facebook, mao nga gikontak nako siya. Sulod sa duha ka adlaw nakadawat ko og usa ka mensahe gikan kaniya, nga nagpamatuod nga kami paryente ug nga siya usab usa ka miyembro sa Simbahan.

Gibati nako ang dako kaayong pasalamat sa Langitnong Amahan sa pagtugot kanako nga mobati og ingon ka dakong kalipay nga akong gibati nianang higayuna.

Nagpadayon ko sa pagsiksik alang sa akong mga nangamatay na nga mga katigulangan, ug ang Langitnong Amahan mipanalangin kanako og daghang mga ngalan sa pamilya nga akong madala ngadto sa templo. Apan Siya usab nakatabang kanako nga makakaplag sa buhi nga mga sakop sa pamilya kinsa matinud-anon diha sa gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo. Ug kining tanan utang kabubut-on nako ngadto sa Personal nga Kauswagan, buhat sa family history, ug sa akong tinguha sa pagserbisyo og misyon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Manaus, Brazil.

Ni Elder Marcus B. Nash
sa Seventy

Mga Kasulatan alang kang Spencer

“Nahigugma ko’s kasulatan, Ug sa pagbasa ko, Gibati kong ania ang Espiritu” (Songbook sa mga Bata, 66).

Sa dihang ang akong asawa ug ako naminyo, si Presidente Spencer W. Kimball (1895–1985) miawhag sa mga miyembro sa Simbahan sa pagbasa sa mga kasulatan matag adlaw uban sa ilang mga pamilya. Gusto namong mosunod sa propeta, busa mihukom mi nga mag-uban sa pagbuhat niana isip magtiayon ug dayon uban sa among umaabut nga mga anak.

Mga tuig ang milabay, ang among pamilya mitubo ngadto sa lima ka mga anak, lakip sa among kamanghuran, si Spencer.

Makausa, dihang si Spencer unom ka tuig na ang panuigon, ang akong asawa ug ako milakaw sulod sa pipila ka adlaw ug gibilin ang mga bata sa babysitter. Sa among pagpamauli, mitupad ko og lingkod ni Spencer ug nangutana kaniya kon kumusta man ang tanan samtang didto pa kami sa layo.

Siya miingon nako nga naglisud siya sa pagkatulog. Sa dihang nangutana ko nganong dili maayo ang iyang pagkatulog, iya kining gihunahuna ug miingon nga wala siya kahibalo.

Pagkataud-taud nianang gabhiona ang among pamilya misugod sa among tulumanon matag gabii nga mag-uban sa pagbasa sa Basahon ni Mormon.

Sa kalit lang si Spencer misinggit, “Mao diay!” Nangutana ko kon unsa ang iyang gisulti. “Mao kana nganong dili maayo ang akong pagkatulog sa gabii.”

“Nganong dili man ka makatulog?” Nangutana ko “Wala kami nagbasa sa mga kasulatan sa gabii samtang wala kamo, ug ganahan ko sa akong bation sa mga kasulatan.”

Si Spencer nakakat-on nga ang pagbasa sa mga kasulatan matag adlaw naghatag kanamo og kahupayan, kalinaw, ug giya sa Espiritu Santo.

Makakat-on kita sa paghigugma sa mga kasulatan kon ato kining basahon sa matag adlaw. Kon atong buhaton, kita magiyahan sa Espiritu Santo ug lig-unon sa atong Langitnong Amahan. ■

Ni Elder David A. Bednar
Sa Korum sa Napulog Duha ka
mga Apostoles

Usa ka Leksyon gikan sa Akong Amahan

Ako nakakat-on og talagsaon nga leksyon gikan sa akong amahan mahitungod sa awtoridad sa priesthood ug gahum.

Nagdako ko sa usa ka panimalay uban sa matitud-anon nga inahan ug usa ka talagsaon nga amahan. Ang akong papa dili miyembro sa atong Simbahan apan motambong gihapon sa mga miting sa Simbahan uban sa among pamilya. Mag-coach siya sa among softball team sa ward ug nakatabang sa mga kalihokan sa Scout.

Isip batang lalaki akong gipangutana ang akong papa sa makadaghan matag semana kon kanus-a siya magpabunyag. Ang akong amahan mitubag matag higayon, “David, mopasakop ko sa Simbahan sa higayon nga akong mahibaloan nga mao kini ang hustong butang nga buhaton.”

Usa ka Domingo gipangutana nako ang akong papa kon kanus-a siya magpabunyag. Mipahiyom lamang siya ug nangutana kanako. “David, ang inyong simbahan nagtudlo nga ang priesthood gikuha gikan sa yuta sa karaang panahon ug gipahiuli pinaagi sa langitnong mga mensahero. Kon ang inyong simbahan tinud-anay nga anaa ang gipahiuli nga priesthood sa Dios, nan ngano man nga daghan kaayo sa mga kalalakin-an sa inyong simbahan nga walay kalainan mahitungod sa pagbuhat sa ilang mga katungdanan sa priesthood kay sa mga kalalakin-an sa akong simbahan?”

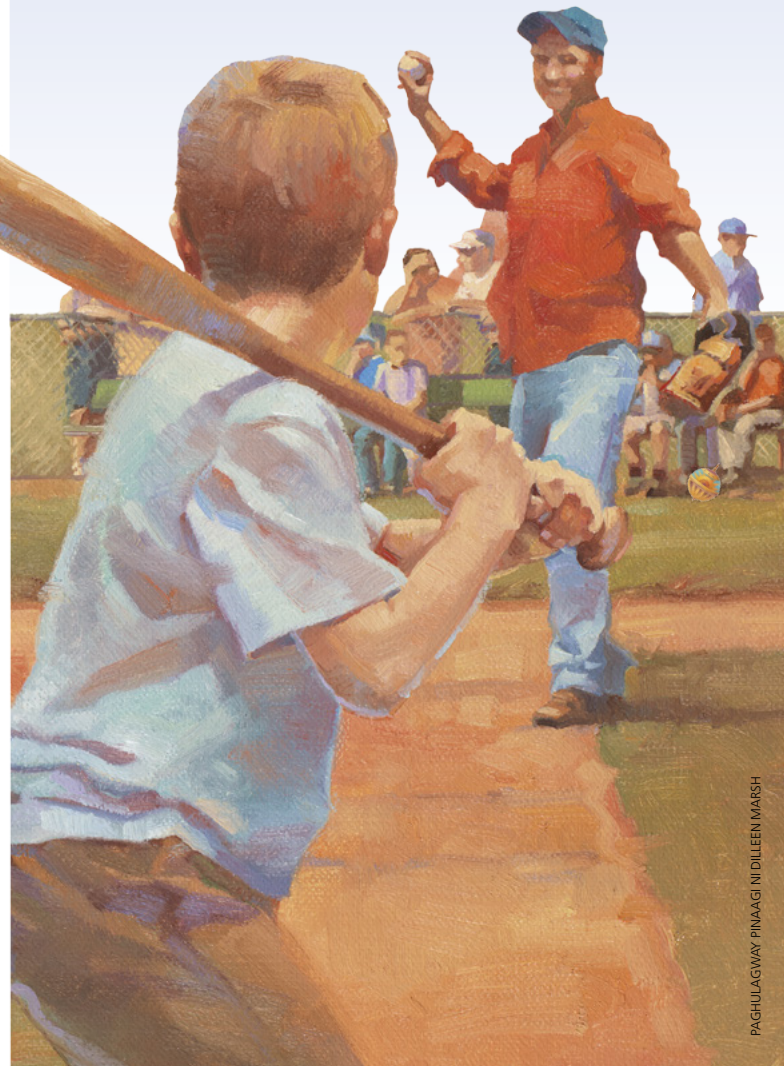
Nablangko ang akong hunahuna. Wala koy ikatubag sa akong papa.

Ako nasayud nga ang mga kalalakin-an kinsa naghupot sa priesthood *kinahanglan* molihok nga lahi kay sa ubang kalalakin-an. Ang mga naghupot sa priesthood kinahanglang dili lamang modawat sa awtoridad sa priesthood apan magmatitud-anon usab ug takus sa paggamit sa gahum sa Dios.

Mihukom ko nga dili gayud ko gusto nga mahimong bati nga ehemplo ngadto sa akong amahan. Gusto lang ko nga magbinuotan. Ang Ginoo nagkinahanglan kanatong tanan nga naghupot sa priesthood nga mahimong

madungganon, mahiyason, ug maayo nga mga lalaki sa tanang panahon ug sa tanan nga mga dapit.

Pipila ka mga tuig ang milabay, ang akong amahan nabunyagan *na*. Ako adunay oportunidad sa pagtugyan diha kaniya sa Aaronic ug Melchizedek Priesthood. Usa sa talagsaon nga mga kasinatian sa akong kinabuhi mao ang makita ang akong papa nga nakadawat sa awtoridad ug gahum sa priesthood. ■

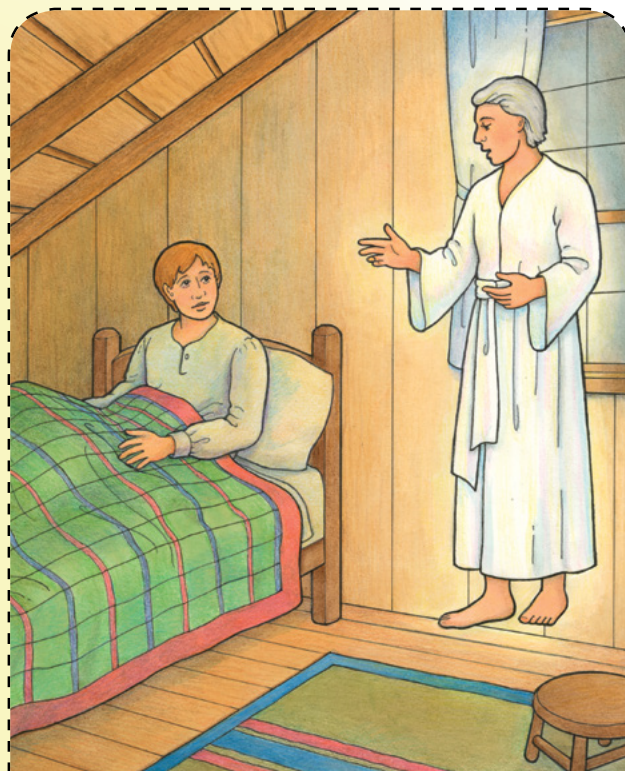

Ang Basahon ni Mormon, usa ka Gasa gikan sa Langitnong Amahan

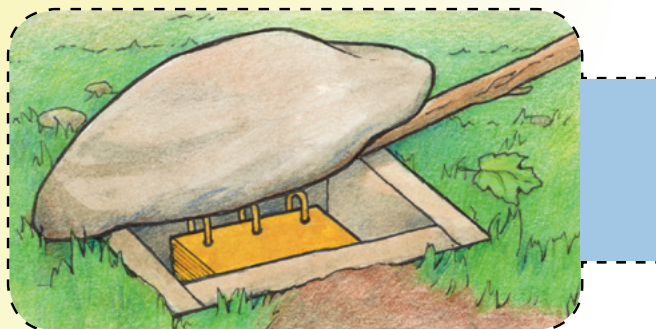
Joseph Smith—Kasaysayan 1:29–35, 42–54, 59–60

Joseph Smith

Anghel Moroni

Guntinga kining pigura [figure] sa mga tawo sa kasulatan ug ipapilit o i-tape kini sa karton, бага nga papel, gamay nga mga paper sack, o mga craft stick. Tipigi kini diha sa envelope o bag, kauban sa label nga naglista sa mga kasulatan.

Bisperas sa Pasko uban sa mga Córdoba

*Si Marycielo ug ako adunay
usa lang ka regalo. Unsaon namo
kini pagbahin?*

Ni Honney Thalia Cabel Losno

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Maingon nga gibuhay ninyo kini ngadto sa usa sa mga labing gagmay niining akong mga igsoon, gibuhay usab ninyo kini kanako” (Mateo 25:40).

Sa Bisperas sa Pasko dihay duha lamang ka mga regalo ubos sa among gamay nga Christmas tree. Ang usa alang sa akong duha ka tuig nga igsoong babaye, si Marycielo, ug ang usa alang kanako. Gamay ra ang kwarta, si Mama miingon, mao nga kadto ra ang among madawat.

Nianang gabhiona si Mama mibasa og usa ka istorya gikan sa *Liahona* mahitungod sa usa ka Pasko nga walay mga regalo. Samtang siya nagbasa, mibati ko nga malipayon ug malinawon. Tingali ang adunay usa lang ka regalo dili kaayo bati. Dayon si Mama miingon, “Kay sa magdula-dula sama sa kasagaran natong buhaton sa Bisperas sa Pasko, unsa kaha kon magdala kita og mga regalo ngadto sa usa ka pamilya sa ward?”

“Apan unsa ang atong mahatag kanila?” Nangutana ko.

“Nan, naa man kitay gamay nga mahatag.”

Mitan-aw ko sa among duha ka mga regalo, dayon sa litrato ni Jesus sa bung-bong. “Siguro si Jesus mopakigbahin sa unsay naa Niya.”

Nag-ampo kami kon si kinsa nga pamilya ang bisitahan. Daghan sa among kaila nga mga pamilya wala gayuy igong ikasarang nianang tuiga. Human sa pag-ampo, gibati namo nga mobisita mi sa pamilya nga Córdoba. Sila adunay tulo ka mga anak, ug ang ilang papa nawad-an sa iyang trabaho.

Miadto kami sa tindahan ug mipalit og *panetón* (usa ka pan para sa

pasko), usa ka giluto nga manok, ug tulo ka gagmay nga mga regalo. Nalingaw kami sa pagpili niini. Gihurot ni mama ang iyang kwarta, mga 30 Peruvian soles (mga U.S. \$10).

Sa dihang nahuman na mi, miadto mi sa mga Córdoba. Akong gigunitan ang kamot ni Marycielo samtang naglakaw kami padulong sa pultahan.

Si Sister Córdoba nakakita kanamo ug migawas aron sa paggakos kanamo. “Pagkaanindot nga sorpresa! Dali sulod! Lingkod,” siya miingon. Sa among pagsulod, iyang gipislit ang kamot ni Mama ug gihapuhap ang akong abaga. “Si Rolando ug ang mga babaye malipay gayud inig-kakita ninyo,” siya miingon kanako.

Ang salog sulod sa balay yuta ra. Walay kuryente, mga kandila lang. Naguol ko og gamay alang sa pamilyang Córdoba. Nanghinaut ko nga unta duna pa kami mabuhay sa pagtabang kanila. Apan si Mama ingon og wala ra kabantay sa yuta og mga kandila. Nalipay ra gayud siya nga ania uban ni Sister Córdoba.

“Mianhi kami aron manghinaut kaninyo og usa ka *feliz Navidad!*” Miingon si mama. “Kami malipayon nga kita managhigala.” Siya

mihatag sa pagkaon ug mga regalo ngadto ni Sister Córdoba, kinsa mipahiyum og dako ug miingon og salamat.

Si Rolando, Madeline, ug si Raquel nanagan gikan sa pikas kwarto aron sa pagtimbaya kanamo. Si Marycielo mili-li gikan sa akong luyo ug mipahiyom. Siya mikatawa sa dihang si Rolando mihimo og kataw-anan nga nawong diha kaninya. Sa wala madugay ang tanan nag-istoryahay, nagpasiaway, ug nagkataw-anay.

“Mas nindot pa ni kay sa magdula-dula nga kami ra,” naghunahuna ko. Nalipay ko nga nanganhi mi. Dili importante nga gamay ra ang among napakigbahin. Ug dili importante nga yuta ang salog. Ang Pasko dili mahitungod sa unsay anaa kanato. Mahitungod kini sa panag-uban.

Samtang nangandam kami sa pagbiya, si Sister Córdoba migakos kanamo pag-usab. “Salamat kaayo,” miingon siya. Ang iyang tingog nagkurog, ug akong nakita ang mga luha sa iyang mga mata. Mikinto ko ug mihalok ni Sister Córdoba diha sa aping.

“Feliz Navidad,” miingon ko. ■
Ang tagsulat nagpuyo sa Peru.

Ang Puzzle bahin sa Pagpahiuli

Unsa ang ipasabut sa pulong nga Pagpahiuli?

Ni Heidi Poelman

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Kay ako motugyan nganha kanimo sa mga yawe ug gahum sa pagkapari, diin Ako mipahiuli sa tanan nga mga butang” (D&P 132:45).

Sa pagpamauli gikan sa simbahan, Ssi Anna nahinumdom sa gamay nga piraso sa papel nga gihatag kaniya sa iyang magtutudlo. “Ma, tag-ana kon unsa! Mohatag ko og pakigpulong sa Primary inig ka sunod Dominggo.”

“Nindota gud ana,” si Mama miingon. “Bahin sa unsa?”

“Kinahanglan ko nga mag-istorya kabahin sa Pagpahiuli. Apan dili ko sigurado unsa kana.”

“Ang *Pagpahiuli* nagpasabut nga ang Dios midala og balik, o mipahiuli, sa tanang butang nga gusto Niya nga anaa sa Iyang Simbahan,” miingon si Mama. “Pinaagi ni Propeta Joseph Smith, Siya midala og balik sa mga templo, priesthood, bunyag, ug sa gasa sa Espiritu Santo. Kon wala ang Pagpahiuli, wala unta kitay Simbahan!”

Mitando si Anna. “Sa akong paminaw husto kana. Apan naghunahuna ko nga dili ko makapasabut niini sama sa imong gibuhat.”

“Uy, aduna koy ideya,” miingon si Mama samtang sila miabut sa balay. “Dali uban nako.”

Si Anna misunod ni Mama ngadto sa kwarto sa pamilya. Ilang nasugdan ang usa ka puzzle kagabii, ug ang mga piraso nagkatag pa giha-pon diha sa lamesa.

“Hunahunaa ang ebanghelyo nga sama sa usa ka puzzle nga mahuman.” Si mama mipunit og usa ka piraso. “Daghan nga mga piraso sa mga litrato anaa sa yuta sa lain-laing panahon. Apan pagkahuman nga si Jesus ug ang mga Apostoles namatay, daghan nga mga kamatuoran sa ebanghelyo nangawala o nausab. Kadtong mga tipik sa kamatuoran gikinahanglan nga mahibalik.”

“Dayon unsa may nahitabo?” Si Anna miukay sa mga piraso.

“Milabay ang daghang katuisan ang Dios mitawag sa usa ka

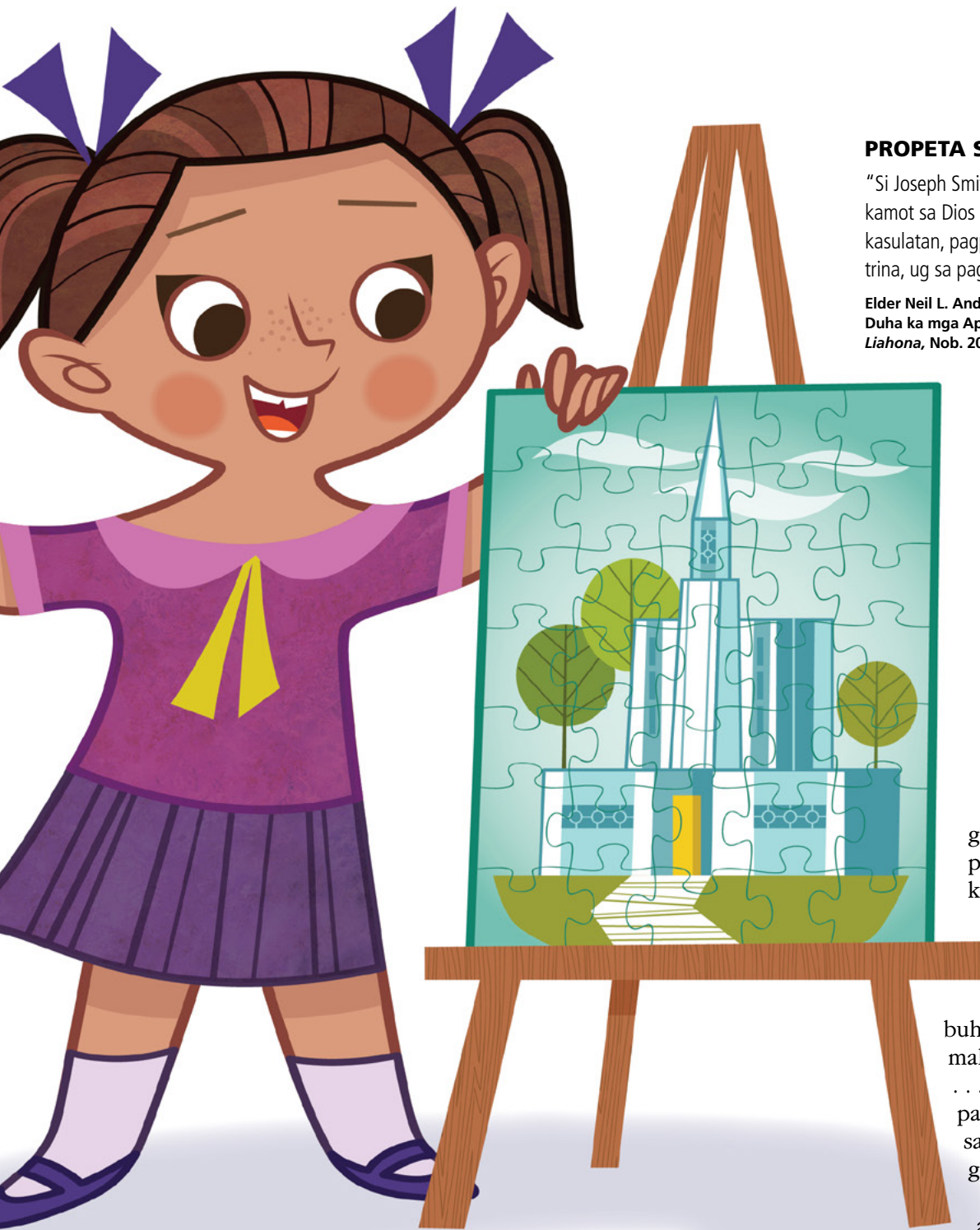
batan-ong lalaki nga mag-uuma aron sa pagpabalik sa tanang mga piraso ug isumpay kini sama sa panahon nga si Jesus anaa pa sa yuta. Sa imong hunahuna kinsa kaha kadto?”

“Si Joseph Smith!” Miingon si Anna, nga mipahiyum. “Sa akong hunahuna hapit na kini nako masabti.” Siya ug si Mama naghigut og dugang mahitungod ni Joseph Smith ug sa nagkalain-laing piraso sa ebanghelyo nga gibalik sa Dios pinaagi kaniya.

Sa tibuok semana, si Anna misulat ug nagpraktis sa iyang pakigpulong. Siya nag-ampo ngadto sa Langit-nong Amahan nga siya mahimo nga magmaisugon ug mopakigbahin sa iyang mensahe sa Primary.

Pagka-Dominggo, sa dihang panahon na alang sa pakigpulong ni Anna, siya mibarug, miginhawa og lawom, ug gikuptan ang usa ka puzzle diha sa pisara aron ang tanan makakita. Ang tanan nga mga piraso nag-uban diha sa puzzle.

PROMETA SA PAGPAHIULI

“Si Joseph Smith . . . mao ang instrumento sa kamot sa Dios sa pagpagawas sa sagradong kasulatan, pagpadayag sa nawala nga doktrina, ug sa pagpahiuli sa priesthood.”

Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Joseph Smith,” *Liahona*, Nob. 2014, 28.

“Sa unang panahon, daghan sa importante nga mga piraso sa ebanghelyo anaa dinhi sa yuta. Sa dihang si Jesus ug ang Iyang mga Apostoles namatay, ang ubang piraso nawala.” Si Anna mikuha sa ubang mga piraso sa puzzle ug mi-pahimutang niini sa ubos. “Dayon ang Langitnong Amahan ug si Jesus

mitawag ni Joseph Smith isip usa ka propeta sa pagpabalik sa nawala nga mga piraso sa ebanghelyo. Gitawag kini og Pagpahiuli.” Mipunit siya og piraso sa puzzle aron ipakita sa Primary. Sa luyo mao ang mga pulong “gahum sa Priesthood.”

Dayon gipakita ni Anna ang nahabilin nga mga piraso. Iyang

gibasa ang luyo sa matag piraso sa wala pa niya kini ibutang sa luna niini diha sa puzzle. “Usa ka buhi nga propeta . . . napulog duha ka mga Apostoles . . . buhat sa templo alang sa mahangturon nga pamilya . . . bunyag pinaagi sa pagpaunlod . . . pagpandong sa mga kamot alang sa gasa sa Espiritu Santo.”

Gigunitan ni Anna ang nahuman nga puzzle. “Karon anaa na kanato ang tanan nga mga piraso sa ebanghelyo. Nagpasabut kana nga kita makakita sa dakong hulagway kon unsaon nato nga mahimong magmalipayon ug magpuyo og usab uban sa Langitnong Amahan sa umaabut nga adlaw. Ako mapasalamaton alang sa Pagpahiuli. Sa pangalan ni Jesukristo, amen.” ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Si Jesukristo Moanhi Pag-usab!

Ni Erin Sanderson

Sa Pasko, ang mga tawo sa tibuok Skalibutan magsaulog sa pagkawatawo sa atong Manluluwas, si Jesukristo. Usa ka adlaw atong saulugon ang laing maanindot nga adlaw—ang Ikaduhang Pag-anhi, kon si Jesus mobalik na dinhi sa yuta! Ang mga propeta nagtudlo kon unsa ang mahitabo sa dili pa si Jesus moanhi pag-usab. Usa niadto nga mga butang mao nga ang Iyang ebanghelyo isangyaw ngadto sa tibuok kalibutan.

Ang pagbaton og hugot nga pagtuo ngadto sa Langit-nong Amahan ug ni Jesukristo nagtabang kanato nga mobati

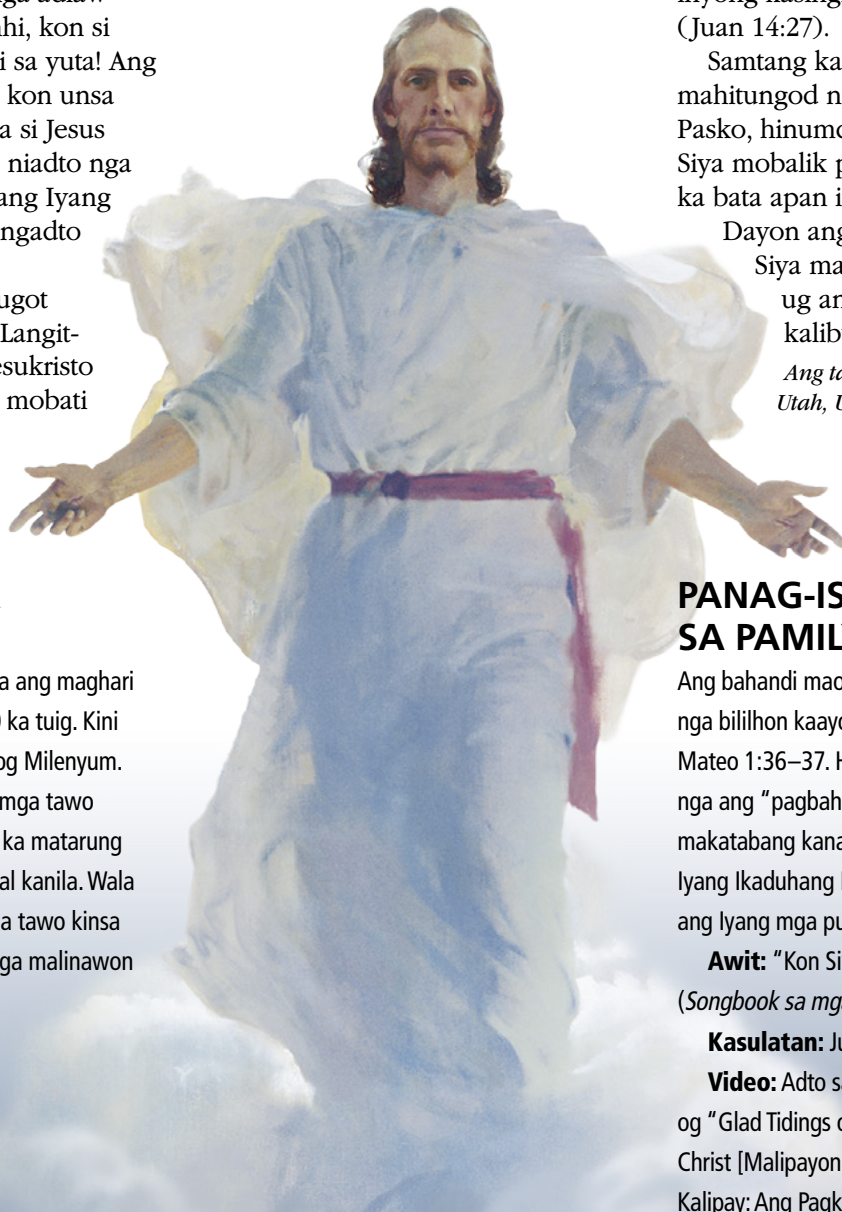
og kamalinawon, bisan kon ang mga butang nga nahitabo sa kalibutan ingon og makahadlok. Si Jesus miingon, “Kaninyo ibilin ko

ang kalinaw; kaninyo ihatag ko ang akong kalinaw: hatagan ko kamo niini, dili sama sa hinatagan sa kalibutan. Kinahanglan dili magkaguol ang inyong kasingkasing, ni magtalaw” (Juan 14:27).

Samtang kamo maghunahuna mahitungod ni Jesus niini nga Pasko, hinumdumi nga usa ka adlaw Siya mobalik pag-usab, dili isip usa ka bata apan isip Hari sa mga hari.

Dayon ang tanan masayud nga Siya mao ang Anak sa Dios ug ang Manluluwas sa kalibutan! ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

PAGKAT-ON PA OG DUGANG

Kon si Jesus mobalik na, Siya ang maghari dinhi sa yuta sulod sa 1,000 ka tuig. Kini nga panahon pagatawgon og Milenyum. Panahon sa Milenyum, ang mga tawo mahimong hilabihan gayud ka matarung nga si Satanas dili makatintal kanila. Wala nay kasub-anan, ug ang mga tawo kinsa mosunod ni Kristo mobati nga malinawon ug malipayon.

PANAG-ISTORYAHANAY SA PAMILYA

Ang bahandi maoy usa ka butang nga espesyal nga bililhon kaayo. Basaha ang Joseph Smith—Mateo 1:36–37. Hisguti kon sa unsang paagi nga ang “pagbahandi” sa mga pulong ni Kristo makatabang kanato nga maandam alang sa Iyang Ikaduhang Pag-anhi. Asa man nato makita ang Iyang mga pulong?

Awit: “Kon Siya Moanhi Pag-usab”
(*Songbook sa mga Bata*, 46)

Kasulatan: Juan 14:27

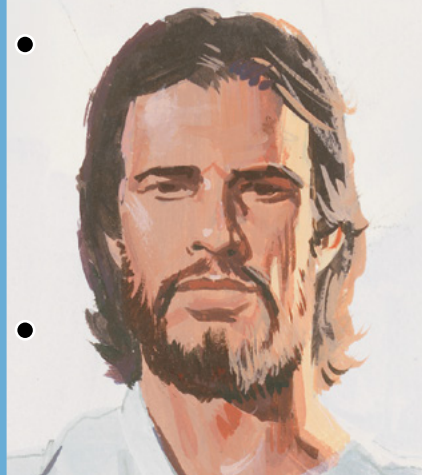
Video: Adto sa Biblevideos.org aron motan-aw og “Glad Tidings of Great Joy: The Birth of Jesus Christ [Malipayon nga mga Balita sa Dakong Kalipay: Ang Pagkatawo ni Jesukristo].”

AKO MAHIMONG ANDAM

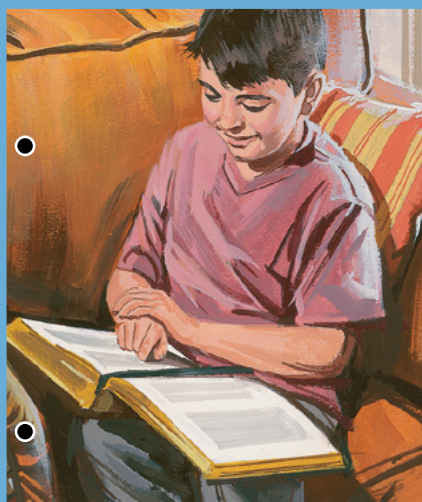
Paghimo og usa ka booklet nga mopahinumdom kaninyo sa mga paagi nga kamo makaandam karon alang sa panahon kon si Jesus moanhi pag-usab.

Guntinga ug ihapnig ang mga kard. Tahia ug highti og hilo pinaagi sa duha ka mga lungag.

Ako Mahimong Andam Kon si Jesus Moanhi Pag-usab

Ako maka-ampo matag adlaw.

Ako makabasa sa mga kasulatan.

Ako makatuman sa akong pakigsaad sa bunyag.

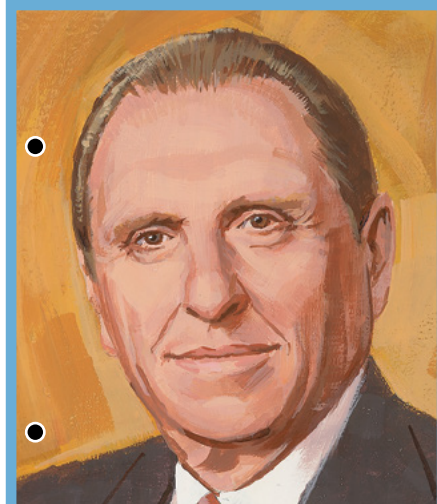
TIP SA KASULATAN

Ania ang tulo ka mga paagi aronmas masabtan ninyo ang mga kasulatan:

1. Sa dili pa kamo magsugod sa pagbasa sa mga kasulatan, pag-ampo sa Langitnong Amahan aron mangayo og tabang sa pagsabot niini.
2. Paggahin og panahon sa paghunahuna mahitungod sa unsay inyong nabasa.
3. Sultihi ang usa ka tawo mahitungod sa unsay inyong nakat-unan ug gibati, ug pagsulat mahitungod niini diha sa journal.

Ako makatuman sa mga sugo.

Ako makasunod sa propeta.

Ang Istorya sa Pagkatawo ni Kristo

Sa dugay na nga panahon, usa ka babaye nga ginganlan og Maria ug usa ka lalaki nga ginganlan og Jose hapit na magminyo. Si Maria ug Jose maayo nga mga tawo kinsa mibuhat sa unsay gusto sa Dios nga ilang buhaton.

Usa ka adlaw dunay anghel nga miduaw kang Maria ug misulti kaniya nga siya makabaton og anak! Ang anghel miingon nga kinahanglan nga iyang panganlan ang bata og Jesus. Ang bata mao ang Anak sa Dios, ang Manluluwas.

Si Maria ug Jose kinahanglang mobiyahe ngadto sa usa ka lungsod nga gitawag og Bethlehem aron sa pagbayad og buhis.

Hilabihan na ka daghan og tawo sa lungsod. Mao nga si Maria ug Jose natulog sa usa ka dapit diin ang mga hayop gibutang. Nianang gabhiuna ang batang si Jesus natawo!

Usa ka bag-ong bitoon nagpakita sa kalangitan.

Ang mga magbalantay sa karnero nag-atiman sa mga karnero sa duol nga umahan. Ang mga anghel miabut ug misulti sa mga magbalantay sa karnero nga ang Manluluwas natawo na. Ang mga magbalantay sa karnero miadto aron sa pagpangita ug pagsimba sa bata nga si Jesus.

An illustration showing three camels with riders in a desert landscape at night. The sky is dark purple and blue, filled with stars. A bright, multi-pointed star is visible in the sky, leading the way. The camels are decorated with colorful cloths. The riders are wearing traditional Middle Eastern attire.

Sa layo nga dapit, ang mga Mago nakakita sa bag-o nga bitoon. Sila nasayud nga kini usa ka timailhan nga ang Manluluwas natawo na. Sila misunod sa bitoon hangtud nga ilang nakit-an si Jesus. Sila mihatag Kaniya og mga regalo ug misimba Kaniya.

An illustration of a man in a white robe with a sash, standing and looking down at a man kneeling on the ground. The man kneeling is wearing a dark tunic and a hat. The background is a bright, glowing light with rays emanating from behind the standing man. The scene is set in a simple, outdoor environment.

Human mibiya ang mga Mago, usa ka anghel ang mibisita kang Jose. Ang anghel miingon nga usa ka dautan nga hari ang gustong mopasakit ni Jesus. Ang anghel miingon nga ang ilang pamilya kinahanglang mobalhin ngadto sa Ehipto aron maluwas.

Si Jose, si Maria, ug si Jesus mipuyo sa Ehipto hangtud nga luwas na ang pagbalik ngadto sa Israel. Si Jesus nagdako sa lungsod nga gitawag og Nazaret. Siya nakakat-on nga mahimong matinabangon, mabination, ug masulundon. Siya nakakat-on sa tanang butang nga kinahanglan Niya nga makat-unan aron mahimo natong Manluluwas. Siya kanunay nga misunod sa plano sa Dios alang Kaniya.

Panahon sa Pasko kita magsaulog sa pagkatawo ni Jesukristo. Itudlo ang mga litrato niini nga mga tawo, kinsa kabahin sa istorya sa Pagkatawo ni Kristo.

Kita mahimong sama nila ni **Maria ug Jose** pinaagi sa pagbuhat sa unsay gusto sa Dios nga atong buhaton.

Kita mahimong sama sa **mga magbalantay sa karnero** ug mga **Mago** pinaagi sa pagsunod kang Jesukristo.

Kita mahimong sama sa **mga anghel** pinaagi sa pagsulti sa uban sa tinuod nga istorya sa Pasko.

Ug kita mahimong sama ni **Jesus** pinaagi sa pagsunod sa Iyang ehemplo! ■

GIKAN SA MGA KASULATAN

Inyong mabasa ang istorya sa Pagkatawo ni Jesus sa Mateo 1:18–25; 2; Lucas 1:26–38; 2:1–20.

**Ni Presidente
Howard W. Hunter
(1907-95)**

Ika-katorse nga
Presidente sa Simbahan

ANG TINUOD NGA PASKO

Ang tinuod nga Pasko masinati niadtong midawat ni Kristo sa ilang mga kinabuhi.

Sa mubo nga sulat ni Pablo ngadto sa mga taga-Galacia, siya mipakita og dakong kabalaka sa ilang klarong kawalay pagtuo ug sa ilang pagbiya sa iyang mga pagtulun-an kabahin ni Kristo. Siya misulat ngadto kanila: “Alang sa maayong katuyoan kanunayng maayo ang pagkamatindanon, ug dili lamang sa diha nga maanaa ako uban kaninyo. Mga anak ko, alang kaninyo ginasakit ako pag-usab hangtud nga si Kristo mahulad diha sa sulod kaninyo” (Mga Taga-Galacia 4:18-19). Sa laing pagkasulti, si Pablo mipahayag sa iyang kaugalingon nga nag-antus sa kasakit ug kabalaka hangtud nga si Kristo “mahulad” diha kanila. Mao kini ang laing paagi sa pag-ingon “kang Kristo,” diin kana nga pagpahayag balik-balik nga gigamit ni Paul sa iyang mga sinulat.

Posible alang ni Kristo nga mahimong kabahin sa kinabuhi sa mga tawo, ug kon mahitabo gayud ang ingon niana nga kasinatian, ang tawo anaa “kang Kristo”—si Kristo “mahulad” diha kaniya. Kini nagpasabut nga atong dawaton si Kristo sa atong mga kinabuhi ug himoon Siya nga maoy labing dako nga impluwensya sa atong mga kinabuhi. Siya dili lang usa ka kinatibuk-ang kamatuoran o usa ka kamatuoran sa kasaysayan, apan ang Manluluwas sa mga tawo sa tanang dapit ug sa tanang panahon. Kon kita maningkamot nga mahimong sama

kang Kristo, Siya “mahulad” diha kanato; kon atong ablihan ang pultahan, Siya mosulod; kon kita magtinguha sa Iyang tambag, Siya motambag kanato. Aron si Kristo “mahulad” diha kanato, kita kinahanglan nga adunay pagtuo diha Kaniya ug sa Iyang Pag-ula. Ang ingon nga pagtuo kang Kristo ug ang pagsunod sa Iyang mga sugo dili mga pagpugong kanato. Pinaagi niini nga mga sugo, ang mga tawo gihimong gawasnon. Ang Prinsipe sa Kalinaw naghulat sa paghatag og kalinaw sa hunahuna, nga maghimo sa matag usa kanato nga tigpakatap niana nga kalinaw.

Ang tinuod nga mga panalangin sa Pasko masinati niadtong midawat ni Kristo diha sa ilang kinabuhi isip makatandog, walay pagkaluya, maka-paabtik nga pwera.

Sa iyang pagpamalandong sa panahon sa Pasko, si James Wallingford misulat niini nga mga linya:

*Ang Pasko dili usa ka adlaw o
usa ka panahon, apan usa ka
kahintang sa kasingkasing ug
hunahuna.*

*Kon kita nahigugma sa atong
mga silingan sama sa atong
kaugalingon;
kon sa atong kaadunahan kita
kabus sa espiritu ug sa atong
kakabus kita nagpakita og
tumang kalooy;
kon ang atong tiunay nga gugma
dili tigpagawal, apan mapailu-
bon ug mapuanguron;
kon ang atong igsoon mangayo og
makaon, kita mohatag hinoon
sa atong kaugalingon; kon ang
matag adlaw mosubang uban sa
oportunidad ug mosalop diha sa
kalampusan, bisan unsa pa ka
gamay—
nan ang matag adlaw adlaw ni
Kristo ug ang Pasko kanunay
nga duol.*

*(Sa Charles L. Wallis, ed., Words
of Life [1966], 33) . . .*

Kon kamo magtinguha sa pagpa-ngita sa tinuod nga diwa sa Pasko ug sa pag-ambit sa katam-is niini, tuguti ko sa paghimo niini nga sugyot kaninyo. Atol sa pagdali-dali sa kasadya sa okasyon niining panahon sa Pasko, pangita og panahon sa pagpabaling sa inyong kasingkasing ngadto sa Dios. Tingali diha sa hilom nga mga oras, ug sa usa ka hilom nga dapit, ug kamo nagluhod—nag-inusara o uban sa mga minahal—pagpasalamat sa maayo nga mga butang nga miabut kaninyo, ug hangyoa nga ang Iyang Espiritu unta mopuyo diha kaninyo samtang kamo matinguhaong maningkamot sa pagserbisyo Kaniya ug pagsunod sa Iyang mga sugo. Siya mogiya kaninyo ug ang Iyang mga saad matuman. ■

*Gikan sa “Ang Tinuod nga Pasko,” Liahona,
Dis. 2005, 12-15.*

MGA IDEYA

Mga miyembro sa Natal, Brazil.

Unsay atong mabuhat aron mahimo ang igpapahulay nga kahimut-an?

“Ang Igpapahulay naghatag og talagsaon nga oportunidad sa paglig-on sa relasyon sa pamilya. . . . Makahimut-an nato ang Igpapahulay kon atong itudlo ang ebanghelyo ngadto sa atong mga anak. . . . Agi og dugang sa panahon uban sa pamilya, kamo makasinati og tinuod nga kahimuot sa Igpapahulay gikan sa buhat sa family history. . . . Himoa ang Igpapahulay nga kahimut-an pinaagi sa pagserbisyo ngadto sa uban, ilabi na niadtong mga dili maayo ang gibati o kadtong nag-inusara o nanginahanglan.”

Presidente Russell M. Nelson, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang Igpapahulay usa ka Kahimut-an,” *Liahona*, Mayo 2015, 130, 131.

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

Sayo nga Pagpauli gikan sa akong Misyon

Human sa akong pag-uli, nanlimbasug ko sa akong pagpamatuod. Apan sa katapusan ako misaad sa Langitnong Amahan nga ako magpabiling matinud-anon bisan og wala ako makadawat og mga tubag.

p.44

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

p.60

Mga Butang nga **Akong Nakat-unan** isip usa ka Batan-on nga Kinabig

Hunahunaa nga mipasakop ka sa Simbahan sa edad nga 17 ug mao lang ang miyembro sa inyong lungsod nga makasulti sa inyong pinulongan. Basaha unsa ang nakat-unan ni Elder Klebingat sa Seventy niana nga sitwasyon!

PARA SA GAGMAYNG MGA BATA

Ang Istorya sa Pagkatawo ni Kristo

Kalingawi ang unom ka pahina nga gihulagway nga istorya sa pagkatawo sa bata nga si Jesus!

p.74

9

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW